National Library
Bibliothèque Nationale
APR AVR 26 1974
Newspaper Section des journaux

B103|A|40|3

LATVIJA AMERIKĀ

16. NR. SESTDIENA, 1974. GADA 20. APRĪLIS 24. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 1063; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

SATURDAY, APRIL 20, 1974.

Asas kritikas pret sadarbību

PASAULES PRETKOMŪNISTISKĀS LĪGAS KONFERENCE VAŠINGTONĀ

No 8. līdz 11. aprīlim Vašingtonā sanāca Pasaules pretkomūnistiskās līgas 7. konference ar saukli — Brīvība un taisnība ir miers visiem. Četru dienu konferencē piedalījās pāri par 300 delegātu un novērotāju — no brīvajām zemēm arī komūnistu apspiesto tautu pārstāvji. Konference pirmoreiz notika ASV.

Latviešus konferencē pārstāvēja PBLA ģenerālsekretārs B. Albats, ALAs valdes vicepriekšsēdis un informācijas biroja vadītājs prof. T. Šmits, kas konferencē pārstāvēja arī Daugavas Vanagu organizāciju. Apspiesto tautu komiteju Detroitā pārstāvēja tās priekšsēdis S. Rudzītis. Konferencē bija klāt arī igauņu un lietuviešu centrālo organizāciju pārstāvji.

Baltiešu centrālās organizācijas šajā līgā, kas dibināta 1966. gadā Tālos austrumos, pagaidām piedalās tikai kā novērotājas. Līgas vadībā līdz šim gan vairākums bijis Tālo austrumu, Dienvidamerikas un ukraiņu tautības pārstāvjiem, kas iepriekšējās konferencēs gan izcēla tikai iekšējās problēmas. Šogad konferencē dominēja Čīles un Vietnamas nesenie notikumi, bet Austrumeiropas pretkomūnistiskās cīņas un taktikas jautājumiem veltīja maz ievērības.

Gadskārtējā biedru nauda šajā līgā sastāvošām organizācijām 300 dol. gadā. Par konferences prezidentu nākamajam darbības gadam šogad pirmoreiz izraudzīja ASV pilsoni — virsnieku un pazīstamu juristu Fredu Šleflju, kam ir pieredze komūnisma ideju apkaŗošanas jautājumos.

Konferences atklāšanas sesijā ASV prezidenta pārstāvim no Baltā nama Brjūsam Hiršensonam bija maz ko teikt pretkomūnisma cīņas jautājumos, ievērojot pašreizējās līgumu sarunas ar Pad. savienību un sarkano Ķīnu. Baltā nama pārstāvis ne ar vārdu nepieskārās Eiropas resp. Austrumeiropas pašreizējam stāvoklim. Amerikāņu prese Vašingtonā pat nepieminēja šo iespaidīgo konferenci ar vairāk nekā 50 tautību pārstāvjiem un 25 referentiem ASV galvaspilsētā.

Četru dienu sēdēs pazīstami speciālisti un referenti komūnisma apkaŗošanas jautājumos iepazīstināja konferences dalībniekus ar jaunākiem datiem, pētījumiem un notikumiem komūnisma ekspansijas un apkaŗošanas jautājumos un taktikā. Atvaļinātais ASV admirālis Džons Makgeins ar kartēm, datiem un jaunākiem pētījumiem pierādīja komūnistu valstu militāros draudus brīvajai pasaulei. Viņš bija Klusā okeana ASV flotes komandieris kaŗa laikā.

Pretkomūnisma cīnītājs Jaroslavs Stetsko, kas ir Antiboļševiku tautību bloka priekšsēdis, referēja par nacionālās atbrīvošanas centieniem Pad. savienībā un satelītu valstīs un ar atzinību pieminēja arī latviešu, lietuviešu un igauņu pretestību krievu komūnistu režīmam dzimtenē un izsūtījumu vietās.

Faktiem bagātu referātu sniedza ASV kongresa loceklis Ričards H. Ičords, demokrats no Misuri pavalsts, kas ir tautas vietnieku nama iekšējās drošības komitejas priekšsēdis. Viņa temats bija: „Vai sadarbība ir cenas vērta?" (Is Detente Worth the Price?). ASV Apspiesto tautu komitejas priekšsēdis prof. L. Dobrianskis vadīja paneli, kuŗa temats bija: „Cilvēku dzīvā spēka zaudējums komūnismā." Bez Ķīnas un Kubas pārstāvjiem ļoti dzīvu un raksturīgu padomju ieslodzījumu dzīves tēlojumu deva divi no ilggadēja apcietinājuma izkļuvušie Pad. savienības ebrēji — Anatols Radigins un Abrakahams Šifrins. Abi apcietinājumos tikušies arī ar baltiešiem un atzīmēja viņu stingro un varonīgo stāju un pretestību apspiedējiem. Anatols Radigins atzīmēja savas draudzīgās attieksmes ar latvieti Viktoru Kalniņu apcietinājuma laikā. Tagad Kalniņš esot brīvībā.

Otras dienas vakarā konferences dalībnieki autobusos devās uz ASV kongresu, kur tos sagaidīja un uzņēma ASV kongresa senātori un tautas vietnieku nama locekļi. Pieņemšanā bija klāt arī baltiešu uzticīgais draugs Edvards J. Dervinskis

Trešdienas rīta cēlienā speciāls panelis debatēja par jautājumu, vai brīvā pasaule un komūnisma pasaule varētu apvienoties vai saplūst kopā? Referenti ar labi motivētām tezēm aprādīja, ka tas nav iespējams, jo komūnisma ideoloģija brīvai pasaulei ir sveša — nepieņemama. Komūnisms savu pamatmērķi — pārņemt visu pasauli savā varā, nav atmetis un nekad neatmetīs, bet gan bieži maina tikai savu taktiku, lai ar smaidu un iemidzināšanu apmulsinātu naīvās brīvās pasaules aprindas.

Latviešu pārstāvji Pasaules pretkomūnistiskās līgas konferencē Vašingtonā, no kreisās PBLA ģenerālsekretārs B. Albats, ALAs valdes vicepriekšsēdis un informācijas biroja vadītājs prof. T. Šmits un Apspiesto tautu komitejas Detroitā priekšsēdis S. Rudzītis.

Par pašreizējo stāvokli ASV cīņā pret komūnismu ziņoja bij. tautas vietnieku nama loceklis un pazīstamais baltiešu draugs Dr. Valters Juds. Viņš uzsvēra, ka aukstais kaŗš pret komūnismu nav beidzies, bet, ja mēs tomēr uzskatām, ka tas ir beidzies, tad ir jāatzīst, ka mēs to esam zaudējuši. Viņš atzīmēja, ka amerikāņi savā naīvitātē vēl vienmēr gaida kādus brīnumus ASV valdības sarunās ar Pad. savienību un sarkano Ķīnu. Komūnistu rafinētā taktika joprojām netiek izprasta, un par to nākas dārgi samaksāt.

Trešdienas vakarā lielajā Šorhemas viesnīcas zālē bija izziņota plaša sapulce, kuŗā par galveno runātāju bija aicināts plaši pazīstamais žurnālists Viljams Baklejs. Sapulcē bez konferences delegātiem un novērotājiem bija klāt pāri par 300 personu no Vašingtonas etniskām grupām. Goda vietā bija novietoti visu apspiesto un arī brīvo tautu karogi, arī Baltijas valstu nacionālie karogi. Sanāksmē paziņoja brīvības cīnītāju apbalvojumu piešķīrumus kardinālim Josefam Mindcentijam, kas maija mēnesī būs ASV, ukraiņu nacionālam varonim Valentinam Morozam un krievu rakstniekam Aleksandram Solžeņicinam. Speciālu apbalvojumu par nopelniem saņēma nacionālās Ķīnas prezidents Čangkaišeks. Vakara galvenais notikums bija žurnālista Bakleja referāts, kuŗā viņš savdabīgā stilā ar piemītošu humoru iztirzāja ASV valdības politiku un pašreizējo nostāju un sakarus ar sarkano Ķīnu un Pad. savienību, kritizējot valdības un kongresa radikālo locekļu rīcību.

Konference izvērtēja un pieņēma rezolūciju komisijas izstrādātās rezolūcijas, kuŗu skaits sniedzās pāri 36. Tajās uzsvērta nesamierināmā pretestība komūnismam, ka visas brīvās pasaules militārais stiprums ir jāpatur un atbruņošanās mēģinājumi jāizbeidz, kamēr komūnisma zemes turpina bruņoties un stiprina savus militāros spēkus. Tikai vienotā un lojālā kopējā cīņā ir panākama uzvara, atbrīvojot arī visus, kas cieš un smok komūnisma vergu darbu nometnēs.

Delegāti pozitīvi vērtēja padarīto un ar goda rakstiem apbalvoja aktīvākos un centīgākos darbiniekus, kas līgas septiņos pastāvēšanas gados parādījuši ar savu darbu labas sekmes samērā grūtos starptautiskos apstākļos.

Konferenci lietpratīgi vadīja ASV atvaļinātais ģenerālis Tomass A. Lene, kas ir organizācijas American Council for World Freedom prezidents.

Iestādes vai personas, kas vēlētos saņemt kādus šīs konferences referātus vai materiālus un rezolūcijas angļu valodā, var pieprasīt, rakstot: World Federation of Free Latvians, P.O. Box 432, Rockville, Md. 20850, USA. Tālr. 301 340-1914.

I. B.

Inflācijas burvju aplis

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Rūpīgi analizējot šīsdienas rietumu civilizācijas problēmas, jākonstatē, ka gaišāku cerību vietā ir jārēķinājas ar nopietniem, varbūt pat izšķirīgiem pārbaudījumiem tuvākā vai tālākā nākotnē. Starptautiskā politiskā formā illūzorisko kapitālistu un komūnistu sadarbību apēno neapšaubāma lielvaru konfrontācijas turpināšanās.

Augšāmcelšanās svētkiem pajot, bībeles zemē — Vidējos austrumos cerības uz drīzu mieru nav īstenojušās. Gluži otrādi — ar katru dienu aina tur paliek tumšāka un draudošāka. Negaidītā iekšpolitiskā krize Izraēlā droši vien ieilgs līdz rudenim, un nav izslēgta iespējamība, ka Goldas Meires sociālistu koalicijas valdību nenomaina labā spārna opozicija. Ja tas tā notiktu, tad žīdu un arabu sarunas notiktu pavisam savādākā gaisotnē.

Rumājot par Izraēlu, jāpiemin, pašu žīdu rūpīgā Jom Kipura kaŗa analize — maldīgais pieņēmums, ka arabu militāra akcija nav iespējama. Nav svarīgi, vai tagad vainu piedēvē vienam vai otram žīdu ģenerālim. Fakts, ka Jom Kipura militārā konfliktā arabi guva nenoliedzamus panākumus, nav apšaubāms. Tikai ASV laikā snīegtais atbalsts paglāba Izraēlu no lielākas katastrofas. Un te jākonstatē, ka patiesībā žīdu un arabu militārās konfrontācijas ietvaros izmēģinājuma gājienā spēkiem mērojās arabu atbalstītāja Pad. savienība ar Izraēlas aizstāvi — ASV.

Amerikāņu diplomātijas rezultātā izdevās panākt Izraēlas

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. GADA 20. APRĪLIS, 16. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

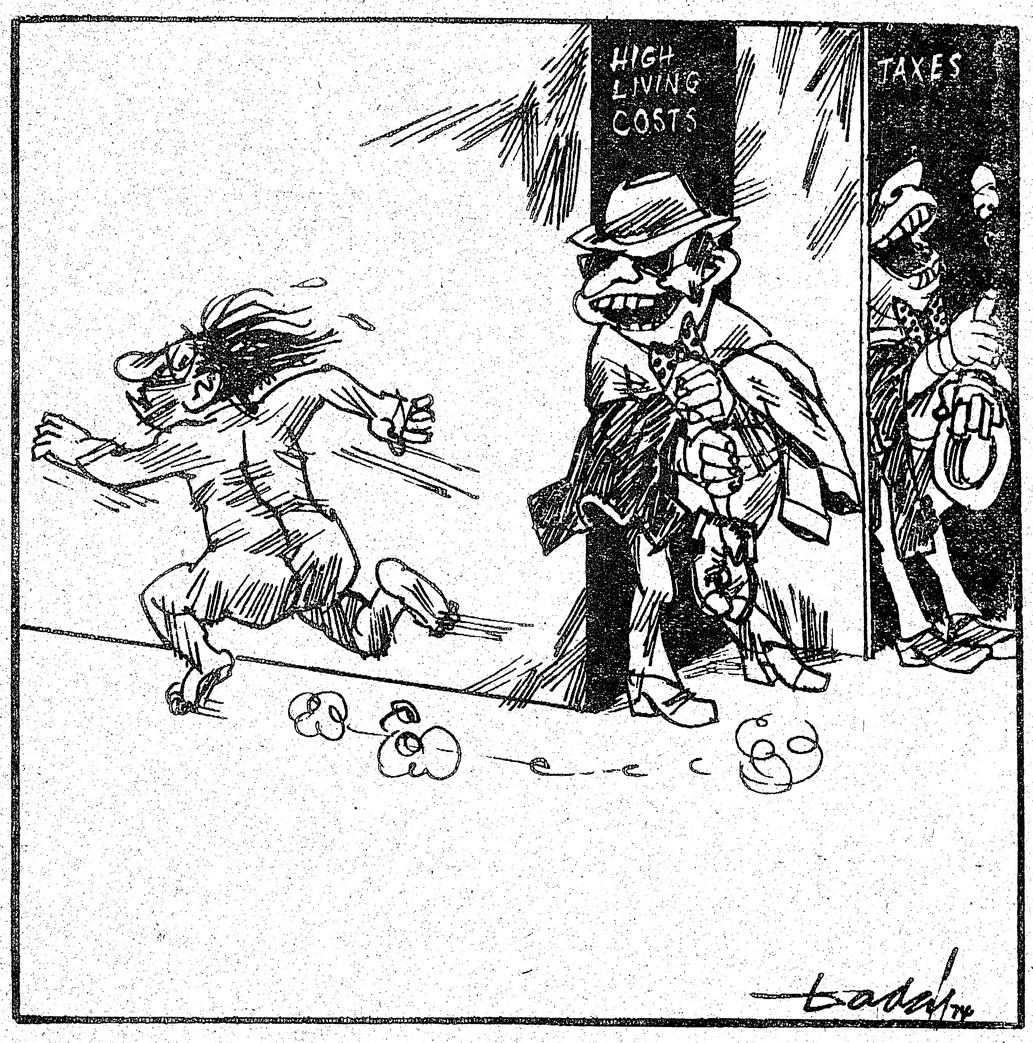

Iemesls, kāpēc daži skrien apkārt pliki. Dadža zīmējums

Nākotnes uzdevumi

KAS SAGAIDĀMS ALA KONGRESĀ KALAMAZŪ

Amerikas latviešu apvienības kongress šogad no 3. līdz 5. maijam paredzēts Kalamazū, pēdējo kongresa dienu delegātiem pavadot Gaŗezerā. Ziņkāro zināt, kādas pārmaiņas būs ALAs valdes sastāvā un kādus jautājumus delegāti vēlēsies pārrunāt.

Pēdējos gados ALAs kongresa delegātu skaits stipri samazinājies. Pirms vairākiem gadiem parastais delegātu skaits bija tuvu pie 120; pēdējos pāris gados tas kļuvis krietni mazāks, un pagājušā gadā tikai 78 delegāti bija sabraukuši uz kongresu Ņudžersijas Priedainē. Šogad šis skaitlis varētu būt lielāks, kaut arī daži apstākļi kongresam nav labvēlīgi.

Pagājušā gadā kongresā nolēma, ka ALAs valdes locekļi visi ir delegāti un tiem no atsevišķām organizācijām nav vajadzīgs mandāts. Tas kongresa delegātu skaitu varētu pavairot par kādiem 20. Šā gada 16. marta sēdē Vašingtonā ALAs valde nolēma, ka šie ALAs valdes delegāti kongresā maksā tikai pusi no dalības naudas, ko maksā citi delegāti (Kalamazū dalības maksa ir 40 dolari). Droši vien šis varētu būt viens no jautājumiem, ko delegāti kongresā gribētu debatēt. Neliktos pārāk loģiski, ka jāmaksā divas dažādas piedalīšanās maksas. Latviešu preses un Amerikas Balss raidījumu pārstāvjiem līdz šim kongresos nav bijis jāmaksā.

No lielajiem latviešu centriem uz Kalamazū ir samērā neērta gaisa satiksme. Vispirms jālido uz Detroitu vai Čikagu, lai no turienes pārsēstos citā lidmašīnā vai arī ar mašīnu dotos uz kongresa vietu. Arī lidojumu laiki nav sevišķi izdevīgi. Tāpat ir grūtības kongresa vietu sasniegt ar mašīnu no lielajiem austrumu krasta latviešu centriem Ņujorkas vai Bostonas (700 līdz 900 jūdzes), ņemot vērā pašreizējās enerģijas krizi. Delegātu skaits šogad varētu būt ap 100.

Nebūs nekāds pārsteigums, ja šoreiz varētu tikai apstiprināt, ka līdzšinējais ALAs priekšsēdis I. Spilners kandidēs arī šogad uz šo amatu, kā jau presē minēts. Neliekas, ka viņa ievēlēšana varētu radīt grūtības. Prekšsēža vietnieks A. Lejiņš tomēr uz valdes amatiem šogad nevēlas kandidēt, kā dzirdēja 16. martā Vašingtonā. Iespējams, ka šogad viņš atsakās kandidēt, lai pēc viena gada atstarpes kandidētu uz ALAs priekšsēža posteni, kad pēc pašreizējā vērtējuma I. Spilners vairs nekandidētu.

Diezgan droši var teikt, ka nākamajā valdē nebūs ilggadēju darbinieku. Kasieris Valdis Kārklis nākamajos divos gados varētu strādāt Āzijā, darba vietas komandēts, kaut arī tas vēl nav apstiprināts. Līdz ar to viņš vairs nevarēs veikt kasiera pienākumus. Līdzšinējie vērojumi liecina, ka visi biroju un apgāda vadītāji paliks savos amatos.

Viens no svarīgākiem delegātu pārrunu jautājumiem būs veco ļaužu mītne un Celsmes nauda, kas vēl nebija nodota ALAs rīcībā. Ir vēlēšanās Kalamazū iekārtot veco ļaužu mītni, tāpēc liekas dabiski, ka par to delegāti vēlēsies runāt. Ne visiem liekas pieņemams Celsmes ierosinātais naudas izlietošanas veids — sadalīt to veciem ļaudīm. Pārrunas paredzamas arī par jauno izdevumu Latvietis latvietim.

Neparasti labus panākumus devis pagājušā ALAs kongresā nodibinātais Latvijas brīvības fonds. Paredzams, ka arī tas būs pārrunu jautājums. Varētu arī noskaidrot, kas noticis ar Latvijas atbrīvošanas fondu, kas arī kādreiz pastāvēja pie ALAs. Jautājumi varētu būt arī par ALJA un ALA kopēji rīkoto loteriju. Latvijas 50 gadu jubilejas laikā šādu loteriju jau ALA rīkoja, bet sekmes bija stipri mērenas. Tagad šo plānu grib atdzīvināt jaunatnes apvienība.

Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules.

KĀPĒC MĒS DZIEDAM?

Latvija Amerikā 8. numurā atreferēts, ka LNAK kultūras nozares rīkotajās diskusijās 17. februārī Latviešu namā Toronto V. Upeslācis teicis: „Mēs varam rīkot dziesmu svētkus vai katru gadu, bet tie būs bez nozīmes, ja nepateiksim, kāpēc mēs dziedam."

Nav minēts, cik koŗu, dirigentu un dziedātāju vārdā autors to sacījis. Ir gan pierādījies, ka lielākajam runu teicēju tīkotāju un lielo organizāciju vadītāju vairākumam ar koŗiem un dziedāšanu nav nekādu sakaru. Ja šie vīri apjautātos koristiem, kādēļ viņi zināmā koŗī un dziesmu svētkos īsti dzied, lielā atbilžu dažādība tos pārsteigtu. Tā vien liekas, ka tikai politisks latviešu darbinieks ar mākslinieka dvēseli spēj vistuvāk nonākt patiesībai, kā to darījis mūsu izcilais nacionālais dzejnieks Andrejs Eglītis. Pēc atgriešanās no dziesmu svētkiem Klīvlandē viņš Zviedrijā raksta: „Dziesmu svētku emocijām nav nekāda sakara ar šolaiku reālpolitikas programmām. Dziesmu svētki ir dziesmu svētki, nepadarīsim tos par politiskas un cita veida runāšanas svētkiem. Nekļūsim nu par tautas grabētājiem ar savām prasībām tur, kur dziesma runā, kur kultūra klusām lauž savu ceļu mūsu tautas brīvības centienu virzienā."

Latvju dziesmu draugs
Toronto

KUR FINANCIĀLAIS PĀRSKATS?

Latvija Amerikā 12. janvāŗa rakstā „Latvieši rietumu krastā" atreferēti Latviešu dziesmu svētku biedrības Vankuverā nākotnes nodomi. Viens no tiem ir: valde stāšoties sakaros ar vietējām latviešu organizācijām un tautiešiem, lai tie atbalstītu valdi ar naudas līdzekļiem piemiņas plāksnes uzstādīšanai Latviešu dziesmu svētku simtgades atcerei.

No publicētā valdes vārdiskā saraksta redzams, ka jaundibinātajā dziesmu svētku biedrībā ietelp turpat visa 5. Rietumu krasta dziesmu svētku rīcības komiteja. Šajā sakarībā kā aktīva 5. Rietumu krasta dziesmu svētku dalībniece vēlos jautāt: Pirms vāc līdzekļus jauniem mērķiem, kad dziesmu svētku rīkotāji Vankuverā atzīs par vajadzīgu publicēt šo dziesmu svētku finanšu pārskatu? Nu jau vismaz 18 mēneši pagājuši no dziesmu svētkiem. Klīvlandes dziesmu svētki notika pēc Vankuveras, bet Klīvlandes svētku pārskats jau sen publicēts.

Vankuveras dziesmu svētku rīkotāji saņēma arī finanšu palīdzību no Britu Kolumbijas provinces un federālās valdības. Tātad — kur financiālais pārskats?. Varbūt sabiedrībai par to nav nekādas daļas, kā dziesmu svētkos ieņemtā nauda tikusi izlietota?

T. Zariņa, Deltā, B.C.

NEKULSĪM TUKŠUS SALMUS

Saistībā ar H. Misiņa Milvoķos ievietoto vēstuli Latvija Amerikā 30. marta numurā „Neatbildēti jautājumi", paskaidrojams, ka šīs vēstules rakstītājam gaidītās atbildes atrodamas mūsu valstsvīru deklarācijās, vēsturnieku un zinātnieku publicētajos darbos un amatpersonu oficiālajās runās — paskaidrojumos.

Daži latvieši līdz šim nav spējuši šīm atbildēm izsekot vai tās saprast. Radušies t. s. „nacionālpolitiķi", kādu netrūkst ne latgaļiem, ne vidzemniekiem, ne kurzemniekiem, ne zemgaļiem. Daži šie šaurā ceļa gājēji mēģinājuši monopolizēt kādu „nacionālpatriotismu" tikai sevis glorificēšanai, lietojot neapdomīgus vārdus un nākot ar nedibinātiem pārmetumiem citiem.

Latviešu tautas nākotnei, kultūrai un eksistences cīņai pret mūsu dzimtenes apspiedējiem ziedojas visi latvieši — patrioti. Mūsu tautā vēl ir daudzi, kam, līdzīgi H. Misiņam, būtu ieteicams meklēt atbildes uz „neatbildētiem jautājumiem", pirmkārt, pie saviem skolotājiem, lai apgūtu šos jautājumus. Nekulsim tukšus salmus nopietnu laikrakstu slejās tikai tādēļ vien, lai par kaut ko rakstītu.

K. Zeps Toronto

PIEMINĒSIM VIŅUS

Latvija Amerikā 2. marta izdevumā bija ievietots plašāks raksts par okupētā Latvijā mirušo tulkotāju un literāti Maiju Silmali. Atkal viens režīma upuris, kas izstaigājis moku ceļus. Par Maiju Silmali, kā rakstā teikts, rakstījuši daudzi sveštautu laikraksti, arī lietuviešu un igauņu laikraksti trimdā. Vairāk būtu vēlams par šo režīma upuri rakstīt arī mūsu pašu trimdas izdevumos, no kuŗiem daži pārāk lielu vērību pievērš okupētās Latvijas dzejnieku un rakstnieku darbu iztirzāšanai, kuŗos doti mesli arī režīmam. Būtu pieminama ne vien Maija Silmale, bet arī citi upuŗi.

Valters Zirnītis,
Grand Rapidos

KĀRTĪBAI JĀBŪT!

Kaut gan esmu piedzīvojis jau 80 mūža gadus, tomēr zinu, ka nedzīvoju senatnē. Niepiekrītu Arvīda Vītola vēstulei L. A. 9. marta numurā, kuŗā izteicis neapmierinātību, ka LNAK vēlēšanu komisija noraidījusi jaunākās paaudzes kandidātu sarakstu tikai tādēļ vien, ka tas iesniegts trīs dienas par vēlu. Nedomāju, ka vēlēšanu komisija būtu rīkojusies nepareizi. Ja A. Vītols varētu minēt kaut vienu piemēru, kur kāda vēlēšanu komisija līdzīgos apstākļos būtu citādi rīkojusies, es viņa domām pievienotos. Šinī gadījumā vaina ir kandidātu saraksta iesniedzējiem, kas nokavējuši iesniegšanas terminu. Kārtībai jābūt!

V. Šnornieks Hamiltonā

KĀ AR RAKSTNIEKU DARBIEM?

Izlasot Elmāra Damberga vēstuli L.A. 23. marta numurā par moderno mākslu, rodas jautājums par līdzīgām paralēlēm attieksmē pret rakstniecību — dzeju un prozu. Es te domāju par to „dzeju", kas devusi bagātu vielu mūsu humoristiem un feļetonistiem. Arī dažos jaunākajos prozas darbos viens no mūsu vecākās un divi no jaunākās paaudzes rakstniekiem par cilvēka dabiskām izdarībām izteikušies tik reāli, ka tālu pārsniedz visas aistētiskās normas. Vai arī šie darbi glābj lasītāju no gara sterilizācijas un „garlaicības vēža"?

Valters Zirnītis Grand Rapidos

Guna Ikona

MĀJUP

Meža zosu pāris —
mānīgā marta maiguma
dienvidiem atvilināts

ezerpīļu barā.

Rāmi, mazākiem putniem
neknābjot, tveŗ ūdenī
mesto maizi — atstājot
lielumu citām.

Kāda cēluma ziņa
gūta tām grūtā
tāllidojumā mājup.

Un atceļā sastaptā svešā kundze,
sveicienu turpinot, teica:

ne tikai divas — es
šorīt jau redzēju
laižamies sešas viņas.

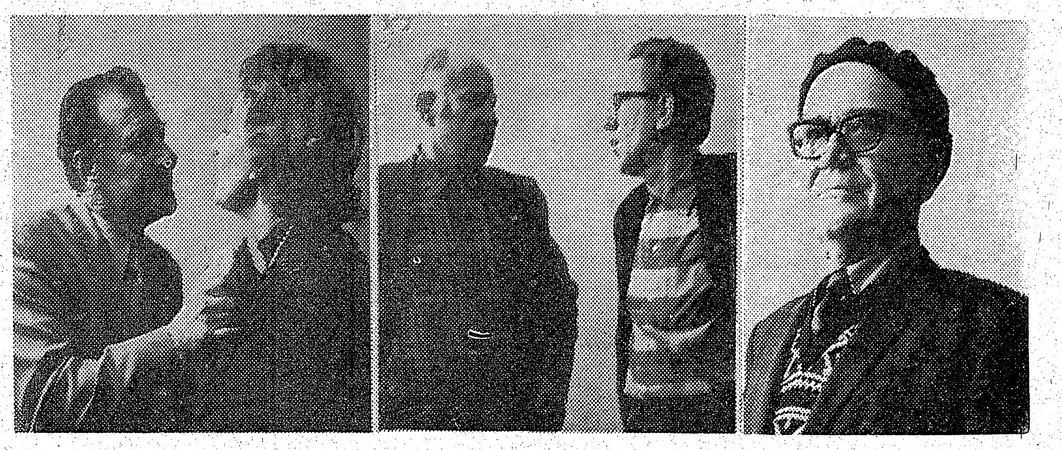

Dziesmu spēli Zaļā pļava, ko iestudējis DV teātris Kanadā, Ernesta Jurševska režijā izrādīs sestdien, 4. maijā, pl. 2.30 pēc pusd. un svētdien, 5. maijā, pl. 6 vak. Bikforda parka vidusskolā (777 Bloor St. W.). Augšējā attēlā galveno lomu tēlotāji, pirmā rindā no kreisās: H. Martinsone, V. Martinsons, A. Spricenieks, D. Darkēvica, A. Briede un E. Jurševskis; apakšējā rindā: Z. Upīte, H. Jurševska, E. Ābele, S. Butkēvics un A. Putniņš.

Foto: Verners Cinis

Skicējumi par E. Melngaili

III

Ne par vienu citu latviešu komponistu nav tik daudz nostāstu kā par Melngaili. Arī viņš pats ar lielu atklātību stāstīja par savām veiksmēm un neveiksmēm. Nežēlīgi, nesaudzīgi kritizēja pat savu personisko dzīvi, par ko liecina veltījums Birzis i norās 1. burtnīcai. Jaunībā viņam bija daudz draugu. Jau minēju Blaumani un Niedru, bet tuvas attiecsmes bija arī ar Raini un E. Dārziņu. Visciešākā draudzība tomēr izveidojās ar mākslinieku Jūliju Madernieku, kas ilga līdz mūža beigām. Viņam Melngailis veltījis krāšņus vārdus:

„Viegli vārstāmi tie vārti, kuŗos cieši ielaista vienojoša sadarba. Tāds saistošs spēks mūsu mākslinieku draudzē Jūlim Madernieka. Kā zīmējumu zinitnieks, kā raksta rotnieks viņš cērt tādus savmuļus ceļus, ka arī blakām esošie meklētāji mākslinieki šķiet zem viņa vadonības vieglāki varam sākt cēlienus uz stingrākām stātīm, viņa cirsmē veroties. Arī skanotai saimei Madernieks mīļš. Viņa madarotie meti, režģītie raksturaugi tik radnieciski kvarteta kontrapunktam, sonatas, simfonijas sakarotai celtnei, varenai savā vienkāršībā, lai gan ne tik vienkārši darināmai. Jūtami sakari starp redzi un dzirdi viņu slepenās sliedēs. Nav šaubu man, ka Madernieka meistarības pamatos gul savs slānis mūzikālas mistikas. Arī skaņotai skurbai sakars ar skatāmību. Dabas aiņu dižums rada raženāku domu."

Melngailis runāja īpatnēju, bet ļoti bagātu latviešu valodu. Lasītāji jau būs pamanījuši, ka Melngailis „un" vietā iecēla „i", jo „un" neesot sastopams latvju dainās. Tāpat viņš atteicās no garumzīmēm vārdos, kuŗu nozīme nav pārprotama. Savus rakstus presē viņš atļāva iespiest vienīgi savā „pareizrakstībā". Sarežģītākas situācijas radās, kad viņš grozīja dzejnieku tekstus, piem., Mazā sirmā kumeliņā (Aspazija):

Jāj uz sirma kumeliņa
pa celiņu pasaciņa.

Par iemeslu maiņai bija tautasdziesmas ceturtās zilbes noteikums. Latviešu tautasdziesmu likumus Melngailis gribēja ieviest visā latviešu valodā. Tas, saprotams, nevarēja izdoties, bet vēl šodien, runājot par Melngaili, vecākās paaudzes mūziķi nereti pāriet uz viņa mācītās valodas stilu.

Ar sevišķu vērību viņš pārdomāja tautasdziesmu tekstus, vienmēr tur atrazdams kādu jaunu apslēptu nozīmi. Šinī ziņā mūsu tautasdziesma vēl šodien diezgan neizpētīts lauks, kur mums visiem pietrūkst laika un pacietības. Viens otrs Melngaiļa spriedums te liekas diezgan pārsteidzīgs, bet labāk drusku pārsteigties nekā nodot veselu dainu sējumu kādai „klīniski ētiskai" izmeklēšanai.

Melngaiļa personību varētu raksturot kā smagnēju, stūrainu, ietiepīgu, tiešu un dažkārt arī rupju. Viņš varēja iedegties folkloriskā jūsmā, daudzinot tautas dziesmoto senatni, bet blakus tam, nav baidījies viņam nepatīkamas lietas ātri un aši latviski vārdā saukt. Te cietuši arī koŗa dziedātāji, un Melngaiļa asai mēlei atriebjoties, 8. dziesmu svētkos virsdiriģents saņēma ietītu pirts slotu. Melngailis kā vainīgos toreiz uzskatīja P!K! un S!P!K! koŗus.

Savā raibajā un garajā mūžā Melngailis cīnījās dažādos, kādreiz pretrunīgos ceļos. Skolotājs, žurnālists un vīndaris (pats alkoholu un nikotīnu nelietoja), žurnāla Austrums redaktors-izdevējs, valodnieks (runāja perfektu vācu, krievu un angļu valodu), vistkopis, taksametru stenda vadītājs, Eiropas apceļotājs, izcils šachists (kopā ar dēlu Teni), saeimas kandidāts uz t. s. „putnu listes". Viņa cholēriķa temperaments arī šinīs nozarēs nevienam ceļu negrieza, bet saimnieciskā un politiskā domāšanā citi bija veiklāki spēlmaņi, līdz ar to — uzvarētāji. Kaut polemikās viņš vienmēr palika neuzvarams, arī te pienāca ierobežojumi pēc 1934. gada notikumiem. Savas personības nepārprotamās iezīmes Melngailis pats ļoti labi apzinājās. 1943. gada sākumā viņš raksta: , , , kad manas strīdīgās un rupjās personības jūsu vidū vairs nebūs . . . (daudz) tiks manam vārdam par labu pieskaitīts." Tā tas ir arī noticis. Sen aizmirsti ir asumi, nesaprašanās, bet pāri paliek kopējā latviešu dziedātāju, un Melngaiļa asai mēlei atriebjoties, 8. dziesmu svētkos virsdiriģents saņēma ietītu pirts slotu. Melngailis kā vainīgos toreiz uzskatīja P!K! un S!P!K! koŗus.

Emīlis Melngailis

Melngaiļa darba istabas goda vietā bija redzami divi portreti — Musorgskis un Krišjānis Barons. 1939. gadā Musorgska simtgadi atzīmēja arī Rīgā. Radiofona programmā mūzikas kritiķis Jēkabs Vītoliņš, apcerot nozīmīgo un nacionālo Musorgska mūziku, pieskārās arī personiskam aspektam Borisa Godunova autora dzīvē. „Arprātā izvalbītās acis, alkohola izpostītā seja" bija Vītoliņa epiteti. „Apsļaudīts, apmēdīts, nozaimots", pretī kliedza Melngailis. „Saki, jel, saulīte, ko kala kalnā?" varētu jautāt apmulsušie lasītāji.

Krišjānis Barons? Vismazāk lasītais autors — latviešu tautas dainu sakopotājs. Un tomēr arī no tā desmit tautasdziesmu mazumiņa (ko pie galda dzied, kur vārdi sajūk jau otrā strofā) latviešu tauta dzīvo! Kādā spēkā gan viņa paceltos, ja uzdrīkstētos ieiet pati savā kultūras kļētī un ņemt graudus riekšavām!

Mūža noslēgumā prof. J. Vītols atcerējās Jurjānu Andreja apglabāšanu 1922. gada rudenī Meža kapos. Pie kapa dziedāja Melngaiļa koris. Vītolam bija miklas acis, klausoties Melngaiļa Tumšā naktē, zaļā zālē. Savukārt Melngailis mīlestībā nolieca galvu, dzirdot „skumji sveicu sēro vietu" Vītola Celinieka skaņās. Dažādās aistētikas tomēr sastapās, kaut uz brīdi, zem kāda liela un nopietna mūzikāla kopsaucēja. Bet bijušais ministrs pajokojās savās labo gadu atmiņās par latviešu komponistu, kam nebijis godu svārku mugurā, lai apciemotu kaimiņzemes festivālu. Un kur tad slavenie Kārļa Ulmaņa vārdi zemnieku savienības kongresā, ka latviešiem pašiem nemaz dziesmu nav, jo Berlīnē dzirdējis dziedam to pašu, ko šeit, tikai ar vācu tekstu (sk. J. Cīruļa Mūzikanta piezīmes, 116. lp.). Kur te ir kādu lietu mēraukla?

Šā gadsimta sākumā E. Dārziņš par Melngaili rakstīja šādus vārdus: „. . . Ne mazākās atskaņas vairs no kaut kā bijušā, brīva no visa ģermānisma, no visa mendelsoniskā, spēcīga, oriģināla, latviska — tāda ir Melngaiļa mūzika, tādas ir šī jaunā gadsimta pirmās skaņas. Kas tā iesāk, tam pieder nākotne!"

Raksta autors ir Mūžam zili ir Latvijas kalni, Lauztās priedes, tāpat Kad būs as'ras izraudātas autors. Šo komponistu Ņujorkas laikraksta līdzstrādnieks Arnolds Šturms 16. marta izdevumā nosauca par sentimentālu, bez intellektuālas izpausmes un oriģinālas pieejas, viņa darbi it kā putekļiem apbiruši. Šis ir otrs gadījums latviešu mūzikas vēsturē, kad noniecināts Emīls Dārziņš. Pirmais bija ar viņa Vientuļo priedi, par kuŗu taisnība atklāsies visai drīz. Patiešām „cienīga" ievade Emīla Dārziņa simtgadei nākošā 1975. gadā . . . Ko šodien par to teiktu Melngailis?

Gala vārdi? Nezinu, bet garā redzu tikai tos tūkstoškārtējos dziedātāju pulkus tencinot un sajūsmā daudzinot latviešu Bārenītes slavināšanu, visā viņas mīļumā, skaistumā un patiesībā. Blakus atskan Pūt, vējiņi ar pieskaņu — „jājat tautas, pagaidāt, ļaujat pūru pielocīt".

Locīsim šo pūru, ko mūsu dižais latvju dziesmas rotdaris atstāja! Ja klausīsim dievišķo dainu dzīves noliktumiem, latviešu tauta dzīvos un dziedās mūžīgi mūžos.

Imants Sakss

Pabalsti kultūrāliem mērķiem

Kanadas Carling alus darītavas sabiedrība pagājušā gada decembrī nodibināja pusmiljonu dolaru fondu Kanadas daudzkultūru tradiciju saglabāšanai, atbalstot nelielas mākslas grupas, galvenokārt drāmas, tautas deju, koŗu un mūzikas grupas. Fonda pārvaldē 4 direktrises: lietuviete Janīna Kaknēvičus, lietuviešu laikraksta Teviškes Žiburia saimniecības vadītāja, italiešu imigrantu palīdzības centra vadītāja, tagadējā pavalstniecības tiesas locekle Isa Skoti, Vinipegas ilggadējā ukraiņu izcelsmes pilsētas galvas dzīvesbiedre Elva Džuba un Carling firmas atbildīgā darbiniece Merija Makkormika. Fonda patrons ir žīdu tautības izcelsmes senātors Devīds Krolls. Fondu atklājot viņš norādīja, ka etniskās grupas var izmantot šī fonda palīdzību.

Fonda pārvaldes pirmā sanāksmē 27. un 28. februārī Vinipegā apsprieda 300 iesniegtos grupu un individuālos lūgumus piešķirt financiālo pabalstu tautas mākslai. No 300 lūgumiem, kas saņemti no visas Kanadas, fonda pārvalde izskatīja 216, pārējos izskatīja īpašā sanāksmē 14. martā. Lūgumus iesniegušas vairāk nekā 40 dažādas etniskās kultūras grupas viņu aktīvitāšu atbalstīšanai un arī etnisko grāmatu izdošanai.

Carling sabiedrības mākslas fonds piespriedis 109.000 dol. naudas balvas 80 etniskām grupām visā Kanadā. Nākošā fonda sanāksme būs 26. aprīlī.

No baltiešiem naudas balvas piešķirtas Hamiltonas lietuviešu meiteņu korim Aidas — 1250 dol., tautas tērpu gatavošanai šā gada Vinipegas simtgades festivālam. Lietuviešu sestdienas skolai Toronto piešķirti 2000 dol. skolas 25 gadu atceres svētku izdevumam. Baltijas tautu deju un dziesmu ansamblis Londonā saņēmis 1000 dol. ceļa izdevumu segšanai uz Vinipegas simtgades svētkiem. Toronto lietuviešu ansamblim Gintaras piešķirts 2000 dol. ceļa izdevumu segšanai uz Rietumkanadu, lai piedalītos etniskā kutūru festivālā.

Lūgumi pabalsta dēļ iesniedzami Carling Community Arts Foundation, 79 St. Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1M6. Informācijai zvanīt Marie L. McCormick, General Manager, tālr. 921-4111 vai mājās 233-2060.

Latvijā traģiskā nāvē mirušās Sibirijas izsūtījuma mocekles dzejnieces Ilzes Kalnāres piemiņas pēcpusdienā Austras Andersones-Plampes referātu par dzejnieces dzīvi un darbiem lasīja Maija Gaiķe. Aizmugurē Toronto vanadžu koris Zīle, kas sarīkojumu kuplināja ar dziesmām. Foto: Verners Cinis

Kā sākās Vatikāna Austrumu politika

Izdotajā grāmatā ar nosaukumu Pāvesta Jāņa ūtopija italiešu rakstnieks Giančarlo Cizola dokumentu sakopojumā dod pārskatu, kā, pa kādiem ceļiem un ar kādām metodēm tika izveidota Vatikāna austrumu politika. Šīs politikas iniciātīvā liela nozīme bija amerikāņu žurnālistam Normanam Kosinsam, laikraksta Saturday Review šefredaktoram un prezidenta Kenedija tuvam draugam.

Nākotnes uzdevumi

(Turpinājums no 2. lp.)

Pārrunas varētu rasties arī par latvietības stratēģiju. Ir sagatavots ierosinājums, kura īstenošana maksātu ap 200.000 dolaru. Te būtu dažādu krātuvju ierīkošana, ideju izvērtēšana un plānu izvešana. Šim jautājumam varētu piesaistīt jautājumu par līdzekļu dabūšanu skolām vai citām kultūras vajadzībām. Arī te ir vairāki plāni.

Liekas, visvairāk problēmu tomēr radies Kultūras fondam. Līdzekļu ienāk pietiekami, bet fonda pārvaldīšana un līdzekļu sadale līdz šim radījusi problēmas.

Globālo Kultūras fondu nodibināja 1972. gada novembrī, visām centrālām organizācijām soloties iemaksāt līdzekļus. Pirmajā darbības gadā tas nav noticis, un līdz šim lielāko daļu iemaksājuši ASV latvieši. Bez globālā fonda darbojas arī ALAs Kultūras fonds. ASV ienākušos līdzekļus sadala divās daļās: pusi piešķir ALAs kultūras fonds kongresā, otru pusi globālais fonds novembrī. Pagājušā gadā sadalījumu paziņoja Klīvlandes dziesmu svētku laikā, un lielajā sarīkojumu drūzmā to gandrīz neievēroja. Globālais KF darbojas no gada sākuma līdz beigām, ALAs KF no viena kongresa (maijā) līdz otram.

Kritizēti ir apbalvojumi, it sevišķi literātūrā un dažkārt arī gleznieciībā. Ne katrreiz ekspertu viedokli atzīst grāmatu lasītājs. Globālā KF līdzekļu izlietošanu pārbauda ALA revīzijas komisija. Bez šiem jautājumiem kongresā varētu būt arī citas debates, bet iespējams, ka debatēm atkal neatliks laika . . .

V. Irbe

1962. gada oktobrī (Kubas krizes laikā) Andoveras pilsētiņā Merilandas pavalstī notika amerikāņu un Pad. savienības zinātnieku kongress. Kosins saņēma no prezidenta Kenedija rīkojumu katoļu priesteri Feliksu Morlionu iepazīstināt ar padomju zinātniekiem, Chruščova draugiem Šumeiku un Fedērevu. Šajā satikšanās laikā radās arī doma, ka pāvestam Jānim XXIII būtu oficiāli jāiestājas par mieru Kubā. Nedaudz vēlāk pāvesta personiskais sekretārs Kapovila paziņoja, ka Svētais tēvs savas sagatavotās runas tekstu nosūtījis prezidentam Kenedijam un Chruščovam. Tā ka neviens no viņiem pret runas tekstu neiebilda, pāvests Jānis XXIII paredzēto runu arī nolasīja.

Savas misijas turpināšanai Kosinss vēlāk devās uz Vatikānu, kur valsts sekretāriātā ar prelātiem Delakva Igino Kardinale, Kasaroli un kardināli Bea diskutēja par jautājumu, ko varētu uzskatīt par drošu zīmi, ka Chruščovs ir ar mieru uzsākt sarunas ar Vatikānu. Amerikāņu žurnālistam toreiz paskaidroja, ka kardinālis Testa jau apspriedies ar Maskavas pārstāvi sakarā ar senāta sēdi, kurā izlemta ukraiņu kardināļa Slipija atbrīvošana.

Amerikāņu žurnālists Kosinss 1962. gada 13. decembrī Kremlī apciemoja Cšruščovu. Sarunas laikā Chruščovs uzsvēra: „Pāvestam un man daudzās lietās var būt ļoti atšķirīgi uzskati, bet mūsu domas nedalās, ja ir runa par mieru. Katra tauta grib dzīvot, un katrai valstij ir tiesības pastāvēt. Sevišķi tagad, kad zinātne var daudz darīt tautu labā."

Trīs stundu gaŗā sarunā tika izvirzīti šādi galvenie punkti: 1. Pāvestam būtu nepieciešams iesaistīties ne tikai krizes lietās, bet arī jāuzņemas pastāvīga cīņa par mieru. 2. Chruščovs vēlas uzturēt privāto kontaktu ar pāvestu. 3. Chruščovs atzīst, ka Vatikāns respektē daudzās valstīs pastāvošo baznīcas šķiršanu no valsts. 4. Chruščovs silti apsveic faktu, ka baznīca rūpējas par cilvēces dzīves problēmām, aizstāv tās intereses un gādā nevis tikai par katoļiem vien. 5. Chruščovs cienī pāvesta drosmi un to vērtē vēl augstāk, ja pāvests biežāk atklāti runā, ka arī baznīcai ir daudz problēmu, tāpat kā Chruščovam Pad. savienībā jānodarbojas ar savām problēmām.

Grāmatā publicētā fotokopija rāda, ka šis dokuments 1962. gada 22./23. decembrī nodots pāvestam Jānim XXIII. Uz dokumenta redzamas pāvesta pašrocīgi izdarītās piezīmes.

Zīmīgi, ka tanī laikā, kad pāvests Jānis XXIII vairākkārt pieņēma Kosinsu, Vatikānā ieradās Džons Makkons, viens no CIA (amerikāņu slepenā dienesta) vadītājiem. Pāvests viņu pieņēma privātaudiencē. Par to, protams, atklātībai nekas netika ziņots.

Grāmatas autors raksta, ka 1963. gada 25. janvārī plkst. 9 vak. padomju sūtnis Italijā Kozīrevs nodevis prezidentam Fanfani Chruščova steidzīgo notu ar lūgumu to nekavējoties nodot Vatikānā. Minētajā dokumentā ziņots par ukraiņu kardināļa Slipija atbrīvošanu. Turpmāko prasību apmierināšanai dokumentā minēti šādi noteikumi: Vatikāns kardināļa Slipija atbrīvošanu nedrīkst izmantot pretpadomju propagandai. Ja Vatikāns to apsola, tad kardinālim Slipijam nekavējoties izsniegs izceļošanas vīzu. Vatikānā šī lieta tika steidzīgi apspriesta. Daudzi ar šo plānu nebija apmierināti. Lai kardināli Slipiju glābtu no tālākām mocekļa gaitām, pāvests Jānis XXIII tomēr izšķirās Chruščova noteikumiem pakļauties, reizē ar to arī par austrumu politiku.

Pāvests nosūtīja uz Maskavu Kristiešu apvienības sekretārāta augsto ierēdni mons. Vilebrantu. Viesnīcā Moskva viņš satikās ar kardināli Slipiju un paziņoja par viņa lietas izkārtošanu ar Maskavu. Ziņa, ka ceļojums uz Vatikānu nozīmēs uz visiem laikiem šķirties no dzimtenes, kardināli Slipiju pārsteidza un garīgi ļoti nospieda, jo viņš cerēja atgriezties uz Lembergu un tur pārņemt savas bīskapijas vadību. Bet par to nemaz netika minēts. Viņa atbrīvošana nebija domāta tālākai brīvai darbībai dzimtenē, bet gan izsūtīšanai uz Vatikānu. Tik daudz vajātais, spīdzinātais, tiesātais kardinālis Slipijs, ieslodzījumā pavadījis 18 gadus, vēl arvien nespēja visu aptvert. Viesnīcā Moskva viņš pārdzīvoja drāmatiskas stundas. Archibīskaps nekādā ziņā nevēlējās atstāt savu tautu un savu ganāmpulku, kuŗam bija ziedojis visus spēkus. Mons. Vilebrands viņu nepārtraukti skubināja doties ceļā, jo viņa vīzas termiņš notek. Kardinālis atbildēja ar kompromisa priekšlikumu: viņš dosies uz Romu, bet tikai tad, ja saņems atļauju pirms tam apciemot Lembergu — savas diocēzes pilsētu. Maskava to katēgoriski noraidīja.

Cīņa starp kardināli un pāvesta pārstāvi ilga divas dienas. Divas dienas līdz vēlai naktsstundai tika enerģiski diskutēts, beidzot abi, ļoti paguruši, klusi ciešot ar skatiem urbjas viens otrā. Garīgi un fiziski nogurušais kardinālis Slipijs pakļāvās pāvesta gribai. Pēc tam viņš devās uz staciju un pāvesta Jāņa XXIII kurjēra pavadībā iekāpa vilcienā, lai dotos uz Vīni un no turienes tālāk uz Romu.

Romas stacijā kardināli sagaidīja pāvesta personiskais sekretārs Kapovila. 10. februāŗa pēcpusdienā kardināli Slipiju pieņēma pāvests Jānis XXIII. Vispirms viņi devās uz kapellu, lai pateiktos Dievam un izlūgtos viņa žēlastību. Pēc tam abi ilgāku laiku sarunājās. Kardinālis Slipijs rādīja pāvestam uz kartes koncentrācijas nometņu izvietojumu Pad. savienībā un paskaidroja, kuŗās nometnēs un cik ilgi viņš bijis ieslodzīts. Sarunās ar pāvestu viņš uzsvēra: „Izsūtījumos pareizticīgie un katoļi bija kopā ar mani, un es biju viņu bīskaps."

Kad divi mēnešus vēlāk Vatikāns gatavojās pieņemt Chruščova meitu Radu ar viņas vīru Ažubeju, pāvests jautāja kardinālim Otaviani, ko viņš par šo plānu domā. Kardinālis bija pret šo pāvesta plānu. Tas stāvokli nepārveidoja, un Vatikāna austrumpolitika paturēja savu gaitu.

Rada un Ažubejs 1963. gada 7. martā tika pieņemts pāvesta audiencē privātbibliotēkas telpās. Ar šo momentu Vatikāna austrumpolitikā sāka nogatavoties pirmie augļi par labu Maskavai. Pāvests laikam nebija paredzējis, ka Chruščova iepriekš labi pārdomātā stratēģija sniegsies tik tālu, ka spēs pat radīt iespaidu Italijas iekšpolitikas notikumos. Italijas parlamenta vēlēšanās 28. aprīlī, tas ir, mēnesi vēlāk, komūnistiskā partija ieguva vienu miljonu balsu vairāk nekā iepriekšējās vēlēšanās.

Ar Chruščova meitas Radas un viņas vīra Ažubeja pieņemšanu pāvesta audiencē starp komūnistisko gigantu Pad. savienību un katoļu citadeli Vatikānu tika iemīdīta pirmā šaurā taka. Pa šo taku jau 1966. gada sākumā uz Vatikānu devās Pad. savienības ārlietu ministrs Gromiko un 1967. gada 30. janvārī prezidents Podgornijs. Par sarunu tematu abas puses klusēja. Ir zināms, ka Podgornijs informējis pāvestu VI par jauno Pad. savienības valsts konstitūciju, kuŗu bija paredzēts pieņemt sakarā ar Oktobŗa revolūcijas 50 gadu jubileju. Jaunā konstitūcija, kā ziņoja Podgornijs, būs paredzētas garantijas baznīcas un reliģijas brīvībai. Pēc Podgornija vizītes Maskavu apmeklēja Vatikāna delegācija mons. Vilebranda vadībā. Atomieroču aizlieguma līguma parakstīšanai uz Maskavu 1971. gada 24. februārī devās Vatikāna ārlietu kūrijas vad. mons. Kasaroli. Tā paša gada augustā uz Maskavu un ceļojumam pa sarkano imperiju devās Jezuītu ordeņa ģenerālis tēvs Pedro Arupe. Pēdējos gados arī citu komūnistisko valstu valdību vīri un partiju vadītāji apmeklēja Vatikānu un otrādi.

Uz dokumentu pamata grāmatas autors secina, ka pāvesta Jāņa XXIII austrumpolitika Vatikānā izraisījusi kritiku. Pāvesta darbību ļauni izmantoja mons. Delakva un Samore un Vatikāna sekretāriāta augstākie darbinieki, kā arī daudzi citi no kūriju aprindām. Vienās domās ar pāvestu bija kardināļi Silkognare Bea un Kenigs, kā arī mons. Kasaroli.

Opozicijas kritika, vērsta pret Vatikāna austrumpolitiku, kļuva tik skaļa, ka pāvests Jānis XXIII atrada par nepieciešamu kritiķiem atbildēt. Grāmatas autors uzsver, ka trūkst ziņu un dokumentāru pierādījumu, ka ASV prezidenta Kenedija draugs — ateists un slepenā dienesta vadītājs spēja pāvestu Jāni XXIII pārliecināt, ka ar Chruščovu vajadzēja uzņemt sakarus. Nav arī zināms, kādi apstākļi modināja pāvestā ticību pret Chruščova humāni skanošiem vārdiem: „Katrai tautai un valstij ir tiesības dzīvot." Šie Chruščova vārdi bija līdzīgi naudas čekam bez seguma. To pierādīja arī Chruščova rīcība ungāru brīvības cīņu apspiešanas laikā 1956. gada rudenī. Tas nozīmē, ka tautas zem Pad. savienības varas nedrīkst dzīvot tā, ka pašas vēlētos. Arī reliģijas politikā viņš pierādīja, ka valsts no baznīcas nav šķirta. Chruščovs pats deva rīkojumu slēgt pāri par 10.000 baznīcu. Vatikāna austrumpolitika līdz šim katoļu baznīcai nekādus atvieglinājumu nav devusi. Vatikānam tā bija un palika par ūtopiju. Pad. savienība gan panāca to, ko bija vēlējusies — ar valstsvīru oficiālām vizītēm pie pāvesta Pad. savienība mācēja novērst brīvās pasaules uzmanību no ticīgo vajāšanas savā sarkanajā impērijā un satelītvalstīs. Pats galvenais, Brežņevam izdevās pāvesta „divīzijas", par kuŗām ar bijību Jaltas konferencē Staļins jautāja Rūzveltam, dabūt savā pusē.

Ar atomieroču aizlieguma līguma parakstīšanu no Vatikāna puses, Pad. savienība nostādīja visu katoļticīgo pasauli alternātības priekšā: par līgumu un par pāvestu, vai pret līgumu un līdz ar to arī pret pāvestu.

Ar austrumpolitikas saistību Vatikāns cenšas, lai ticīgo dzīvi atvieglinātu. Ieturot maigo toni pret Pad. savienību, Vatikāns cenšas panākt atslābumu un lai Pad. savienībā un citās komūnistiskās valstīs mazinātos reliģijas apspiešana.

I. Blaževics

Jauni ierosinājumi DV ASV valdes sēdē

DV ASV valdes sēdē 6. aprīlī priekšsēdis J. Utināns iepazīstināja valdi ar DV centrālās valdes darbību, saistītu ar 3. DV globālajām dienām Anglijā 1976. gadā. Šai laikā paredzētas plašāka rakstura sacensības jaundarbiem gara kultūras nozarēs.

DV CV sastādītais budžets 1974. gadam saskaņots ieņēmumos un izdevumos uz 30.860 vācu markām. Pārrunāja arī DV filmas sagatavošanu, kuŗā būtu ietverta DV organizācijas darbība no dibināšanas brīža un kas aptvertu visu zemju DV darbību. Valde atzina to par nepieciešamu. Pēc Indianapoles delegātu sapulces tā paziņos savu viedokli DV CV un izraudzīs darbiniekus, kas sagatavos piemērotu stāstījumu dziesmu un mūzikas pavadījumā.

DV ASV goda rakstus piešķīra šādiem Ziemeļkalifornijas apvienības darbiniekiem: P. Birzniekam, J. Stabulim, G. Simonam, M. Pālam un A. Ģīmim, bet Kolorado apvienībā M. Ritumam un A. Veinbergam.

Finanču nozares vadītājs ziņoja, ka Ziemsvētku ziedojumu akcijā ienācis 19.851.52 dol.

Kolorado apvienības biedra invalida daudzbērnu ģimenes 2 bērniem piešķīra pabalstu — stipendiju mācībām rietumkrasta vasaras vidusskolā. Čikagas apvienība vienam centīgam jaunietim piešķīrusi stipendiju mācībām Rietummičigenas latviešu valodas kursos. Līdzekļus 23 palīdzības saņiem piešķīra veciem ļaudīm un tautiešiem ar sadragātu veselību, kuŗu vienīgais atbalstītājs ir DV organizācija.

Sakarā ar Vašingtonā jauncelamās baznīcas — sabiedriskā namā paredzamo Latvijas sūtņu piemiņas stūrīša ierīkošanu, valde piešķīra līdzekļus nelaiķa DV goda priekšnieka prof. A. spekkes un J. Feldmaņa piemiņas vietu iekārtošanai.

Līdz ar DV delegātu sapulču rīkošanu ASV vidienē vai austrumu krastā, 3 rietumu krasta apvienību delegātiem nokļūšana uz sapulcēm apgrūtināta dārgo ceļa izdevumu dēļ. Apsveŗot šo apstākli, valde nolēma Indianapoles delegātu sapulcē ierosināt, ka tālajiem delegātiem nedaudz piemaksātu ceļa izdevumu daļējai segšanai.

Pārrunāja ierosinājumu atbalstīt Brīvības fondu un šai nolūkā delegātu sapulcē aicinās apvienības un zemes valdes iestāties Brīvības fonda talcinieku vidū savu līdzekļu robežās.

Bostonas latviešu mantojuma fonds sagatavo piemērotus ieskaņojumus radio raidījumiem, no kuŗiem kopijas varētu nodot arī citu latviešu koloniju vajadzībām. Ierosinājumu nolēma nodot izšķiršanai delegātiem.

Valde nolēma ieteikt apvienību biedriem iestāties Amerikas latviešu apvienībā par mūža biedriem, tai pašā laikā paliekot par savas organizācijas ALAs biedriem. Kultūras nozares vadītājs ziņoja, ka, vērojot apvienību un kopu pārskatus, redzams, ka 9 vietās labi darbojas latviešu valodas klases bērniem ar vājām latviešu valodas zināšanām, kādēļ šis svētīgais pasākums turpināms. A. Bolšteina raksts DV ASV valdes uzskatus nepārveido un tā joprojam centīsies iedzīvināt pag. delegātu sapulces lēmumu par latviešu valodas mācīšanu jaukto laulību bērniem. Valde nolēma skubināt delegātus, lai tie arī turpmāk ieteiktu vasaras vidusskolas, ja iespējams, materiāli atbalstīt, tās palīdz jauniešiem pievērsties latviešu valodai un gūt ieskatus par latviešu kultūras lietām.

Informācijas nozares vadītājs ziņoja par DV vēstures materiālu savākšanas gaitu. Tā tuvojas nobeigumam un rāda, ka tuvākā laikā red. V. Hazners tos varēs izmantot kopējā manuskriptā.

Valde piešķīra līdzekļus Čikagas volejbola 2 komandām un Ziemeļkalifornijas sporta kopas Venta sportistu tērpu iegādei.

Piešķīra pabalstu Rietumvācijas DV valdes brošūras „Stāvoklis Latvijā" izdošanai. Filmas „My Latvia" iegādei Brazilijas latviešu un braziliešu informācijas vajadzībām piešķīra 250 dol.

Valde pārrunāja jautājumu par lētākas filmas sagatavošanu biedru vakaru vajadzībām. Šī jautājuma pētīšanu nodeva informācijas nozareș vadītājam.

Nākamā valdes sēde 19. aprīlī pl. 8 vak. Indianapolē. E. P.

DV Ņujorkas apvienības pārstāvji pēc jaunpirktā nama īpašuma tiesību dokumentu saņemšanas 8. aprīlī. Sēž no kreisās: R. Turks, DV apvienības priekšsēdis K. Kitners un adv. I. Bērziņš; aizmugurē no kreisās: Dr. J. Skrundēns, O. Baumanis, Ed. Ciguzis, G. Apelis, I. Upmane un A. Skara.

Foto: Bruno Rozītis

Apspiesto tautu sadarbiba

Līdzšinējās baltiešu redaktoru ikmēnešu sanāksmes Ņujorkā turpmāk būs visu apspiesto tautu preses darbinieku apspriedes, kas sanāks katru mēnesi. Baltiešu preses darbinieku sanāksmes radās 1970. gada martā, toreizējā Latviešu preses biedrības priekšsēža V. Irbes ierosmē. Tās līdz šim parasti notikušas katru mēnesi, bet pāris reižu arī ārpus kārtas dažu svarīgu baltiešu notikumu dēļ. Sanāksmēs pārrunā svarīgākos notikumus baltiešu sabiedrībā un kultūras sasniegumus, izvērtē politiskos notikumus. Visu triju tautu preses pārstāvji parasti ielūgti kaimiņu valsts svētku vai citos lielākos sarīkojumos.

Pēdējā sanāksmē, 4. aprīlī, no latviešiem piedalījās Latvija Amerikā Ņujorkas redaktors V. Irbe, igauņus reprezentēja redaktors Haralds Raudseps, bet lietuviešu redaktors V. Bučmis. Pirmo reizi šādā sanāksmē piedalījās bulgāru preses pārstāvis Dr. Ivans Dočefs. Pēc V. Irbes ierosinājuma nolēma turpmāk aicināt šinīs sanāksmēs visu apspiesto tautu pārstāvjus. I. Dočefs norādīja, ka bulgāri šogad paredzējuši plašu Apspiesto tautu nedēļas sarīkojumu organizēšanu Ņujorkā. Iespiedīs arī brošūras, kuŗas centīsies izdalīt sanāksmē pie Ņujorkas pilsētas valdes nama. Viņš izteica cerību, ka šis sarīkojums, kas pēdējos gados nav pienācīgi ievērots, atkal iegūs nozīmi. Visas apspiestās tautas varētu sadarboties kopēji, gan rīkojot sarīkojumus, gan arī preses izdevumos aicinot uz plašāku piedalīšanos. Šim nolūkam maija otrā pusē varētu noorganizēt speciālu sanāksmi.

Lietuviešu preses pārstāvis V. Bučmis ziņoja, ka Marija Kudirka, Šimas Kudirka māte, nesen izsaukta no Lietuvas pie ASV sūtņa Maskavā uz pārrunām. Simas Kudirka mēģināja nobēgt no krievu zvejas kuģa ASV piekrastē, bet amerikāņi to izdeva atpakaļ krieviem, kas bēgli notiesāja un izsūtīja spaidu darbos uz Sibiriju. Viņa māte ir dzimusi Bruklinā, piederējusi pie Queen of the Angels baznīcas Viljamsburgas rajonā Bruklinā, bet Lietuvas neatkarības laikā izceļojusi uz Lietuvu. ASV kongress pēc kongresa locekļa Hanahana (no Ilinojas) ierosinājuma pieņēmis rezolūciju, kuŗā ieteic prezidentam Niksonam, lai ASV ārlietu ministrs Kisingers runātu ar Pad. savienības valdības pārstāvjiem un Simam Kudirkam atļautu atstāt koncentrācijas nometni, lai varētu atgriezties ASV. Amerikāņu iestādes noskaidro Kudirkas dzimšanas vietu un citus apstākļus, kas varētu ietekmēt sarunas. Šo rezolūciju atbalsta arī Ilinojas senātors Persijs, 16 citi senātori un 66 kongresa locekļi. Bruklinā kāda lietuviete noorganizējusi komiteju Americans for Simas, kas sākumā organizējusi demonstrācijas, bet tagad organizē vēstuļu rakstīšanas akcijas, lai atbalstītu kongresa un senāta rezolūcijas. Lietuviešu laikraksti publicējuši vēstuļu paraugus. Kongresa loceklim Hanahanam Čikagā ir bijusi priekšvēlēšanu cīņa ar kādu lietuviešu izcelsmes kandidātu, bet paši Čikagas lietuvieši lielāko tiesu balsojuši par Hanahanu.

Lietuvā katoļi izdod nelegālu preses izdevumu Chronika, kas pa dažādiem ceļiem nonāk arī ASV. Pēdējais 8. numurs lietuviešu valodā Ņujorkā nav pienācis, lai gan zināms, ka tas iznācis; saņemts tulkojums krievu valodā. Krievi Kaunā, Viļņā un citās pilsētās meklē šī izdevuma redaktorus, pārmeklējot dzīvokļus, arī vecu cilvēku un studentu dzīvesvietas. Pēc lietuviešu avotu ziņām šī izdevuma sagatavotāji tomēr nav atrasti.

Krievu avoti ziņo, ka pirmo koncentrācijas nometni Ļeņins nodibinājis 1919. gada 5. septembrī. Šo datumu cietumnieki ar demonstrācijām atzīmējuši 1972. un 73. gadā Parmas rajona Vjasecetkojes nometnē, kur novietotas vairākas tautības. Iemītnieku starpā bijis arī Simas Kudirka.

Lietuvas avīze Tiesa ziņojusi, ka 17. martā tiesāti vairāki apsūdzētie par ārzemju radio raidījumu klausīšanos. Kāda ārsta dzīvoklī atrasti dolari, ko viņš saņēmis no ārzemju apmeklētājiem, kas pie viņa viesojušies no ASV. Visi atzīti par vainīgiem un notiesāti, bet nav teikts tiesāšanas datums, ne arī soda mērs.

(Turpinājums 12. lp.)

DV darbs Savienotajās valstīs

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, DV ASV darbība bijusi noturīga, dažās nozarēs uzrādot nelielu pieaugumu. Biedru skaits 21 apvienībā un 4 kopās bijis 2990, kas liecina, ka nākamajā gadā tas pārsniegs 3000 robežu. No kopskaita vienu trešo daļu sastāda vanadzes (931). Zemes valde saimniekojusi 1973. gada budžeta robežās, tai pašā laikā sedzot visas organizācijas un aprūpes vajadzības un uzrādot atlikumu abos kontos. Aprūpes vajadzībām 1973. gadā izdots: aprūpei Vācijā 4170 dol., Austrijā 400 dol., ASV 4979,80 dol., sainīšu akcijai 6200 dol. Minsteres ģimnazija atbalstīta ar 1400 dol. Iegādātas Gaŗezera dalības zīmes par 3000 dol. Latviskās audzināšanas atbalstam izdots 2433 dol.

1973. gadā sarīkoti 36 akti, 15 priekšlasījumi, 22 teātŗa izrādes, 18 koncerti, 45 deju vakari, 21 biedru vakars, 12 izstādes un 36 dažāda rakstura sarīkojumi ar 24.395 apmeklētājiem. Pie apvienības darbojušās šādas pašdarbības vienības: 2 jaukti koŗi, 4 vīru koŗi, 6 sieviešu ansambļi, 9 teātŗa kopas, 2 tautas deju kopas, 10 sporta kopas, 19 šausanas kopas. Pastāv 6 bibliotēkas ar 6069 sējumiem. Skolu uzturēšanā piedalās 16 apvienības.

Iekšējās informācijas laukā pag. gadā lielākais darbs bija vēstures materiālu vākšana DV vēstures Laiks, telpa, ļaudis vajadzībām. Pirmā grāmata jau nodota iespiešanai, un tās iznākšana sagaidāma šinī rudenī. Viss izdevums iecerēts trijos sējumos redaktora Viļa Hāznera vadībā. 3. sējumā būs ietverts DV darbs atsevišķās zemēs, aptveŗot visu apvienību/nodaļu aktīvitātes ar attiecīgām illustrācijām.

Iekšējās informācijas darbā manāma zināma tendence kāpināt aktīvitāti. DVM abonentu skaits pieaudzis uz 806 (1972. g. 731). Notikušas 16 informācijas sapulces.

Minsteres ģimnaziju atbalstījusi zemes valde un 12 apvienības ar 2122 dol. un Bostonas apvienība pieteikusi Minsteres stipendiju 1700 dol. apmērā. Zemes valde un 9 apvienības dāvinājušas ASV bibliotēkām 84 grāmatas mūsu problēmu apgaismošanai.

Pie 19 apvienībām darbojas vanadžu kopas, kuŗu darbība ir izcili nozīmīga DV organizācijas darbā. Vanadzes rosīgi atbalsta un palīdz organizēt DV sarīkojumus un rīko savus internos ķakarus, atklātos sarīkojumus un veic daudzus pienākumus, kādi ietelp sieviešu sabiedriskā darba lokā. Ar līdzekļiem vanadzes atbalstījušas jaunatni latviskās izglītības apgūšanā, šai vajadzībai pag. gadā nododot 3278 dol. DV apvienības ar vairāk nekā 11.000 dol. atbalstījušas jaunatnes darbību. DV darbojas ap 600 jauniešu.

Še uzrādītie dati un skaitļi tikai daļēji atspoguļo DV ASV valdes un apvienību un kopu darbību 1973. gadā. Sabiedriskajā darbā DV pirmā vietā patur rūpes par trūcīgo un cietušo tautiešu labklājību, jaunatnes paturēšanu latviskā vidē, aktīvi rūpējoties par viņu latvisko izglītību, ziedojot prāvus līdzekļus. DV cenšas uzturēt dzīvas saites ar Amerikas latviešu apvienību, kultūrālā un nacionāla rakstura fondiem, piedaloties to darbā un sniedzot iespējamo atbalstu.

E. P.

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

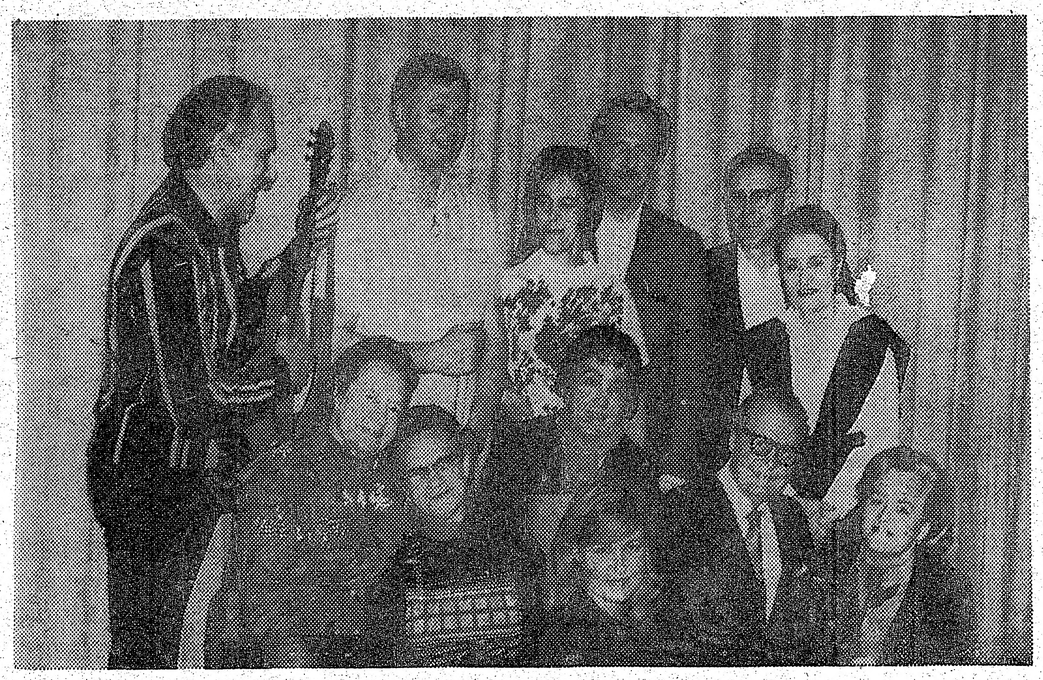

Čikagas teātŗa kopa Māras Antenas režijā iestudējusi Teodora Zeltiņa lugu „Donžuāna pēdējā milestība", kuŗas pirmizrāde ir 21. aprīlī. Dekorācijas gatavojusi Lilita Riekstiņa-Krūmiņa. Augšējā attēlā kopas dalībnieki ar režisori Māru Antenu vidū (trešā no kreisās).
Foto: Egons Tomsons

Minsteres ģimnaziju beigs 19 audzēkņi

Minsteres latviešu ģimnazijas 13. klase, kuŗā mācās 19 audzēkņu, sākusi gatavoties abitūrijas pārbaudījumiem. Tie sāksies 8. maijā un ilgs līdz 19. jūnijam. Izlaiduma akts 22. jūnijā skolas aulā.

Skolotāja Daiņa Pavasara ierosmē bija sanākusi ģimnazijas vecāko klašu audzēkņu interesentu grupa, kas atzina smēķēšanas un alkohola lietošanas kaitīgumu, un nodibināja Minsteres atturības biedrību. Sanāksmē radās ierosinājumi noorganizēt kādas slimnīcas apmeklējumu, kuŗā ārstē nikotīna, narkotikas un alkohola upuŗus, kā arī sarīkot filmu izrādes par šiem jautājumiem. Sanāksmē piedalījās un biedrībā iestājās 9 zēni un 6 meitenes.

Internāta nama pagrabā paši audzēkņi izbūvēja un iekārtoja kādu telpu, kuŗā tagad ierīkots audzēkņu klubs ar atspirdzinātāju dzērienu automatu, skaņu iekārtu un lasāmgaldu. Sestdienas vakaros klubā notiek arī deju vakari. Pašlaik ģimnazijas pamatskolas 6 klasēs mācās 24 skolēni, bet ģimnazijas 7 klasēs 78 audzēkņi. Vairāki jaunieši no ASV un Kanadas jau iesūtījuši pieteikuma veidlapas nākamajam mācības gadam, kas sāksies 1. septembrī. Pieteikuma veidlapas pieprasāmas ģimnazijas direktoram: Dr. Z. Vitens, 44 Muenster, Wieburgstr. 52, Bundesrepublik Deutschland.

Edg. Vilce

Pensionāri Grand Rapidos

Arvien vairāk pilsētā, droši vien tāpat kā citur parastajā darba laikā, gadās sastapt latviešu pensionārus, gan „izlokot" kājas pastaigā, gan veikalos rīta cēlienā, kad tajos nav tik liela drūzma. Tādā paklusā rītā lielā iepirkšanās centrā saskrienos, kā saka, gandrīz krūtīs ar Liliju Šneideri un Olgu Veinbergu. Abas labi pazīstamas. Sarunās izskan tāds kā pārmetums, ka neko nerakstot par pensionāriem. Kad mēģinu „spurināties" pretim ar svarīgu argumentu, aprakstot jaunās pensionāru biedrības rosmes Grand Rapidos, pārmetuma vietā Olga Veinbergas sejā izplaukst smaids.

Kā L. Šneidere, tā O. Veinberga dzīvo tā saucamā Čarles ielā pilsētas dievidaustrumu daļā, kur izveidojies tāds kā mazs latviešu pensionāru puduris. Uz veikalu pēc pārtikas nupat pieminētās personas brauc, izsaucot mašīnu, jo pazīstamiem vai tālākiem radiem ne ik reizes atliek brīvs brīdis pakalpot. Šinī mazajā pensionāru pudurī vēl dzīvo A. Zirne, blakus mājā pensionāru pāris Zīverti — visi bijušie jelgavnieki. Tālāk vieniniece M. Gūtmane, kas vēl strādā, bet otrā ielas pusē agrāk pieminētās Šneidere un Veinberga.

Visiem šeit minētiem savas mājiņas, jau kopš gadiem izmaksātas, kad vīri gāja darba gaitās, bet tagad atdusas kapu kalniņā. L. Šneidere dzīvoklī īrē no O. Veinbergas, arī A. Zirnei augšējais dzīvoklis izīrēts amerikāņiem. Šis rajons pirms gadiem bija kā pati idille. Mājeles gan pavecas, tomēr izskatīgas. Mauriņi tāpat labi apkopti, klusums un miers visapkārt. Gadiem ejot, tajā pamazām iespiedās melnie un meksikāņi. Vispārējais skats drīz vien mainījās, nebija arī vairs tā klusuma un miera, kas agrāk. Daži apsvēra īpašumus pārdot, bet cenas bija krietni vien slīdējušas uz leju. Tagad šī doma laikam galīgi atmesta un dzīves novakare būs vien jāpavada turpat.

Sameklēt piemērotu dzīvokli veikalu tuvumā nav tik vienkārši, grūtības rada arī pārvākšanās, ja nav vairs vīriešu rokas. Vai šie pensionāri vēlētos dzīvot kādā latviešu pašu celtā mītnē kopā ar citiem? Liekas, atbilde gan būtu — nē, vismaz pagaidām, kad sevis un ārienes apkopšana pārāk lielas grūtības nerada. Ar zemām pensijām samaksāt diezgan paprāvo īri, kāda minēta laikrakstā, tiem nebūs pa spēkam. Tagad viņi samērā viegli izsaimnieko, kaut nekādu lauksu nevar atļauties. Dažs vēl nopērk barību arī putniņiem, tā sagādājot prieku gan pašam, gan citiem.

Šis raksts nebūtu pilnīgs, ja nepastāstītu, ka visi šī mazā puduŗa iemītnieki ir centīgi latviešu iespiestā vārda lasītāji. Nopērk pa grāmatai, katrs abonē savu laikrakstu, viņiem tas nav jāaizņemas no citiem. Tāpat tie nesūdzas, ka laikraksts būtu dārgs, piem., Latviju Amerikā, kam abonēšanas maksa nav paaugstināta, var abonēt par 21 dol. gadā, kaut gan dzīves dārdzība strauji augusi.

Tā nu iznāca mazs rakstiņš un ieskats dažu latviešu pensionāru dzīvē, neskaŗot sīkāk viņu ikdienu, bēdas un priekus. Katrā „latviešu pagastā" atradīsies tiem kādi līdzinieki ar tām pašām problēmām.

V. Zirnītis

Kas tā pa mod

A NAGEM PA BĻOD GRĀPSTDAMES UZRAKSTEJS KRIŠS ĶEPALS

Man vece māt bi prātigs ciliks. Sov gare mūže viš bi nodzīves kā mūžiges students ogstskole un sakrājs visāds dzīvs gudrebs. Gor rad asnem vien daļ no veces māts gudrebem es a i mantejs un ilgs gads tos paturs prāte. Es vēl šodien skaidr atceres, ka puiks dienes es bi liels kāramnieks. Līdz ko vece māt izvārej skābputr a pienkunkļem, es bez liel gaidšen atrocej kreklem piedurkns un abem rokem zvejej tos kunkaļs āre. Tādes rēzes vece māt tik paskatjes uz sien ku vienmēr kārjes žagar bunt un mierige balse uzprase:

„Kas tā pa mod, a nagem pa bļod?"

Mans roks pašs no sev izrāves no bļod āre, jo es dikt lab zine kas notikses ja tā žagar bunt nonāks veceș māts rokes. Tālab es ātr nosloce pierksts ga sov bikš duban un skrēj pēc liele kok karot. Tagad man vais ne prāte nenāk a rokem grābsts pa bļod, bet tos pien kunkaļs es uzdur uz dakšiņ.

Rud ņos, ka mūsmājes taisjes uz cūk bērem, es a liel gaidšen gaide kamēr viņ to lopiņ sagriezes gables un māt sāks apstrādt cūks gāl. Tur bi tik labs liets kā cūks šņukars, oss un mēl, ka man no domšen vien mute saskrēj siekals un tece pa zod uz lej. Bet vece māt mans kārams zindams atkal joces starpe mācdams man māt:

„Tu nedod tam puišlam to mēl ēst, le viš neiznāk liels pļāp. Štope viņàm to šņukar iekše, jo tas uz lab rakstšen un oss le neguļ kā lemps uz osem."

Tā iznāc, ka cūks šņukar un oss es vare ēst pie gald, bet pēc mēl man bi pa klusem jālien pieliekame. Tād centeb man i atmaksjes un a rakstšen man i gājs tik lab, ka no visem veksļem, morgidžem un čekem, ko es i uzrakstejs, parakstejs un pārrakstejs, vārt iztaist biez grāmat koptes rakstes. Uz osem es a nekad nau gulejs, jo tos skole skoltāj man tā saplucne, ka nekas lels tur vais pār nau palices. A to pļāpšen gan man gājs pavisam raib, laikam tālab, ka pēc cūk mēl man bi jāzoges pa kluse uz pieliekme kambar. Es vēl tagad atceres, ka varne kriev laike man iebāz ķurķe. Tas notik tā, ka vien vakar nokāps no plost uz māj iedams es jotre kung prāte dziede:

„Kāp tramvaje, kāp tramvaje,
Gan Staļiš samakses."

Tik vēlak ķurķe sēdams es atjēdzes, cik praste kārte es bi palaids mut un apvainejs mūs labe skolotāj, jo ventiņ pusē neviens tramvajs negāj un kā le pras nod pa to, kas nemaz nau.

Puik dienes es atceres, ka vien gad kaimiņ tant palik a katr dien resnaks un resnaks. Es nevare saprast, kas viņem notices un ieprsjes vecei mātei. Vece māt uz man dusmig paskatjes un gudr pamāce:

„Nemaises liel cilik dāršnes, citād tu ātr paliks vecs."

No to laik es vais diže ļotiņ dāršnes nau maisjes, bet vecams tāpat nāk vierse kā mell nakt.

Vēlak, skols laike man iznāc liel mācšanes un mocšanes a grāmat lietem. Katr vakar tēs man noprase:

„Nu, va tu i izmācjes un izstrādejs viss mājs dārbs?"

Es zine, ka tādes reizes nekād locšanes, va goršnes nelīdzs, jo tēs pats samekle man zile uzdevam bortnic un a to mans mocebs sākes. Lab ja tādes rēzes kādrēz tuvme gadjes vece māt, kas man bi vieniges glābiš. Tad es savilk pier krokes un vece māt uz man paskatjes gāj pie man tēv.

„Ko tu, znotiņ, to puik tā drese kā car laike zaldāts," vece māt iesāk itan mīlige balse. „Ļoj le puik iet māctes pa skrodel va kurpniek, va cit kād derig amat. No tādem skolem gāls grozšen vien tik iznāk. Paskates kā tei paše Pigor Zete iznāc. Aizsūte puik uz Rīg le šis študiere pa tiess advakat, bet iznāc zociķs. Tagad Pigor Zetiš staige izrodtem acem no vien cietam uz otr a maizș doneņ padse."

Tēs veces māts gudre runšen neko dodz neklosjes. Vēl stingrake balse viš man noprase, kuŗe gade sāces atmods laikmets. Es pakase sev pakos un tēc, ka atmošnes sākes tad, kad māt roj palag nost un šprice okst ūden aces. Tēs pa tik gudr atbild noskaites tā, ka mans skole izbērstes bikšdubans dabe akal trūktes. Torēz sāpe dubans, bet tagad pa to domjet rēzem sāp sierc. Jā, a to atmošnes mums nau dies cik lab gājs. Viens, otrs no mums vēl tagad dzīve no vienem sapņem uz otrem. Vece māte laikam bi taisneb, jo vairāk pa skolem maises, jo lielak gāls grozšen iznāk.

No gāls grozšen es netik vale vēl tād, kad man vais nebi jāvalke īses biks a klapem un zeķs jāpoge uz štrumbantem, bet es vare pa liel vīr mode uzcierstes a garem biksem un getrem. Torēz vais nepietik pašem a sov gāls grozšen vien, bet nag nieze kādrēz sagrozt mētaņ gāls a. Tas bi tik viegl, ja a abem rokem iekēres mētaņ gares bizes. Viņ gan ta spiedz un skrāpjes, bet man bi liels prieks, jo man pašem mat nebi ku ieķerties. Tie bi tād laik, ka tēv pavēls vēl bi spēke un talab mat man bi jāgriež vienmēr uz null. Pa mat lietem tēvem torēz bi pašem sov spriešen, jo viš vienmēr tēc: „Gar mat — īss padoms." Tālab man bi vēl lielaks prieks grozet mētaņ gāls a garem bizem un īse padom.

Vece māt pa manem matem neko liel neiztaise, bet uz mētņem viš gan dikt noskaites, ja tie no garem bizēm iztaise zēngāliņs. Vistrakākes tomēr bi, ja kāds mētans bi tics pie kreppapīr un ierīves sov mut va vaigs sarkne krāse. Vece māt ta no dusmem va sprāg puš un soc:

„Izskates tāds kā log kaķs. A tādem mētnem ţu, Kriš, neielaides."

Torēz es vēl klose tēvem un vece mate, bet tagad es redz, ka a tād kloššen vecem cilekem es vis sov dzīv i palaids garam kā Rīgs ātrvilcen. To es tā īst saprat tik viņdien, ka manem otiņam nokrit penders. Kamēr to vece kast remonte, man uz dārb bi jābroc tramvaje. Todien man prete nosēdes tāds smuks un apaļš mētans kā krizdol. Viņam bi smuk zaļ nag kā kāpost laps. Uzač bi mell kā brūganem lak korps, bet vaig izkrāst vises krāses kā veces māts kumod. Es skatjes un priecjes kā senes laikes pa varavīksn, bet no tād skatšnes man ātr apžil acs. Tā es paskatjes uz citem vietem a un ierodze, ka tam mētnam i smuks kājs un mels, corsspīdigs apukšbiks a špicem, bet taļiš viņem nemaz nebi. Tas bi tik smuk, ka es aizmiers izkāpt no tramvaj un dārbe aigāj tik ap pusdienlaik. Boss uz man noskatjes kā ziergs uz zvierbal un noprase:

„Kas tā pa mod nākt uz dārb pa vēl?"

„Va tu i man vece māt, ka tu tā man va praset?" Es viņem atciert. „Tagad i joun laik, ku katrs va dārt ko viš grib. Ja tev nepatīk man dārbe nākšen, es va pierakstes bezdārbniekes un dzīvt pa māj, bet ta tu dābs man algs ček pienest man māje."

No tādem vārdem mans boss tā nobijes, ka tūliņ a steig atvainjes un pagriezs mugar aiztipne uz cit pus.

Krišs Ķepals

Toronto
kreditsa
491 College St.
M6G
T.L. Kred. sab
HAMILTONAS
16 Queen Street
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8
MAKSĀ
6% par nogul
7% par 1
noguldījumien
8% par 3
noguldījumien
9% par 3
noguldījumien
termiņa beig
Minimālais ilgt
jums ir $2000.00
guldījumi apdro
apdrošinājums
procentuāli atk
vecuma iemaks
IZSNIED
apdrošinātus
devumus līdz
māju obligāci
Toronto birojs p
Tas atvērts:
no 10 rītā — 7
dienās no 10
Sestdienās no
TĀLR
924-2
924-2
Hamilto
atvērts otrd
no 6.30 vak
Tālrunis
LATVI
491 Colle
IZ
TEL
sarīkojumi
klāj vi
Tel.
Ienākum
grāma
A. Roze,
65 Sou
Suite 8
M6S 3
SKY
REAL E
1 JAN
NEKUST
APDRO
AĢ
OBL
IR
NOV
Galv
87 Ro
TOR
5

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8

MAKSĀ

6% par noguldījumiem
7% par 1 gada ilgtermiņa noguldījumiem
8% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem
9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir **$2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.**

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-

Toronto birojs pirmdienās slēgts.

Tas atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Ienākumu nodokļi, grāmatvedība
A. Roze, tel. 767-1662
65 Southport St.,
Suite 810, Toronto
M6S 3N6

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

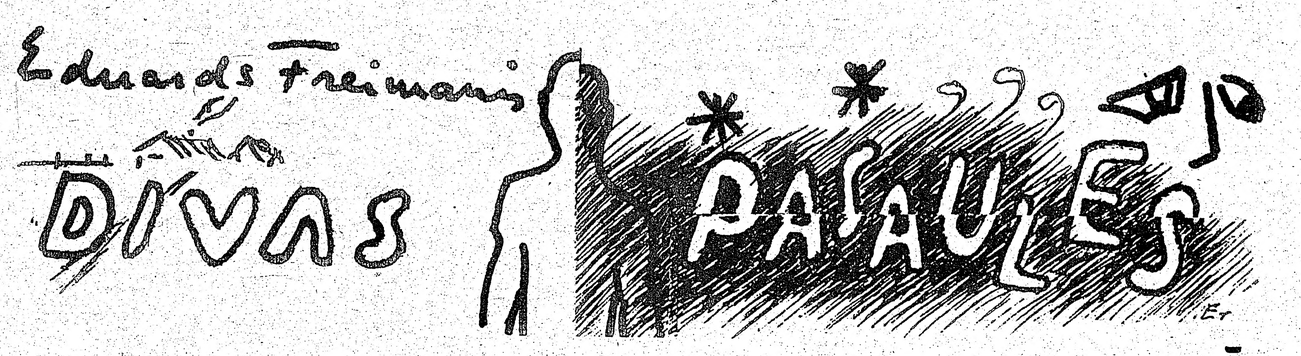

romāns

(30. turpinājums)

„Vai nav savādi, Gunti, ka saule man spīd cauri, ne tikai virsū. Aizdedzina manī kaut ko, tādu kā brīnumsvecīti. Tāpēc saules dienās manu prieku var viegli uzkūdīt uz blēņām. Brīnumsvecīte deg, dzirkstis šņākdamas dejo. Tā dzirksteļu rotaļa ir mans prieks."

„Katra cilvēka priekam tāda daba, ja vien cilvēks nav pārvērties par skābputras mucu. Mūsu sencis vēl lika klāt dziesmu kā otru šķiltavu brīnumsvecītes aizdedzināšanai."

„Jā, dziesmu, dziesmu, Gunti!" tu iesaucies, lēkdama pār grāvi. Otrā pusē pieliecies un plūci pelēkās, noraudājušās zaķpēdiņas. Šonakt nosals, nabadzītes — ielikšu ūdenī, turēšu uz alodzes. Būs man sava atvasara — vēl pāris dienu."

„Dziedāsim par zaļo līdaciņu. Tev jāiesāk, jo es nevaru toni atrast un mēldiju savaldīt."

„Bet tu piebalsosi, vai ne?"

„Pierūkšu savu tiesu — bet tu nedrīksti manī klausīties un smieties. Citādi pašai toņi sajuks."

Tu izmeklēji dažas zaķpēdiņas, ieliki tās man saujā un aizsāki dziesmu. Aizgājām pār noru un pļavām, gar Pūces Arvīda smēdi; apstaigājām dzirnavu dīķus un Pelču pils parku. Dziedājām par divu pļaviņu pļaušanu, par sarkandaiļo rozi, setiņiem bundziniekiem. Dziesmu laivas mūs līgoja pa upēm, ezeriem un jūrām; vijām dziesmu vainagus, audām raibas dziesmu prievves.

Pievakarē saule pastūma sāņus pēdējo mākoni un novēlēja mums labunakti. Sila priedes atdzīvojās un brīdi vizuļoja, pirms apsedzās ar krēslu. Acis mums sūrstēja par aizgājušo dienu, kas nu likās kā paša Dieviņa sacerēta teiksma — par spīti miglai un rijas krēslai.

Pie tavas gatves vārtiem mēs izšķīrāmies, bet visu to vakaru un nakti laime palika ar mums.

15.

Šodien biju pilsētā. Atkal tiesnesis atvēra ārsta vēstuli un paziņoja, ka šoreiz izmeklēšanas laiks pagarināts par divi nedēļām. Nīkšanu slimnīcā man ieskaitīšot sodā. Tātad sanāks vesels mēnesi par to spērienu policijas spēkratiem. Viss būtu nieks, ja beidzot mani atrastu veselu.

Esmu atpakaļ pie biedriem lielajā zālē. Rītu mani vedīšot uz universitātes slimnīcu, kur filmēšot smadzenes. To dzirdot jūtu: manas smadzenes ir skudru pūznis, kuŗā šūnas mudž. Kustību bezgala daudz — gaŗu filmu vajadzēs.

Bet filma parādīšot vissīkāko smadzeņu ievainojumu vai audzēju. Pienāktos pateikties, bet uzliku sev idiota masku un klusēju. Labāk ieklausos cinismā:

„Zobus sakod un priecājies: cilvēcībā viņi tevi mazgā, ar labvēlību baro. Kas tavā ādā, ka kraupi nevar noberzt? Kas tev māgā, ka nekas neiet labumā?"

Neatbildu arī cinismam. Sarunāties neprotu; pat strīdēties nav jēgas; vienīgi izkauties derētu, bet nav izdevības. Atspiežos pret sienu, nemirkšķinu acis, līdz tās aizmiglo. Tai brīdī pamanu, ka pretējai sienai ir gaišpelēks krāsojums.

„Teicamības pasaule," novēršos riebumā, „mums rāda visu tik tīru un labu, lai jo skaudrāk dzeltu pašu netīrība un nelabums."

„Grībam jūsu mūžu pastiept gaŗu, gaŗu."

Vai cinisms to teica? Nē — ārsts vītero, gaŗām iedams.

„Vecumdienu nīkšanai graša vērtība," cinisms triec duncīti ārsta laipnībā. „Ļāvuši jaunam dzīvot — vecam palīdzējuši nomirt — ar ciankaliju."

Ārsts neatskatās.

„Lai kā, cietumnieka ratos rīt sabraukšu vienmulību, uz dažām stundām vismaz." Tā uzmundrinu sevi. Rodas spēks kājas cilāt. Aizeju meklēt kādu, par kuŗu varu justies pārāks, laimīgāks.

Sastopu Dāvidu. Viņš priecājas, ka esmu atkal pulkā. Parunājamies brīdi. Vienaldzīgi viņš stāsta, ka iekaisuma vietas pagājušo nakti ne tikai niezējušas, bet arī sūrstējušas. Sen Dāvids pieradis, ka citi par viņu bažījas; lāsts viņam sen pārvērties par ikdienu.

Rūbens strādā pie formulām un aprēķiniem. Viņa zēniskā seja šķiet baiga, tāpēc izliekos viņu neievērojam. Bet Rūbens sarunas nemeklē. Ja viņu netraucē, viņš ikvienu liek mierā; viņam pietiek, ka var draudzēties ar sevi vien un saviem atomu murgiem.

Ralfs grib sevi uzkurināt. Studē dūmu grīstes; laikam cer tās reiz atveidot uz papīra neredzētās līniju burvībās. Viņš aizņemas divdesmit centu, solīdamies par tiem uzzīmēt vēl vienu manu portretu — labāku par visiem iepriekšējiem. Saku, ka ticu viņam. Tas uzsilda Ralfa sirsnību; viņš sūdzas, ka cilvēki nav godīgi: grib mākslas darbus, bet kad tie saņemti, tad nevar samaksāt. Bet Ralfam nav šaubu par manu godīgumu; tāds apgalvojums ir vismaz divdesmit centu vērts.

Ričards kaitina Alfonso, bet šoreiz spēlei nav skatītāju. Cinisms mani pierunā šo Ričarda dīdīšanos uztvert tikpat filozofiski, kā slaucējas samierinās ar mēslu lipšanu pie kocenēm. Arī uzraugi nekā ne redz, ne dzird. Ričards sev ieguvis zināmas tiesības. Ja atvēršu muti, man piedēvēs vēl vienu trakošanas grēku; Ričards taisa vesela cilvēka jokus, un Alfonso ir labs pretspēlētājs. Nē, nē — man bail no zaļās grāmatas; ja uzraugs tanī ko ieraksta, ārstiem būs ko gudrot. Izgudros jaunas pārbaudes.

Artura gaita ir ātrāka par manējo. Kustības nesakarīgas, ķēmīgas — laikam tādas arī viņa domas. Kad abi gandrīz saskrienamies, viņš man uzsauc:

„Ko tev šodien teica?"

Pastāstu par tiesu.

„Tevi nelaidīs ārā," viņš nospriež. „Pūsi te divdesmit gadu!"

Nodrebinos. Pūlos sev iestāstīt, ka patiesība ir pretēja vājprātīgā vārdiem, jo viņš domā ačgārni. Kratu galvu, purinu rokas, skrienu uz telpas otru galu, bet Artura vārdu drausmas nevar padzīt ar domām; tās nevar nokratīt, no tām nevar izbēgt.

Kā glābiņa meklēdams, apstājos pie Marka, kas aizgūtnēm kaut ko stāsta. Klausītājs ir puisis, kam seja it kā apsūnojusi pirmām bārdas pūkām. Vai viņš patiesi vēl pusaudzis? Šaubos, kopš esmu iepazinies ar Rūbenu.

„... reiz gandrīz izrāpos uz cietāka pamata," Marks steidzas, it kā baidītos, ka kaut kas varētu palikt nepastāstīts. „Trīs manus gadus cietums bija sagremojis, priecājos, ka tikšu atpakaļ pie sievas, varēšu paauklēt Mikiņu, ko atminējos tikai kā zīdaini. Bet sieva nedēļu pirms manas izlaišanas aizlaidusies ar draugu. Ielas meita, ne sieva! Sieva tomēr bija, un Mikiņa žēl. Kā mazais uzaugs bez tēva? Uzlasītais mīlnieks drīz pametīs abus. Mikiņam bāreņu nams, sievai iela, slimnīca, cietums. Ko darīsi tik viens un nokreņķējies? Kā cietums mani izspļāva, tā krogus norija. Dzēru kā vēl nekad; neviens tā nav plītējis! Sākumā kāds vientiesis izmaksāja, kad tas iztukšojās, sapinos ar ielas meitām, zagļiem, kramplaužiem, narkozes velniem. Nejēdzu, cik gaŗas bija elles dzīres, neatšķīru rītu no vakara, ziemas no vasaras. Kad atguvu saprātu, biju policijas būrī. Prasīju kāpēc. Par laupīšanu. Mēģinājis izraut kādu rokas somiņu. Sieva kliegusi, atskrējis policists. Laikam bija taisnība — neliedzos, bet pats neatminos nekā, jo —"

„Nevarēji izlocīties ar slimības ieganstu?" klausītājs paspēja ievaicāties.

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

Lieldienu laikā Toronto latviešu draudzēs bija 10 dievkalpojumi, pa vienam katoļu un baptistu un 8 luterāņu, kopā ar 3258 dievlūdzējiem. Sv. Jāņa draudzei notika dievkalpojums Zaļajā ceturtdienā ar 200 apmeklētājiem, vadīja māc. I. Gaide, solo dziedot Austrai Holcmainei, J. Baruša ērģeļu pavadījumā. Lielajā piektdienā baznīcēnu bija ap 350, dziedāja draudzes koris un solo dziesmu J. Barušs, ērģelniece Anita Rundāne. Dievkalpojumā piedalījās archibiskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide. Lieldienu rīta pirmajā dievkalpojumā, kas sākās pl. 6 rītā, baznīcēnu bija 500, sprediķoja A. Lūsis, piedaloties māc. I. Gaidem, dziedāja Dainas koris diriģentes A. Skudras-Kārkliņas vadībā. Lielākā daļa apmeklētāju pēc tam piedalījās agrajās rīta brokastīs baznīcas abās zālēs. Pieskaitot ap 200 apmeklētāju otrā Lieldienu rīta dievkalpojumā pl. 11, ko ievadīja māc. I. Gaide ar solo dziedājumu, kā arī vadīja dievkalpojumu, visos četros dievkalpojumos kopā bija 1250 apmeklētāju. Māc. J. Cālīša vadītie divi Sv. Andreja draudzes dievkalpojumi pulcēja kopā 1250 dievlūdzēju, ap 650 Lielajā piektdienā, kad svētrunu teica māc. M. Čops un dziedāja draudzes koris dir. A. Purva vadībā un 600 Lieldienu rīta dievkalpojumā, ko kuplināja ar dziesmām Austra Holcmane. Pēc dievkalpojuma sekojošās dāmu komitejas rīkotās brokastīs piedalījās ap 300 cilvēku. Arī Austrumu draudzes māc. A. Briedis vadīja 2 dievkalpojumus Lielajā piektdienā un Lieldienās, kopā 428 apmeklētāju. Sekojošās brokastīs lejas zālē piedalījās 140 dalībnieku, dodot rīkotājai — dāmu komitejai 138 dol. atlikuma. Katoļu vienības dievkalpojumā Lieldienās lietuviešu Kristus Augšāmcelšanās baznīcā bija 250 apmeklētāju un to vadīja prāv. Dr. B. Kokins un tēvs Jānis no Montrealas, dziedot katoļu korim dir. A. Gertmaņa vadībā. Baptistu draudzes Lieldienu dievkalpojumu Valmer Rd. baznīcā ar 80 dalībniekiem vadīja māc. R. Ekšteins, dziedāja draudzes koris A. Purva vadībā. Mācītājs R. Ekšteins kristīja 3 draudzē uzņemtos locekļus. Ērģeles spēlēja Anita Rundāne.

Kičenera latviešu Lielās piektdienas dievkalpojumu vadīja māc. Ā. Čops, Sv. Mateja kapellā Kičenerā, piedalījās 80 dievlūdzēju. Ērģeles spēlēja komp. Jānis Norvilis.

Nodibināta studiju komisija, kas pētīs jaunā Toronto latviešu sabiedriskā centra izveidošanas un pirkšanas iespējas. Komisiju vadīs līdzšinējais Latviešu nama valdes priekšsēdis E. Briedis, kā LNAK pārstāvis komisijā darbosies būvinž. A. Rāviņš, bet latviešu kreditsabiedrību pārstāvēs tās pārvaldnieks J. Reinbergs, kas šogad ievēlēts arī nama valdē.

Latvju dievtuļu draudze Burtnieki rīko Ūsiņa saietu 21. aprīlī pl. 2 pēcp. K. Puriņa mājās, Huttonvillē, Ont., ar groziņu cienastu. Ieinteresētie tuvākai informācijai var zvanīt A. Memenim, tālr. 461-2927, vai K. Puriņam, tālr. 1-455-8686.

Katoļu dievkalpojums notiks 12. maijā pl. 12.30 pēcp. lietuviešu baznīcā, 1021 College Str.

Kanadas latviešu katoļu jaunatnes rakstu darbu sacensības darbu iesniegšanas termiņš pagarināts no 15. marta līdz 15. decembrim 1974. gadam. Kanadas latviešu katoļu 16. kongress notiks Toronto 12., 13. un 14. oktobrī, garajā nedēļas nogalē.

Katoļu vienība Toronto 9. jūnijā atzīmēs 25 gadu darbības atceri Lietuviešu baznīcā, 1021 College Str.

Latviešu pensionāru apvienības 11. aprīļa saietā 85 dalībnieki noklausījās A. Kiršas lasījumu par Albertu Šveicera, Fridricha Bodelšvinga (Rietumvācijā), Džona Millera (Anglijā) un Toma Dūlija darbu un dzīvi. Pēc tam sekoja nodarbības. Apvienības sezonas nobeigumā 30. maijā paredzēts izrādīt Alīdas Kiršas skeču par latviešu lauku sētu O. Upenieces un L. Pones režijā, piedaloties 9 tēlotājiem — apvienības biedriem.

Toronto austrumu mūzikas festivāla 28. gadskārtējās sacensībās vokālā solo klasē meitenēm līdz 10. g. vecumam 1. vietu ar vērtējuma 84 punktiem ieguvusi Laura Zariņa, bet līdz 11 g. veco meiteņu klasē Sandra Dzirnekle ar 85 punktiem.

Bruņis Rubess, Volkswagen Kanadā prezidents, pārņēmis jaunu amatu — Kanadas auto importieru apvienības prezidenta posteni, kas nodibināts pirms 2 gadiem, un tajā piedalās visas 15 Kanadas auto importa firmas. Auto importieru apvienība sastāv lielajā Canadian Importers Association, kas apvieno visu nozaru importieŗus Kanadā, lai pārstāvētu importieru kopīgās intereses pie valdības.

Māc. J. Cālītis kristījis Pēteri Viktoru Ezeru, Guņša un Ināras dēlu.

ZELTKĀZNIEKI

Kārlis un Maiga Nordštrandi Toronto atskatījās uz 50 laulības dzīvē aizvadītiem gadiem. Jau no dzīvi sākuši Liepājā, vēlāk pārcēlušies uz Ieriķiem, kur K. Nordštrandam kā brīvības cīņu dalībniekam piešķirta zeme. Ģimenē uzaugušas divas meitas un dēls. Jubilāriem ir septiņi mazbērni.

DV Kanadas jaunā valde, pirmā rindā no kreisās: saimniecības daļas vadītājs A. Šterns, iekšējās inf. daļas vad. T. Zandersons, bijušais zemes valdes priekšsēdis E. Krūka, vanadžu priekšniece Kanadā M. Jonāne, jaunais valdes priekšsēdis G. Brikmanis un jaunatnes daļas referente T. Krūka; otrā rindāno kreisās: ārējās informāc. daļas vadītājs R. Puriņš, sekretārs A. Kalupnieks, sporta daļas vadītājs Dz. Melnbārdis, kasieris R. Britāls, aprūpes daļas vad. E. Pulciņš, goda tiesas priekšsēdis K. Bencons, biedrzinis E. Treilons un priekšsēža vietnieks J. Gailītis, nav klāt jaunatne daļas vad. B. Šmita -Kalēja un vietnieks Ed. Kalviņš.

Foto: Verners Cinis

Pavasara talka Tālavā paredzēta 21. aprīlī pl. 9.30 rītā. Tālavas zemes nomniekiem talka ir obligāta, bet kas nevar ierasties, varēs atpirkties ar 20 dol. dienas maksu. Talkā aicināti arī pārējie draudzes locekļi. Tālavas pārvaldes priekšnieks Arturs Amoliņš ar dzīvesbiedri Īdu pirms Lieldienām atgriezās no 10 dienu Havajas apmeklējuma. Havajā Amoliņi satikuši TLB koklētāju grupas vadītāju Kārli Staško ar dzīvesbiedri Melizandu, kas atceļā no Austrālijas ilgāku laiku uzturējušies Havajā.

Kanadas latviešu skautu un gaidu organizētais koplidojums uz Austrāliju sadarbībā ar Toronto latviešu kreditsabiedrību modinājis lielu interesi. Jaunieši līdz 12 gadiem jāmaksā tikai puscena. Ievērojot noteikumu, ka visiem braucējiem jābūt Toronto latviešu kreditsabiedrības biedriem vismaz 6 mēnešus, tiem, kas vēl nav biedri, lidojumam jāpiesakās līdz 1. jūnijam. Biedriem pēdējais pieteikšanās datums ir 1. oktobris, kas ir arī beidzamais termiņš pilnas brauciena maksas nokārtošanai vai iemaksātās naudas atmaksai, kam brauciena plāni mainījušies. Papildus informāciju sniedz G. Kārkliņš, 3307 Nobleton Dr., Mississauga, Ont. L4X 2N7, tālr. 625-0500, vai V. Treiguts, 37 Stafford Rd., Willowdale, Ont. M2R 1V1, tālr. 226-2079.

Skautu jendas Sv. Juŗa dienas sarīkojums 28. aprīlī pl. 10.30 Jūŗas kadetu mītnē, Catharines St. N. Hamiltonā. Sarīkojuma programmā svētbrīdis, parāde, apbalvojumi, kopējas pusdienas un nodarbības pa nozarēm. Kā viesis piedalīsies arī gaidu jenda.

Kanadas latviešu 1974. gada meistarsacīkstes novusā risināsies 4. un 5. maijā DV namā Toronto. Sacīkšu sākums abās dienās pl. 9 rītā. LSAK uzdevumā tās rīko DV novusa kopa. Sacensības notiks sieviešu un vīriešu vienspēlēs un dubultspēlēs. Uzvarētājiem godalgas.

Toronto latviešu biedrības sarīkojumā „Ābele un ieva", 27. aprīlī Latviešu namā, programmas daļā piedalīsies arī Biruta Senkēviča, kas iepriekš nebija minēta.

Kanadas latviešu gaidu jendas rīkoto dziesmu vakaru „Es dziedāju, gavilēju" 15. aprīlī Sv. Andreja draudzes sarīkojumu zālē noklausījās ap 200 apmeklētāju. Programmā bija uzņemtas 19 dziesmas — J. Cīruļa, V. Dārziņa, J. Vītola oriģināldarbi, tautasdziesmu sabalsojumi un 4 dziesmas gaidām, piedaloties gaidu jendas visu vienību dalībniecēm — guntiņām, gaidām, lielgaidām un vadītājām no Sv. Katrīnām, Hamiltonas un Toronto. Mūzikālo daļu vadīja gaidu jendas priekšniece Gundega Upīte; administrātore Inta Kalniņa.

Vai bostonieši tiks pie kopēja īpašuma?

Meklējot naudas ieguldītājus kopējā īpašuma pirkšanai Vestvūdā, ALTS namā 5. un 7. aprīlī notika plaša sapulce, bet 6. aprīlī pār par 300 dalībnieku ieradās izraudzītajā īpašumā un paši varēja to novērtēt. Ap 95 proc. to apjūsmojuši, kā ziņoja Kultūras centra priekšnieks Aristids Lambergs, un tikai 5 proc. bijuši rezignēti. Kultūras centra pilnvarotie centās pārliecināt par sevišķo izdevību iegūt īpašumu, kas varētu kalpot sabiedrībai un rosināt kultūras dzīvi. Tāpēc arī pēdējā sanāksme beidzās ar samērā labiem panākumiem — 103.080 dol. pieteikumos un solījumos.

„Liktenīgas ir nākamās 30 dienas, kad vēl jāsavāc 137.000 dol., vairs nepiedaloties DV un ALTS, kā bija solījuši. Kultūras centrs ir izsūtījis uz visām iespējamām adresēm īpašuma konspektu un aptaujas lapu, kuŗu gaida atpakaļ. Tieši no tās būs atkarīga nama — būt vai nebūt, bet ja vajadzīgā summa neienāks, no īpašuma vajadzēs atteikties, kas varētu sarūgtināt to jaunatnes daļu, kas tagad aktīva sabiedriskā dzīvē. Lietpratēji pārliecināti, ka 36 akru lielais īpašums nekad nevar nest zaudējumus, bet tā tirgus cena varot vienīgi nākotnē pieaugt.

Kultūras Centra sapulci 5. aprīlī vadīja adv. A. Grots, bet atklāja centra priekšsēdis Aristids Lambergs, dedzīgā valodā raksturodams sanāksmes nozīmi, norādot, ka šāds īpašums palīdzētu cīnā pret asimilāciju un par mūsu tautas identitātes un kultūras vērtību uzturēšanu un saglabāšanu nākošām paaudzēm.

Sapulce bija labi noorganizēta — spēlēja latvisku mūziku, uz sienām bija redzami architektu zīmētie iecerētā īpašuma plāni dažādās detaļās. Bez tam vēl rādīja arī krāsainus diapozitīvus. Nākamā dienā daudzi tur devās paši un guva pārliecību, ka „pirkums ir to vērts". Ieguldījumu reģistrētājs uz pajām St. Duļevskis pirmās „tautas sapulces" beigās varēja atzīmēt 70.800 dol., ko uzrakstīja uz lielām lapām pie sienas. Ziedotājos atradās 25 ģimenes

7. aprīļa sapulci vadīja adv. J. Ūdris, un tā bija daudz labāk apmeklēta, ar vairāk nekā 100 personām. Kultūras centra pilnvarotie, visi gados jauni, zem 40, vairāki ar pieredzi būvniecībā, māju tirdzniecībā, architektūrā. Viņi pieredzē daudz pārāki par saviem tēviem, kas reiz pirka sabiedriskos īpašumus. Ieinteresētie visi pa lielākai daļai dzīvo dienvidos no Bostonas, viņiem Vestvūda ir ērti sasniedzama, bet ne tik ērti tiem vecajiem, kas dzīvo Bostonā un kas brauc ar publiskiem satiksmes līdzekļiem.

Ja pirkumu varēs reālizēt, Bostonā būs jāpārdod ALTS nams, bet draudzes pagaidām nesolās pirkumā piedalīties.

O. A.

Koncerta nobeigumā guntiņas pasniedza rozes G. Upītei. Apsveikumus bija sūtījušas Melburnas gaidas un Austrālijas latviešu gaidu jendas priekšniece Elfrīda Rimšāne. Pēc koncerta visi pakavējās pie gaidu vadītāju klātā kafijas galda.

Sv. Jāņa draudzes padomes izraudzītā Saulaines pārvalde 15. aprīļa sēdē konstruējusies šādi: Guntis Tannis — pārvaldes priekšnieks, Alberts Lūcs — priekšnieka vietnieks un sarīkojumu daļas vadītājs, Jānis Skrastiņš — kasieris, Elmārs Pukītis — nometnes administrātors, Miķelis Bruže — būvdarbu un remontu vadītājs, Kārlis Ozoliņš — nometnes saimniecības pārzinis, Kārlis Jansons — sekretārs. Draudzes dāmu komitejas pārstāves Saulainē būs Austra Treigute, Nīna Jurševska un Kate Bruže. Šovasar Saulaines jauniešu un bērnu nometnes atbildīgā vadītāja būs Tonija Krūka. Māc. I. Gaide sēdes ievadījumā uzsvēra, ka nometnes vadība raudzīsies, lai nometnē runātu tikai latviski. Sēdē dārzu architekts E. Lazda iepazīstināja ar izstrādāto plānu, kā izdaiļot Saulaines ieeju un talkās pabeigtā dīķa apkārtni, ko paredz apdēstīt ar pīlādžiem, bērziem un citiem kokiem, kas atgādinātu Latvijas dabu, kā arī izbūvēt soliņus gar dīķa malu.

Sv. Andreja draudzes koncerts

Sv. Andreja draudzes koŗa 22. gadskārtējā koncertā Toronto 6. aprīlī diriģenta Arvīda Purva vadībā piedalījās vēl solisti Astra Kalniņa (soprāns) un Alberts V.tols (baritons). Mūzikālais atbalsts gan korim, gan solistiem atradās ērģelnieces Editeś Timermanes rokās.

Pretēji vairāku iepriekšējo gadu koncertiem, šogad programmā neietelpa darbi orķestrim, dzirdējām tīras koŗa dziesmas, tāpat plašākus darbus korim ar solistiem un ērģelēm. Lielāka iespēja reprezentēties Toronto bija Astrai Kalniņai ar virkni solo dziesmu ērģeļu pavadījumā.

Programmas ievadā Viktora Baštika palēnā, svinīgā Slavas dziesma, kompozicijas nošu raksts samērā sarežģīts, bet jau sākumā it zīmīgi atklājās koŗa techniskā veiksme kontrolēt balsu kvalitāti, kaut „nervozā stīga" vēl bija manāma. Dziesmas nobeigumā — Tev mūžīga slava — dzidrās balsis pieauga līdz skanīgam forte.

Veselu koncerta nodaļu diriģents A. Purvs bija atvēlējis Emīļa Melngaiļa skaņdarbiem — Kā briedis brēc, Dievam pieder zeme un Debesis daudzina. Pirmajā dziesmā saistīja izstrādātās klusinātās nianses un iejutīga ilga izskaņa, balstīta uz sonoriem basiem. Otrā Melngaiļa dziesmā dabas lirika ietverta plūstošā, saulainā izteiksmē. Gan dzejas saturs mūsdienu klausītājiem liekas naīvs, tāpat atkārtojumi it vienmuļi, tomēr koŗa priekšnesums simpatisks ar izsvērtajām balsīm un sevišķu vijīgumu vīru dziedājumos. Pazīstamajā Debesis daudzina (pēc 19. psalma teksta) sevišķi saistīja pārdomātā melodiskā līnija.

Gluži citas noskaņas koncerta ritējumā ienesa Paula Dambja Mikelandželo stanzas — trīsdaļīgs darbs, drāmatiskas nokrāsas. I daļā — Vakars — senlaicīgi mistiski iesākas pirmā stanza. Vispār kompozicijas mūzikālais veidojums ļoti tēlojošs. Ērģeles ietrīcas, tā kā sauciens, balsis tad atkārtotas figūras kāpinātā tempā rada klausītājā drudžainu nemieru. Izstrādājumā dzirdami ritmiski, bet bieži „ neskanīgi" pulsi, virs kuŗiem koris attīsta stanzas centrālo domu. Otrā daļā — Nakts — ērģeļu motīvs ieskandina saldu, bet reizē drūmu nojautu pilnu nakti. Korī atbalsojas līdzīgu temu savijums, kas pēdīgi vīru balsīs izvēršas deklamācijā, šalkojošā sievu balsu pavadījumā. Te diriģentam izdevies ansambli saliedēt lielā dīvainas izteiksmes pārdzīvojumā. Pēdējā daļā — Diena — zvanu imitācija ērģelēs mūzikāli raksturīgi parāda, ka nakts ar savu smagumu, mistiku pagaisusi, un ansamblis sasniedz skaistu balsu un ērģeļu izskaņu. Mikeladželo stanzsa ar radīto pārdzīvojumu it kā veidoja vispārīgu koncerta kulmināciju.

Ar interesi gaidījām nesen atklāto Alfreda Kalniņa dziesmu, komponētu skaņraža „Amerikas posmā." Indras Gubiņas tulkojumā Pateicības dziesmu pirmo reizi latviešu valodā dziedāja Astra Kalniņa. Darbs uzbūvē it kā sadrumstalots — pietrūka viengabalaina lējuma starp balsi un ērģeļu pavadījumu. Jāzepa Vītola dziesmas Kalniņai bija nesalīdzināmi veiksmīgākas. Dievam — drāmatiska rakstura, un dziedātājas izteiksme te skaisti atplauka. Izjusti kāpinājumi un pārdomātas nianses veidojās precīzā saskaņā ar E. Timermanes pavadījumu. Tāpat saistoši mākslinieces nodziedāja Maria — Kalniņai visumā laba balss kontrole, tāpat raksturīga rūpīgi izstrādāta viela, kur nekas nav atstāts gadījumam. Varētu gan vēlēties skaidrāku dikciju.

Turpmākās divi dziesmās reprezentējās koris. Jēkaba Graubiņa Lielā diena izcēlās ar savu interesanto tulkojumu, kuŗā diriģents Purvs „zvanu skaņas" ieturēja stipri monotonas, tā radot jauku kontrastu ļoti melodiskajai izskaņai. Tālivalža Ķeniņa Laime (tradicionāla stila, atbilstoša Ata Ķeniņa tālā laika tekstam) saviļņoja klausītājus ar korim raksturīgo techisko vieglumu, gaišu, dziedru melodisku plūdumu.

Pādējais darbs koncerta plašajā programmā bija Helmera Pavasara kantāte Atzīšan, rakstīta korim, solistiem un ērģelēm, un prasīt prasījās pēc milzu koncentrācijas, lai izsekotu visām tā puantēm. Atmiņā ieskanas A. Kalniņas izstrādātais dziedājums, kuŗā gan balss plūdums vietām saspriegts. Tāpat dzīvi iezīmēts trauksmīgais ērģeļu ievadījums baritona Alberta Vītola solo daļai, kuŗu dziedonis veidoja raksturīgām dinamikām, bet kam dažkārt zemajās vietās pietrūka rezonances. Turpretī dikcija Vītolam skaidra, kas izcēlās arī abu mākslinieku duetos. Koris sevišķi atraisījās kantātes nobeiguma kāpinājumā, kuŗā, kopspēlē ar ērģelēm, diriģentam izdevās sasniegt ļoti tīru, plašu izskaņu.

Ilze Štrāle-Didrichsone

Sv. Jāņa draudzes Toronto sestdienas skolas Lieldienu uzvedums Kristus augšāmcelšanās, no kreisās tēlotāji: Kristīne Kaņķe, Astra Strauta, Anita Ozoliņa, Karina Grasmane, Andra Brežģe, Kristīne Kirkupa, Renāte Cīrule, Nora Borga, Inta Brežģe un Anita Tanne.
Foto: Verners Cinis

Pētījumi jaunajā latviešu mākslā

Sakarā ar savu zinātnisko mākslas pētīšanas darbu pie Upsalas universitātes Zviedrijā, Leo Jānis Briedītis pievēršas arī latviešu mākslai, it sevišķi pēckaŗa periodā. Pašlaik viņš vāc bilžu un biografiskos materiālus par mākslinieku dzīves gaitām, dažādiem nodarbošanās periodiem (arī blakus mākslinieciskajam darbam), idejām un teorijām katrā mākslā, izstāžu darbību, kritikas, izstāžu katalogus un publikācijas, ziņas par darbiem, kas atrodas kādos krājumos un mūzejos un pašiem mākslinieka darbiem. L. Briedītis aicina visus māksliniekus, mākslas krājējus un mākslas cienītājus sūtīt viņam augšminētos materiālus kopā ar mākslas darbu fotografijām un diapozitīviem (melnbaltā un krāsu technikā), adresējot: L. J. Briedītis, Dag Hammarskjölds väg 227, 75252 Uppsala, Sweden.

Toronto Latviešu Biedrības veikums

BIEDRĪBAS GADA SAPULCE UN VĒLĒŠANAS 27. APRĪLĪ

Toronto latviešu biedrība, kas ir viena no vecākām latviešu organizācijām Kanadā, pērnruden nosvinēja 25 gadu darbības atceri ar aktu un jubilejas uzvedumu — Aspazijas Prologu, kas bija rakstīts Rīgas latviešu biedrības 25 gadu jubilejā un ko Toronto bija iestudējusi Lonija Vasariņa. Šo pašu iestudējumu atkārtoja arī 18. novembŗa aktā Ītona auditorijā. Iznāca arī 72 lappušu biedrības illustrēts jubilejas izdevums ar vairāku autoru rakstiem, biedrības sekciju un nozaŗu vēsturi un darbību. Aizvadītā gadā biedrība vēl rīkojusi dzimtenes dabas skaistumam veltītu vakaru — Jūra, priedes un kāpas (nākošais sarīkojums šai ciklā būs veltīts ābelei un ievai 27. aprīlī Latviešu namā), kā arī tradicionālo karnevālu.

Toronto latviešu biedrība pašlaik apvieno 300 biedru, 190 viriešu un 110 sieviešu. No tiem biedru naudas maksātāji bija 71 proc. (gadu iepriekš 75,9 proc.). Biedri pāri 70 gadiem — 38, studenti 32, goda biedri — 9, mūža biedri — 4. Biedru caurmēra vecums ir 51 g. Kā gada pārskats rāda, biedru skaits gada laikā pieaudzis par 27 locekļiem. Goda biedru statuss pēc 21 g. darbošanās TLB sestdienas skolā piešķirts skolotājai I. Ķeniņai.

Dāmu komiteja sarīkojusi rudens tirdziņu, Trīs no Pārdaugavas viesošanos un rokdarbu kursus, bet maijā būt sarīkojums ar Čikagas Piecīšiem. Starptautiskās Karavānas laikā Toronto dāmu komiteja vadījusi viesu pacienāšanu Rīgas paviljonā, nododot rīkotājai — Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdei 1737 dol atlikumu, kā arī klājusi galdu TLB 25 g. jubilejai. Zinātņu kopas darbības atbalstam dāmu komiteja nodevusi 100 dol. Zinātņu kopai notikušas desmit darba sēdes, un izstrādāts plāns īsstāstu sacensībai pamatskolu vajadzībām. Rīkoti referātu vakari, ierosinājumu iztirzāšana un izvērtēšana.

TLB darbībā sevišķi mināma sestdienas skola A. Martinsones vadībā; biedrības pārstāvis skolā ir A. Gribusts. Skolā mācījās 251 skolēns. Pērn skolu beidza 34 skolēni, bet visos 23 darbības gados pavisam 588. Skolā uzņem bērnus jau no 4 g. vecuma. Bez kārtējām 8 klasēm darbojas pamatskola, bērnu dārzs un speciālā klase bērniem, kas vāji vai nemaz neprot latviski. Notiek kokļētāju un koŗa nodarbības, pastāv bibliotēka un reizi gadā iznāk skolēnu žurnāls Auseklītis. Pērn notikuši 9 sarīkojumi un akti.

Vislielākā un vecākā no 1500 tautas deju kopām brīvajā pasaulē ir TLB Diždancis ar 110 dejotājiem, kuŗā apvienoti lielais un mazais Diždancītis. Pērngada novembrī Diždancis atzīmēja savu 25 g. pastāvēšanu ar plašu programmu. Diždancis dejoja arī tautas deju lieluzvedumā dziesmu svētku simtgadē Klīvlandē, iegūstot naudas balvu un atzinības rakstu. Tā bija vislielākā dejotāju grupa šinī sarīkojumā. Diždancis piedalījies arī Karavānas laikā Rīgas paviljonā sešu vakaru programmā, dejojis Sidrabenes 20 g. jubilejas sarīkojumā un baltiešu seminaram Latviešu namā. Mazais Diždancītis dejojis Latviešu nama dāmu komitejas pankūku ballē. Diždanča vadītājam Zigurdam Miezītim pagājuši 14 intensīvi darba gadi. Viņš pielicis arī daudz pūļu, lai grāmata „88 latviešu tautas dejas un apdares" īstenotos.

TLB inženieŗu un techniķu kopa rīkojusi referātu vakarus, paneļdiskusijas, ekskursijas, filmu izrādes un biedru vakarus. Kopa atbalstījusi arī Latviešu techniskās vārdnīcas sagatavošanu ar kopas locekli inž. J. Popeli par galvenā redaktora vietnieku. Laí gan kopa vēlējusies piesaistīt referātu lasīšanai arī jaunos latviešu inženieŗus, tie vājās latviešu valodas prasmes dēļ tomēr nav varējuši aktīvi piedalīties, kādēļ apsveŗ iespēju uzaicināt viņus dažus referātus nolasīt angļu valodā. Žēl, ka daļa mūsu jaunās intelligences tik ātri atsvešinās no savas tēvu valodas.

Koklētāju kopā Vaidelotis, ko vada K. Staško ar administrātoru V. Freimani, ir 12 koklētāji un koklētājas, kas piedalījušies koklētāju dienās Priedainē, ASV, Jāņu uzvedumā dziesmu svētkos Klīvlandē un dievtuŗu saietā, internacionālā teātŗu mākslas festivālā Halifaksā, rakstnieku cēlienā Toronto, DV Toronto nodaļas plkv. Kalpaka piemiņas aktā u.c. Kopa pašreiz sagatavo programmu skaņu plates ieskaņošanai. Bridža kopas dalībnieki A. Auguļa vadībā reizi nedēļā pulcējās spēlēm.

Biedrības pērmā gada atlikums bija 655 dol., kas kopā ar atlikums uz šī gada 1. aprīli dod. 2898 dol. Biedrības kapitāls ir 12.700 dol., kas ieguldīts Latviešu kreditsabiedrībā, Permanent Trust sabiedrībā un Latciešu nama akcijās. Šī gada budžeta projekts līdzsvarots ar 2000 dol.

Biedrības gada sapulce notiks 27. aprīlī pl. 12.30 pēc pusdienas Latviešu namā, bet pusstundu vēlāk būs pilntiesīga, neatkarīgi no biedru skaita. Sapulcē paredzētas valdes un citu amatpersonu vēlēšanas, jaunu mūža un goda biedru apstiprināšana, biedru naudas noteikšana jaunajam darbības gadam u.c. jautājumi. —ls—

Ceturtā Baltijas studiju konference Ilinojā

Baltijas studiju veicināšanas apvienības 4. konference šogad norisināsies no 16. līdz 19. maijam Ilinojas universitātē, Čikagā (University of Illinois at Chicago Circle). Piedalīšanās konferencē 10 dol. no personas vai 4 dol. vienai dienai; studentiem puscenas. Ērta apmešanās: Ramada Inn (506 W. Harrison Street, Chicago, Ill. 60607, telef. 312-427-6969), kas atrodas universitātes tuvumā. Istabu cenas: 18 dol. vienai personai vai 22 dol. divām.

AABS Toronto komiteja organizē kopbraucienu uz konferenci no Toronto ar autobusu. Maksa nepārsniegs 40 dol. turp un atpakaļ. Autobuss Toronto atstās 15. maija vakarā pl. 8; atgriešanās Toronto svētdien, 19. maijā, vakarā vai naktī.

Braucienam ar autobusu pieteikties līdz 26. aprīlim pie E. Ziplāna, 18 Waring Court, Willowdale, Ontario M2N 4G7. Telefons: darbā 222-6529; mājās 222-2293.

Baltijas studiju konferencē piedalīsies zinātnieki no ASV, Kanadas, Anglijas, Vācijas, Zviedrijas, Somijas, Austrālijas u. c. valstīm. Konferenci atbalsta Balt. studiju veicināšanas (AABS) apvienība un Ilinojas universitāte. AABS pārvaldes prezidents ir Rimvidas Šilbajoris. Programmas komitejā bibliografiju vadīs Kārlis Ozoliņš. Rīcības komitejā no latviešiem darbojas Ervīns Caune, Dr. Jānis Lācis un Uldis Šutka.

Paneļdiskusijās piedalās: Andrejs Plakans, Jānis Peniķis, N. Kreišmanis, Jānis Trapāns, Andrejs Plakāns, L. Latkovskis, Andrejs Ezergailis, Vaira Freiberga, Gunars Saliņš, Ivars Ivasks, Valda Melngaile, Alfreds Straumanis, Valters Nollendorfs, Ilze Šķipsna, Dzintars Freimanis, Arvids Ziedonis, Juris Silenieks, Hilda Radziņa, Jānis Krēsliņš, Ritvars Brežģis, Jānis Gaigulis, J. Skujiņš, M. Pone, K. Ozoliņš, Georgs Neimanis, Dienvidaustrālijas Flindera universitātes profesors T. G. Fenels u. c. —ls—

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

19. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Jāņa draudzes zālē E. Vingra gleznu izstādes atklāšana. Izstāde turpināsies līdz 28. aprīlim. Sestdienās un svētdienās no no plkst. 2—9 vakarā, pārējās dienās no plkst. 5—9 vakarā.

20. aprīlī plkst. 7.30 Latviešu namā — Futbola sezonas atklāšanas balle ar karalienes vēlēšanām. DV Sporta kluba sarīkojums.

20. aprīlī — pl. 8. vak. DV namā Toronto, DV Toronto vanadžu koŗa jautrs vakars „Ziles ziedoni'. Bones deju kapella.

20. aprīlī pl. 7.30 Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave., mūzikāli literārs vakars. Piedalās: Ingrīda Vīksna un Arturs Ozoliņš.

27. apr. pl. 7.30 Latviešu namā TLB saviesīgs vakars „Ābele un ieva".

28. aprīlī — plkst. 12 dienā — Bērzainē — TLMM kluba titaru šaušanas sacensības.

28. apr. — plkst. 12.30 Latviešu namā TLB pilnsapulce.

4. maijā pl. 7.30 vak. Town Hall, St. Lawrence centrā, Toronto koncertapvienības ārpuskārtas sarīkojums — Emīļa Melngaiļa dziesmu vakars.

4. maijā pl. 6.30 vak. Lietuviešu namā Čikagas Piecīšu kabarē. TLB sarīkojums.

4. un 5. maijā DV teātŗa uzveduma dziesmu spēle „Zaļā pļavā" Bickford Park vidusskolā, Bloor St.
Sestdien pl. 2.30, svētdien pl. 6 vak.

5. maijā — pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā, 1021 College ielā TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums.

9. maijā plkst. 2 Latviešu namā Pensionāru apvienības Mātes dienas sarīkojums. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 1 dol.

11. maijā pl. 7.30 vak. Latviešu namā balle stipendijām.

25. maijā ALT Vašingtonas ansamblis viesosies ar G. Griezes „Bez siltām vakariņām" Bickford Park skolas auditorijā. Dienas un vakara izrāde.

16. jūnijā pl. 5 pēcp. DV namā Varoņu piemiņa „Cēsu kauju 55. g. atcere."

12. — 14. jūl. Lielsarīkojums Sidrabenē.

14. un 15. septembrī. — Austrālijas latviešu teātŗa viesizrādes — rež. Gustavs Grauds.

21. septembrī Toronto teātris izrādīs Kārļa Vitlingera lugu Vai pazīstat piena ceļu? V. Pukata režijā.

12. oktobrī, Toronto, ASV Bostonas ansamblis viesosies ar lugu Rīga dimd — Mārtiņa Zīverta vēsturisku spēli par kalendāru nemieriem 16. gadsimta Rīgā.

19. okt. pl. 7 vak. DV namā Toronto nodaļas gadasvētki.

9. nov. pl. 7.30 vak. DV namā Karavīru daudzinājums.

9. novembrī, — plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās, V. Kārkliņa „Sarkanvīns". H. Mikelsona režijā. Ģimnazijas abitūrientu sarīkojums.

KIČENERĀ

4. maijā pl. 7.00 vakarā Shanz Station telpās, 2 jūdzes ziemeļos no Breslavas uz 7. lielceļa DV Kiičeneras nodaļa rīko Ceriņu balli ar karalienes vēlēšanām. Dziedās Trio Atmiņa no Hamiltonas. Deja pie Zakuļa orķestŗa.

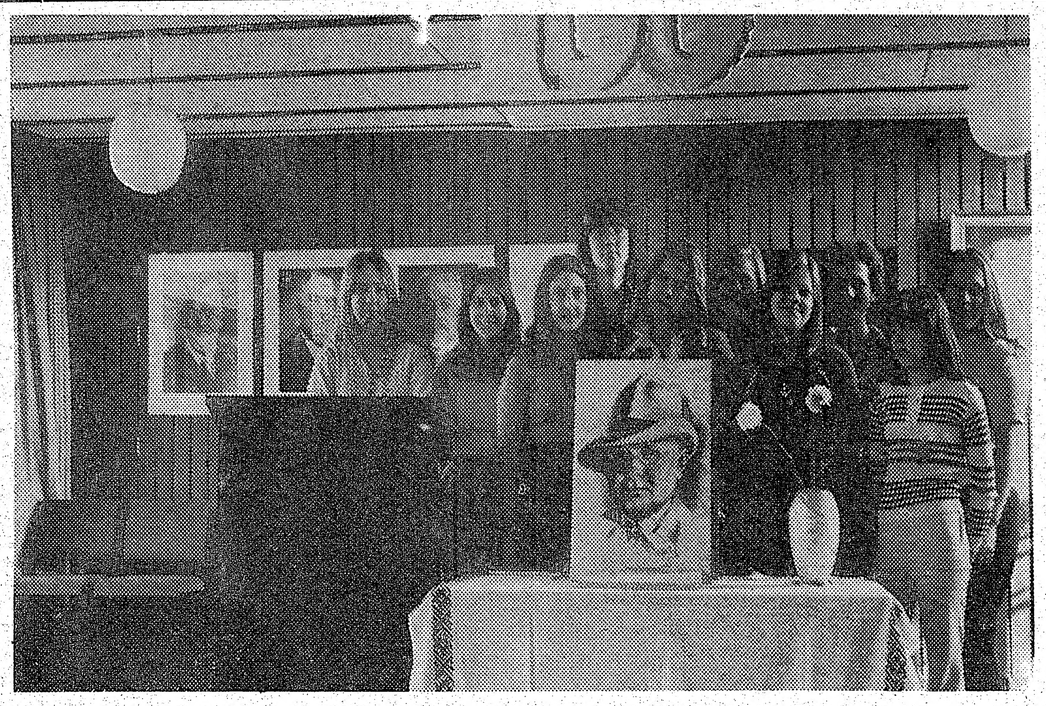

Viļa Plūdoņa 100 g. dzimšanas dienas atcere Minsteres latviešu ģimnazijā Rietumvācijā. Attēlā atceres sarīkojuma dalībnieki. Foto: T. Spoģis

Plūdoņa vakars Minsterē

Visas ieceres sākumā ir grūtas. Tā arī Plūdoņa dzīves un darbu apcerei bija grūti sameklēt interesentus.

Pamazām šī doma īstenojās enerģiskā skolotāja Eduarda Avota vadībā, kas šajā mācību gadā no ASV ieradās Minsteres latviešu ģimnazijā, lai palīdzētu mācīt latviešu valodu. Kad darbi bija sadalīti, katrs centās sniegt iespējami labāko. Tā nedaudz nedēļās tapa interesants rakstnieka piemiņas vakars, par ko priecājās Minsteres tautieši un visa skolas saime.

Piemiņu 4. aprīļa vakarā ievadīja ar 6. klases skolnieces Petras Pētersones deklamāciju Svešumā klīstot. Valdis Labinskis (9. kl.) stāstīja par Viļa Plūdoņa dzīvi. Ingrīda Balode deklamēja Plūdoņa dzejoli Pavasaris. Tad 13. klases skolniece Dace Cerbule interpretēja Plūdoņa dzejdarbus. Sekoja rinda deklamāciju. Astra Berklāva (7. kl.) teica interesanto Plūdoņa dzejoli Dzeguze un tautu meita, Dace Kārkliņa (13. kl.) — Pavasaŗa saule, Biruta Berklāva (10. kl.) Dziesmu gars un Rita Baltgalve (10. kl.)— Terra incognita. Programmas pirmo daļu nobeidza koklētāji Indra Pulciņa un Atis Freimanis (abi 10. kl.); koklēja Sešdanci un Bruno Skultes Vectētiņs un vecmāmiņa.

Otrā daļā tautskolas skolēni izrādīja Plūdoņa satīrisko gaiļu cīņu no poēmas Uz saulaino tāli„ kas visiem labi patika. Sekoja poēmu lasījumi: Divi pasaules (lasīja 13. klases skolnieces Dace Cerbule un Ilze Sīle) un Atraitnes dēla fragmenti (Ilze Sīle, Dace Cerbule, Ingrīda Broša — 13. kl. skolnieces — un Ansis Aumalis — 10. kl.). Audzēkņu koris (11. un 12. klases) skolotāja M. Zandberga vadībā nodziedāja Tev mūžam dzīvot, Latvija! Nobeigumā Minsteres vīru ansamblis dziedāja Plūdoņa Lāčplēša dziesmu.

Pēc priekšnesumiem skolas saime pakavējās saviesīgā vakarā skolas telpās. —s.

Adolfs Klīve aizsaulē

Springfīldā, Ohaijo pavalstī, 8 aprīlī ar ļaundabīgu audzēju 85 g. vecumā miris viens no pēdējiem neatkarīgās Latvijas politiķiem Ādolfs Klīve. Viņš Latvijas saeimā bija Zemnieku savienības frakcijas līderis un Latvijas bankas padomes priekšsēdis. Ādolfs Klīve bija viens no Zemnieku savienības dibinātājiem, piedalījies arī Latvijas proklamēšanas aktā 1918. gada 18. novembrī Rīgā. Nelaiķa politiskā darbība neapsika arī pēc Latvijas neatkarības zaudēšanas, vācu okupācijs laikā piedaloties Latvijas centrālās padomes dibināšanā. Bēgļu gados Vācijā darbojās Latviešu nacionālajā padomē, kur bija prezidija vicepriekšsēdis, bet pēc ieceļošanas ASV 1950. gadā darbojās Komitejā Latvijas brīvībai līdz tās darbības izbeigšanai. Trimdā iznāca arī viņa grāmata Brīvā Latvija, bet šī darba ctras daļas manuskriptu viņš nepaguva pilnīgi pabeigt. Nelaiķis bija studentu biedrības Fraternitas Rusticana goda filistrs. (ls)

HAMILTONĀ

20. aprīlī pl. 7.30 vak HLB namā, 16 Queen St. N., Dr. P. Vasariņa gadskārtējais literārais vakars ar temu „Jaungaitnieku dzeja 20 gados". Rīko HLB dāmu komiteja.

Hamiltonas Latviešu biedrības maija balle notiks 1974. gada 27. aprīlī pl. 7.30 Upper Wentworth-Mohowk ielu stūrī Hamiltonā. Maija karalienes un karaļa vēlēšanas; labākā valša un modernās dejas dejotāju pāŗa apbalvošana; mūzikāli priekšnesumi, dejas. Spēlēs deju kapella „Runči".

5. maijā pl. 4 p.p. HLB namā, 16 Queen St. N., dzejnieka Viļa Plūdoņa 100. dzimšanas dienas atcere. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Rīko Hamiltonas DV nodaļa.

Pastnieki atkal streiko

Toronto 5000 pasta darbinieku streiks (sit-ins), kas iesākās 16. aprīlī, lai simpatizētu Montrealas pasta darbinieku streikam, apstādināja pasta sūtījumu piegādi Toronto uz nenoteiktu laiku. Streikošanas iemesls ir Kanadas pasta ministra atteikšanās atjaunot sarunas ar arodbiedrības vadītājiem par 20 strādnieku atlaišanu no darba Montrealā, valkājot krekļus ar saukli: „Boikotējiet pasta kodus!" Streiks Montrealā turpinās jau 7 dienas un izplatījies arī uz citām lielākajām Kanadas pilsētām.

Diskusijas par Baltijas valstīm

ASV vidējo austrumu slavu konferencē no 2. līdz 4. maijam Viskonsinas-Milvoku universitātē piedalās arī Baltijas studiju apvienība, kas sponsorē diskusijas par Baltijas tautām. Paneldiskusijas vadīs lietuvietis Tomass Rimeikis un tajās referēs Valters Nollendorfs, Jānis Peniķis un Paulis Lazda.

20.000 dol. novēlējums DV

DV Milvoku apvienība saņēmusi paziņojumu, ka pagājušā vasarā mirušais biedrs Eduards Pielēns savus ietaupījumus 20.000 dol. novēlējis apvienībai. Nelaiķis ar dzīvesbiedri Paulīni atstājuši Latviju 1923. gadā. Pirmo pasaules kaŗa laiku pavadījuši Krievijā, bet pēc atgriešanās Latvijā devušies uz Poliju un Franciju, pēc tam izceļojuši uz ASV un apmetušies Ņujorkā. Vispirms Pielēns 1930. gadā ieradies viens, tad izsaucis arī sievu, kuŗa 1970. gadā nonāvēta autokatastrofā. M.

Ilgvars Spilners, ALAs valdes priekšsēdis, LNAK padomes sesijā referēs par turpmākās darbības jautājumiem.

VĒSMA GRINFELDE UZVAR KALIFORNIJĀ

Latviete Vēsma Grinfelde ASV rietumos siev. bumbošanas (bowling) turnīrā Sanpablo uzvarējusi 16 spēlēs, iegūstot 3706 punktus un 500 dol. naudas balvu, ierindojoties Bransvikas čempionu vidū. V. Grinfeldes pēdējā uzvara bija 1971. gadā rietumu sieviešu (WWB) bumbošanā. Kopš tā laika viņa guvusi profesionālu titulu Japānā, kā arī titulu sieviešu bumbošanas līgā Mičigenā, kuŗā viņai pieder 10 uzvaras ar 3555 punktiem.

VISU GRUPU ŠAUŠANAS SACENSĪBAS

Latviešu sporta padome brīvajā pasaulē rīko korespondences sacīkstes šaušanā visās grupās ar sporta un mazkalibra šautenēm. Tuvāka informācija un noteikumi saņemami no LPS šaušanas nozares vadītāja L. Ozoliņa, 75 Hyde Park Ave., Hamilton, Ont. L8P 4M8. Sacensību nobeigums 1974. gada 31. decembrī.

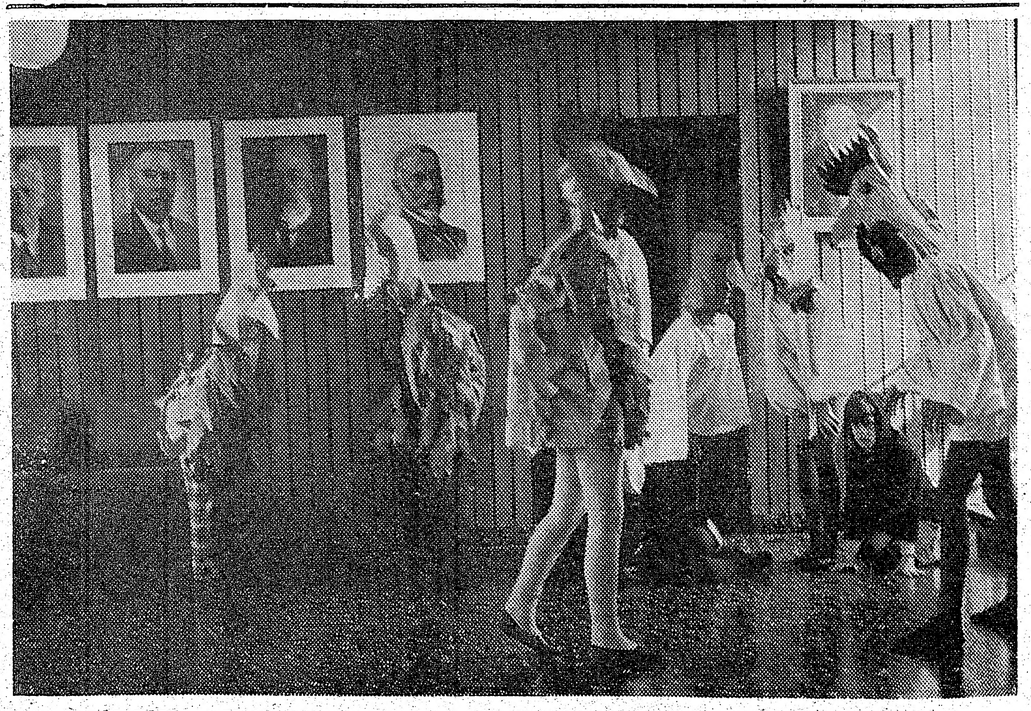

Skats no V. Plūdoņa Uz saulaino tāli, ko izrādīja skolas audzēkņi Minsteres latviešu ģimnazijā dzejnieka 100 g. dzimšanas dienas atcerē. Foto: T. Spoģis

VAI ENERĢIJAS KRĀJUMI IZBEIGSIES?

Rūpniecības valstīm nafta ir dzīvības avots. Pēc Oil & Gas Journal ziņām naftas avoti pasaulē sadalās šādi: Vidējos austrumos 53%, Afrikā 16%, Krievijā un citās komūnistu zemēs 15%, Kanadā 2%, Savienotās Valstīs (ieskaitot Aļasku) 5%, Venecuelā 2%, Meksikā un citās Dienvidamerikas zemēs 3%, Eiropā 2% un Indonezijā 2%.

Pašreiz runā par enerģijas krizi. Rodas jautājums, vai visi naftas avoti uz mūsu zemes lodes jau būtu izmantoti? Nebūt ne. Tikai nelaime tā, ka attiecīgās rūpniecības zemēs naftas vai nu nav nemaz, vai arī nepietiekamā daudzumā. Savienotās Valstis izlieto visvairāk enerģijas, apm. 40% no pasaules kopējā naftas patēriņa. Patēriņš ik gadus aug par nepilniem 9%.

Vai bez naftas būtu vēl kādi citi enerģijas avoti? Tādu ir, bet visi tie ir vēl neizmantoti. ASV galvenais enerģijas avots ir nafta, kas dod pusi vai 50% no visiem enerģijas avotiem, dabiskā gāze 30%, ogles 15%, hidroelektriskās stacijas 4% un atomenerģijas avoti tikai 1%. Galvenās rūpniecības zemes ir Savienotās valstis, Vakareiropa un Japāna.

Savienotās Valstis pašreiz izlieto 17 miljonu 42 gal. tilpuma mucu naftas dienā, kamēr pašas iegūst 11 miljonu. Dabiski, ka iztrūkums 6 milj. mucu naftas jāieved no citurienes. Lēš, ka jau ap 1980-tiem gadiem dienas patēriņš sasniegs jau 27 milj. mucu dienā. Ņemot par pamatu pašreizējo patēriņu un iegūšanas technoloģiju, naftas rezerves Savienotās Valstīs lēš uz 346 biljoniem (346.000.000.000) mucu, kas pietiktu 58 gadiem, dabiskā gāze 1.178 triljonu (1.178.000.000.000) kubikpēdu 52 gadiem un ogles 1,6 triljonu tonnas 3.094 gadiem.

Vakareiropa patlaban izlieto 15 miljonu mucu naftas dienā, kas 80 procentu apmērā jāieved no Tuvējiem austrumiem un Ziemeļafrikas. Ar. Vakareiropā naftas patēriņš pieaug. Lēš, ka ap 1980-tiem gadiem izlietos jau 26 miljonu mucu naftas dienā. Kaut arī pēc gadiem desmit domā 3 milj mucu naftas dienā iegūt no Ziemeļjūras naftas avotiem, iztrūkums tomēr būs jāieved.

Japānai praktiski nav naftas lauku, tāpēc visa nafta jāieved no arabu zemēm resp. no Tuvējiem austrumiem. Patlaban tā izlieto 5 milj. mucu naftas dienā, bet ap 1980-tiem gadiem lēš, ka patēriņš var pieaugt uz 13 miljoniem.

V.A.

PBLA priekšsēdis Uldis Grava
Viņš LNAK padomes sesijā 20. aprīlī Toronto referēs par nacionālpolitiskiem jautājumiem. Referāts Latviešu namā paredzēts pl. 3 pēcpusdienā.

ATKAL VECO ĻAUŽU MĪTNES JAUTĀJUMS

Kalamazū un apkārtnes latviešu biedrības gadskārtējā biedru sapulcē biedrības priekšnieks J. Šverns no jauna pieminēja pensionāru mītnes iegādes jautājumu, kas biedrības sapulcēs tiek „cilāts" vairāk nekā gadu. Šim nolūkam dibinātā organizācija Celsme pieņēmusi rezolūciju, ka visi līdzekļi nododami ALAs aprūpes birojam.

Pēc darbības pārskatiem biedrība priekšnieks J. Šverns paziņoja, ka turpmāk vairs nekandidēs priekšsēža amatam. Par jauno, arī gados jauno, Latviešu biedrības priekšsēdi ar visām balsīm ievēlēja Jēkabu Cīruli, par vicepriekšsēdi Jēkabu Grotēnu, bet sekretāri Ainu Āboliņu, kasieri Ernestu Pavasari, biedrzini Ansi Znatnaju, mantzini Jāni Šneideri un nama pārzini Kārli Sedliņu. Valdē vairs nekandidēja ilggadējie locekļi Kārlis Kļaviņš, Arvīds Bārzdelis un Richards Freimanis. Dāmu komitejā par priekšnieci ievēlēja Hedvigu Poli, vietnieci Moniku Reinvaldi, kasieri Ēriku Lazdenieku, sekretāri Anitu Znatnaju, mantzini Annu Zadiņu un locekļēm Gintu Sīku un Emmu Pavasari. Revīzijas komisijā — J. Venneri, P. Sīku un P. Ozoliņu. Nominācijas komisijā: P. Austriņu, V. Miķelsonu, J. Švernu un J. Lazdenieku. Par delegātu ALAs kongresā izraudzīja jauno priekšsēdi J. Cīruli.

Biedrībā ir 210 biedru. Sarīkoti 4 koncerti, 2 izstādes, 2 uzvedumi, 18. novembŗa akts un 3 sarīkojumi. Nama uzturēšana izmaksājusi 1960 dol., bet no telpu īres ieņemts tikai 1054 dol. Dāmu komiteja ieņēmusi 615 dol. Jauno budžetu pieņēma 3920 dol. apmērā. Grāmatveža pienākumus bez atlīdzības veicis A. Blankenburģis. Bēŗu kasē pie biedrības darbojas V. Šitka, F. Ritums un L. Skrupšķelis.

Sapulcē piedalījās 40 biedru, kuŗus pēc sapulces dāmu komiteja cienāja ar cepumiem un kafiju.

V. Boķis

SĪKĀS ZIŅAS

☆ Amerikāņu prese ziņo, ka kāda anonimo alkoholiķu (Alcoholics Anonymous) sanāksmē godināti divi zēni — viens vienpadsmit un otrs desmit gadu vecumā. Pirmais par to, ka gadu, bet otrs, ka vienu mēnesi atturējušies no dzeršanas. Savienotās Valstīs turpat vai 500.000 bērnu un pusaudžu lietojot alkoholu. Problēma esot daudz nopietnāka nekā mēs domājam. It bieži notiekot, ka bērniem 9, 10, 11, 12 gadu vecumā alkohols jau esot problēma. Tāda parādība notiekot ne tikai Savienotās Valstīs, bet arī citur. Francijā pat sešu gadu veci bērni ir alkoholiķi, viņu kopskaitu vērtē pat desmit tūkstošos. Arī Ungārija ziņo, ka viņas problēma esot alkoholisms, un sevišķi ātri tas izplatoties starp jauniem cilvēkiem.

Aprīlis ir sulu mēnesis. Latvijā šinī laikā tecināja bērzu sulas, kuŗas vēlāk izraudzēja par garšīgu dzērienu, kas saglabājas līdz Jāņiem un ilgāk. Kanadā no marta vidus līdz aprīļa vidum tecina kļavu sulu, gatavojot sīrupu. No 40 galonu kļavu sulas var izgatavot 1 galonu sīrupa, ko var pirkt veikalos visu gadu.

Pieprasāmas stipendijas

Minsteres latviešu ģimnazijas stipendiju fonds izsludina stipendijas 1974./75. mācību gadam. Fonda mērķis rūpēties par stipendiju sagādi, apvienojot visas paredzētās stipendijas vienā ģimnazijas stipendiju fondā. Līdzekļi sastādās no organizāciju un privātpersonu pieteiktām stipendijām un latviešu sabiedrības vispārējiem ziedojumiem. Visus iemaksātos līdzekļus fonds sadala zināma skaita viena mācības gada stipendijās, kuŗas izsludina latviešu laikrakstos. Stipendiju pieprasītājiem jāiesniedz pārskats par vecāku financiālo stāvokli; skolēna iepriekš. gada māc. liecība un norāde par ģimnazijas apmeklēšanas laiku. Stipendiju fonda komisijas sastāvā ietelp LCK izglītības nozares vadītājs, ģimnazijas direktors, skolotāju kollēģijas pārstāvis, skolēnu pašpārvaldes pārstāvis un ģimnazijas internāta vadītājs. 1974./75. mācību gadam aizjūŗas skolēniem paredzētas vismaz četras stipendijas. Stipendiātiem internāta maksa būs 350 vācu markas mēnesī, pārējo daļu segs no stipendiju fonda. Audzēkņu pieteikumi un stipendiju pieprasījumi adresējami: Lettisches Gymnasium (MLGSF), 44 Münster/Westf., Wienburgstr. 52-54, West Germany.

M. G.

LNAK padomes sesija

Latviešu namā Toronto 20. un 21. aprīlī sesijā sanāk Latviešu nacionālās apvienības Kanadā jaunievēlētā padome. Sesiju atklās sestdien, pl. 10 rītā ar svētbrīdi, pēc kam sāksies ziņojumi un vēlēšanas valdes priekšsēža, valdes un revīzijas komisijas locekļu amatiem. Sesijā ieradīsies arī PBLA valdes priekšsēdis Uldis Ģrava, kas referēs par nacionālpolitiskiem jautājumiem.

Tāpat sesijā piedalīsies Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis Ilgvars Spilners ar referātu. Svētdien, 21. aprīlī, risināsies komisiju darba sēdes, pēc kam būs komisiju ziņojumi, plenārsēdes rezolūciju pieņemšana un debates.

„FUTBOLA SEZONAS ATKLĀŠANAS BALLĒ"

Programma:

1974. gada

KARALIENES VĒLĒŠANAS

Sarīkojuma vieta:

LATVIEŠU NAMĀ,

491 College St., Toronto.

Laiks:

SESTDIEN, 1974. g. 20. ARRĪLĪ

Sākums:

Plkst. 7.30 vakarā.

DEJA — PIE „RUNČU" MŪZIKAS

■ BUFETE ■ DAŽĀDI DZĒRIENI

Ieeja: $3.50

Uz redzēšanos tradicionālajā futbola sezonas atklāšanas ballē!

Laipni ielūdz:

Toronto DV sporta kluba saime

Kā risināsies ALAs kongress

Amerikas latviešu apvienības kongresa rīcībā 3. un 4. maijā Kalamazū atradīsies plašās un modernās Kalamazū Nacaretes kolledžas telpas ar plašu auditoriju, četrām sēžu istabām, pusdienu zāli un citām telpām. 5. maijā kongress pārcelsies uz latviešu centru Gaŗezerā, kur delegātiem un viesiem būs iespējams iepazīties ar pāri par 150 akru latviešiem piederošo pauguraino ezermalu, kur atrodas vairāk nekā 60 nometnes ēkas, vidusskolas jaunceltne, Grāmatu klēts, Tautas mākslas krātuve, izveidotā Dziesmu leja u.c.

Kongress sāksies 3. maijā p.l 8 no rīta ar delegātu reģistrēšanu un brokastīm. Pēc prāv. J. Turka lūgšanas vārdiem kongresu atklās Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis Dr. I. Spilners, dziesmas dziedot solistam P. Lielzuikam, A. Kalnāja klavieŗu pavadījumā. Uz kongresu lūgti ierasties ALAs godā priekšsēži P. Lejiņš un A. Bērziņš, kā arī citi goda viesi. Delegātus un viesus uzrunās PBLA priekšsēdis U. Grava un Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs. Pēc pusdienām risināsies kongresa darba sēde, pēc tam vakariņas ar Amerikas latviešu jaunatnes apv. priekšsēža J. Mūrnieka uzrunu, piedaloties arī citu tuvāko pilsētu jauniešiem.

Pl. 8 vakarā ALAs kultūras biroja vadītājs M. Grīns Kalamazū latviešu biedrības namā atklās Arnolda Sildega gleznu skati. Turpat pl. 9 vak. delegātu un viesu pieņemšana, par ko rūpēsies visas vietējās latviešu organizācijas.

Sestdien, 4. maijā, pl. 8, kolledžas telpās kopējas brokastis, pēc tam auditorijā māc. A. Piebalga rīta lūgšana. Kongresu apsveiks Latviešu nacionālās apvienības Kanadā priekšsēdis T. Kronbergs. Pēc tam atsevišķās telpās sāksies četru komisiju darba sēdes. Pēcpusdienā kopējā sēde ar ALAs amatpersonu pārvēlēšanām. Vakarā V. Lapenieks izrādīs ALAs jauno jaunatnes filmu: Kā es māku, tā es mauju," bet pēc tam auditorijā kongresa koncerts ar vijolnieka prof. V. Rušēviča, tenora P. Lielzuikas, brīvmāksl. A. Kalnāja, koŗa Dziesmu Vairogs (diriģents A. Kalnājs) un latviešu vīru koŗa (diriģents R. Zuika) piedalīšanos. Sekos kongresa balle, kuŗā spēlēs Runči trimdā no Kanadas.

Jau pie reģistrācijas delegātiem un viesiem jāpieprasa naktsmājas kolledžā: vienai personai 6,50 dol.. Katrā istabā ir divas gultas. Par visu istabu jāmaksā 13 dol., ja kāds vēlas to aizņemt viens.

Kongresa trešā dienā izbraukums uz 30 jūdžu attālo Gaŗezeru, kur būs brokastis un māc. V. Vārsberga vadīts svētbrīdis jaunajā vidusskolas ēkā, kam sekos Tautas mākslas krātuves un Grāmatu klēts atklāšanas akts un kongresa beigu sēde. Pēc Gaŗezera desmitās vasaras sezonas atklāšanas un karoga uzvilkšanas atvadu pusdienas.

Delegātu dalības maksa kongresā 38 dol., kuŗā ieskaitītas arī maltītes. Informācija pirms kongresa pa tālruni: E. Pavasaris — 1-616-382-1445, bet kongresa laikā (kolledžā) — 1-616-349-7783. **V. Bokis**

Jāņa Zariņa atmiņu lasītājiem par Smiltenes lauksaimniecības skolu — Cepure ar zelta vārpu — būs interesants augšējais attēls, kas uzņemts 1927. gada rudenī un kuŗā redzami autora klases skolas biedri un skolotāji. Autors redzams pēdējā rindā (trešais no kreisās). Viņš mira ar sirdstrieku pagājušā gada rudenī Toronto apciemojumā. Otrā rindā trešais no kreisās ir agr. LKOK Jānis Tirzītis, tālāk skolas direktors agr. Jūlijs Vīgants un skolotāja Ingrīda Brunalda.
Foto: J. Zariņa archīvs

Treji Vārti jaunā redakcijā

AKA (A. RIEKSTS, RAVEN PRINTING, INC.) APGĀDĀ

Žurnāls Treji Vārti 38./39. dubultnumurs iznācis jaunā versijā Maigas V. Aserītes galvenā redakcijā un 17 nozāŗu redaktoru kollēģijas līdzdarbībā. Žurnāls paveŗ plašu un dziļu skatu treju Baltijas tautu politiskos centienos, vēsturē un kultūras dzīvē. Tas grib pavērt skatu arī jaunatnes dzīvē, viņas nākotnes iecerēs un izredzēs.

Galvenās redaktrises formulējumā: „Treji Vārti grib vērot un vērtēt . . . daudzšķautnaino dzīves vērtību un politisko noslieču maiņas no trīs baltiešu tautu viedokļa."

Pašreizējā dubultžurnāla saturs ir ļoti vispusīgs. Baltijas tautu sadarbības nozīme mūsu nākotnes veidošanā politiskās un kultūras dzīves perspektīvā izvirza un motīvē Bīruta Senkēviča savā ievadrakstā Vienotībā ir spēks. Saturīgs un vērtīgs ir J. Ķeniņa raksts par sastapšanos ar mūsu izcilo filozofu prof. Dr. T. Celmu. Baltijas antantes priekšvēsturi apcer Dr. E. Andersons. Autors analizē faktorus, kas traucējuši Baltijas valstu ciešāku sadarbību. Raksta vērtību kāpina tam pievienotā bibliografija.

Ļoti vispusīgs un labi argumentēts ir prof. K. Dzelzīša raksts par ASV satversmes krizi. Apcerē noskaidrotas pasaules varenākās valsts vadītāju politiskās kļūdas, kas ietekmējušas arī mūsu tautas likteņīgās gaitas. Ļoti spraiga savā veidojumā un saturā ir Zariņu Jāņa no lejišu valodas tulkotā Kazimira Barēna novele Tīras rokas. Drāmatiski notēlota Berlīnes degšana, kuŗā iet bojā noveles varoņa māsas aizvedēji komūnisma jūgā — divi komūnisti. Interesanta ir noveles kompozicija un drāmatisko notikumu norise, paralleli tēlojot Berlīnes degšanu un varoņa psīchisko trauksmi.

Ella Andersone tulkojusi igauņu laikrakstos publicētās ziņas par Igaunijas pēdējā valsts prezidenta Petsa un Igaunijas armijas virspavēlnieka I. Laidonera gaitām un bojā eju izsūtījumā. Interesanti ir T. Putisāna, L. Bāreneš un Irenes Blūmfeldes publicētie daiļdarbi. Vērība veltīta arī jauniešu sacensībām vieglatlētikā un igauņu skautismam. Plašs ir E. Brieža raksts par Gaŗezeru un rakstnieku dienām. Raksts illustrēts ar daudziem uzņēmumiem. Savus vērojumus un iespaidus pastaigā pa Griekiju, Ēģipti, Kipru un Izraēlu pastāsta Austra Vītoliņa.

Ļoti jauks un iespaidīgs ir Alisēs Oses-Stundas ģenerāļa O. Dankeŗa un viņa dzīvesbiedres atmiņu sīkāks iztirzājums un novērtējums neatkarīgās Latvijas beigu posmā un trimdā. Turpināts latviešu leģiona gaitu apraksts no tautskolotāja (A. Dravnieka) viedokļa. Šo aprakstu papildinājis Ž. Unams. Vērtīgi ir ruhu atreferējumi dziesmu svētku simtgades atceres gadījumā, tāpat raksts latviešu ievērojamā ārsta Dr. Nikolaja Kazmera piemiņai. Žurnālu papildina daži dzejoļi, piezīmes par prof. Purvīti un Grozgalvīša humoreska.

No apskata redzams, ka žurnāla Treji Vārti saturs ir vispusīgs, plašs un interesants. Tajā mēs atrodam ļoti vērtīgu lasāmvielu. Žurnāls mums paveŗ vārtus ieskatam triju Baltijas tautu dzīvē un kultūrā. Plašāki būtu paveŗami vārti idejiskam ieskatam mūsu tautas trauksmainās dzīves dažādos laika posmos un to ideoloģiskos centienos. Būtu vēlams, ka redakcijas kollēģija pievērstu vērību arī latviskai ideoloģijai laiku maiņā.

Visspilgtākos un gleznainākos datus par mūsu tautas garīgās dzīves ievirzi un ideoloģiskām vērtībām sniedz mūsu klasiskās tautasdziesmas un daiļliterātūra. Saprotams, viss tas jānoskaidro un jānovērtē tautas ekonomiskās, sociālās un politiskās dzīves ietvaros. Arī svešumā mēs dzīvojam un garīgi veidojamies latviskās kultūras lokā. Šis mūsu etniskās eksistences loks mums jāpaplašina, stingri jānorobežo un jāpadziļina. Mums jādara viss iespējamais, lai saglābtu nākotnei mūsu etnisko eksistenci un nacionālo kultūru. Šai nolūkā mums ikreiz jāapzinās savas dzīves ideoloģiskā ievirze un tās vērtības.

Cerams, ka žurnāla redakcijas kollēģija pievērsīsies arī minētajam tautas dzīves un centienu apceres veidam, apvienojot un interpretējot tajā vēsturiskā skatījumā mūsu tautas dzīves uztveri, vērtējumus un pasaules skatījumu. Tā paškirtos idejisks ceļš pilnvērtīgākai latviskai dzīvei svešu zemju apstākļos.

Žurnāls ar savu vispusīgo un bagātīgo saturu sniedz un, cerams, sniegs mums ne tikai plašu un objektīvu informāciju par triju Baltijas tautu dzīvi pagātnē un tagadnē, bet arī bagātinās mūsu kultūru ar jaunām gara dzīves vērtībām, kas var noderēt mūsu pašreizējās un nākotnes nacionālās dzīves veidošanā.

Žurnāls ieteicams katram intelligentam latvietim.

L. Vīks

Apspiesto tautu sadarbība

(Turpinājums no 5. lp.)

Patersonā, Ņudžersijā, 18. martā miris lietuvietis Jonas Krukonis, kas testamentā lietuviešu studentu stipendijām atstājis apmēram 1 milj. dolaru. Viņš miris 70 gadu vecumā, strādājis par miesnieku. Daudz spekulējis biržā, divas reizes pazaudējis visu mantu, bet pēc tam ar akciju pirkšanu veicies krietni labāk un vecuma dienās ieguvis ap 1 milj. dolaru.

Lietuviešiem ir arī miljona fonds, kādu pēc tam organizēja arī latvieši. Šis fonds pastāv jau desmito gadu un tajā ir jau 910.000 dolaru kapitāla, no kuŗa augļiem 60.000 dolaru šogad pieškirti kultūrāliem mērķiem. Lietuvieši šogad cer sagādāt iztrūkstošos 90.000 dol., lai fonds būtu pilna miljona apmērā. Piešķirtā nauda šogad izmantota grāmatu izdošanai, rakstnieku un gleznotāju atbalstam, skolu vajadzībām.

Igauņi šo gadu izsludinājuši par Petsa gadu, sakarā ar viņu pēdējā valsts prezidenta Petsa 100 gadu dzimšanas dienas atceri. Par Petsu un Igauniju iespiesta grāmata 10.000 eksemplāros, bet krājums izpārdots un iespiedīs vēl. Par iespiešanu maksā Petsa korporācija.

Par Petsu runāts ASV kongresā un senātā, rakstījuši amerikāņu un citu tautu laikraksti. Ziņas par Igaunijas agrāko prezidentu ASV kongresa locekļi meklējuši arī pie igauņiem. Varbūt tagad būtu piemērots laiks arī latviešiem sākt kādu akciju, lai noskaidrotu prezidenta Kārļa Ulmaņa likteni.

Pēc igauņu avotiem ir bijis mēģinājums nolaupīt igauņu ģenerālkonsulu Losandželosā, bet tas nav izdevies. Nav zināmi iemesli, ir tikai minējumi.

Ņujorkas televīzijas raidītājs WPIX uz 11. raidāmceļa svētdien, 21. aprīlī, pl 8 vakarā dos vienas stundas raidījumu par koncentrācijas nometnēm Pad. savienībā. Uzņēmumi izvesti no Pad. savienības. —be

Alīde Kalniņa
Latvijā
meklē māsu
Elizabeti
(Līziņu)
Dzimtā vieta Salaspils pag. Bulēnu mājas.

Māsa dzīvojot Kanadā, precējusies, vīram piederot putnu farma.

Laipni lūdzu rakstīt

E. Jansonei,
3925 50A St. Read Deer,
Alberta, Canada.

Dažas ziņas par Daugavpili

Kāds bijušais daugavpilietis, kas tagad dzīvo citā pusē, par Daugavpili un tās tuvāko apkārtni raksta: Visumā pilsētas izskats nav daudz mainījies, izņemot tos rajonus, kas cietuši kaŗa laikā. Pilsētas robežas krietni vien paplašinājušās. Starp šoseju un dzelzceļu, no Jaunbūves Rēzeknes virzienā līdz pat Stropu vasarnīcu rajonam, viss apbūvēts. Tur saceltas gan dzīvojamās mājas, gan rūpnīcas, kuŗās ražo kapronu, neilonu un vēl citas „onas". Ražojumi tiek lietoti sieviešu zeķēm, kleitām un citām vajadzībām.

Daugavpils un Krāslavas dzelzceļa malā pie psīchiatriskās slimnīcas uzcelts elektrisko piederumu, velosipedu un motociklu ķēžu rūpnīca. Varšavas iela Jaunbūvē, kuŗu mēs abi labi pazīstam, palikusi bez pāmaiņām, tikai sagŗauto māju vietā pacēlušās jaunas. Bulvāŗa ielas un Muitas ielas dzelzceļu pārbrauktuves abās pusēs dzelzceļa stacijai likvidētas. Stacija izbūvēta pilnīgi no jauna pēc visām modernām prasībām, Bulvāŗa iela un laukumiņš, no kuŗa paveŗas skats uz pilsētu, palikuši nemainīgi, arī mazais namiņš vēl stāv, kuŗā agrāk risinājās sporta nodarbības un sanāksmes. Tas gan tagad pielāgots apdzīvošanai, esot projekts turpat celt lielāku dzīvojamo māju.

Pa pilsētu ripo tramvaji: uz Stropiem, Krīžiem un veco priekšpilsētu, kuŗu mēs toreiz dēvējām par veco forštati. Aiz pilsētas starp šoseju un cietoksni uzbūvēts jauns rajons, ko sauc par „Čermuškiem. Dubrovina dārzs palicis neskarts, izņemot dažas mājas, kas noplēstas pilsētas nomalē, kur sākās sakņu dārzi. Rajons ap bij. Mitrofānova maizes ceptuvi kaŗa laikā bija sagŗauts, tur tagad paceļas jaunas mājas.

Vienības nams stāv, bet pareizticīgo katedrāle nojaukta (bija ļoti tuvu Vienības namam). Nožēlojamu iespaidu atstāj „Tareločka" (starp bij. komandantūru un Vienības namu), kur nekas nav ne labots, ne kopts. Sagŗautais pilsētas centrs stacijas virzienā atjaunots, izveidojot plašu auto ostu. V. Z.

Beidzies ražens mūžs

Ņujorkā slimnīcā nesen no dzīves šķīrās baltu filoloģijas maģistre Nora Klīve, dzimusi 1900. gada 2. novembrī Zemgalē, Rundāles pagasta Vangaļos. 4 g. vecai viņai nomirst māte, ģimenē paliekot vēl diviem brāļiem. Latvijas universitātē Nora Klīve studēja filozofiju un vēsturi, reizē strādādama arī Valsts kontrolē, vēlāk par skolotāju Bauskā, kur izstrādāja arī diplomdarbu un tālāk studēja baltu filoloģiju, beidzot universitāti ar maģistres grādu.

Ar 1936. gadu Nora Klīve sāka strādāt Hercoga Pētera ģimnazijā Jelgavā, līdz bija jādodas bēgļu gaitās uz Vāciju, tad Čechoslovakiju, bet sarkanarmiešiem ienākot bija jābēg atkal! Klīves ģimene apmetas Kleinkecā, Bavarijā, kur Nora Klīve latviešu vidusskolā mācīja literatūru. 1950. gadā Klīves ģimene izceļoja uz ASV un apmetās Ņujorkā. Tur viņa dzīvoja visus pēdējos mūža gadus, strādādama American Express sabiedrībā.

Nora Klīve daudz brīvā laika veltījusi Latvijas korporāciju apvienības izdevumam Universitas, kur darbojās 15 gadus kā Studenšu prezidiju konventa pastāvīgā redaktrise. Sarakstījusi 3 grāmatas par literāriem tematiem, kuŗas tomēr nepaguva izdot. Rakstīja arī dzejoļus. Lasījusi daudz referātu par latviešu rakstniekiem un darbojās līdz Humānāro zinātņu asociācijā latviešu valodas komisijā, korporāciju kopas Tēvijas fondā (viceprieksšēde), bija korporācijas Gaujmaliete internā žurnāla Gaujmalas Balsis redaktrise.

Ar dziļu cieņu un pateicību korporācijas Gaujmaliete locekles piemin filistri — dibinātāju Noru Klīvi. Viņas aiziešana mūžībā ir liels zaudējums ne tikai ģimenei un korporācijai, bet ikvienam latvietim.

Silvija Bļodnieks-Indrane

Nora Klīve †

Pēkšņi aizsaukts Diva mierā Latvijas dzelzceļu darbinieks

Dimitrijs Danis Barnoļickis

Dzimis 1910. gada novembrī Latvijā,
miris 1974. gada 12. aprīlī Toronto

Gan rūpju dienas,
gan sapņu rīts,
Nu viss dus klusi
ar zemi tīts . . .

Dziļās sērās

V. un H. Radenas un
L. Beinerovičs

Top ASV dziesmu svētki

Trimdas draudzes zālē Bostonā šinīs dienās sanāca 6. ASV latviešu vispārējo dziesmu svētku padomes un komitejas locekļi, lai pieņemtu jaunos statūtus un apstiprinātu svētku komitejas sastāvu, kas vēl nav pilnīgs, jo vēl nav atrasts informācijas nozares vadītājs. Komitejas kasieris veiks arī padomes kasieŗa darbu, un par tādu apstiprināja Ludi Saliņu.

6. ASV latviešu vispārējie dziesmu svētki risināsies 1978. gadā, laikā no 30. jūnija līdz 4. jūlijam Bostonā. Pēc iepriekšējo protokolu nolasīšanas ar nedaudz grozījumiem pieņēmo jaunos statūtus, kuŗus nodos latviešu advokātiem A. Grotam un J. Ūdrim reģistrēšanai valdības iestādēs. Pēc statūtu labojumiem, ņemot vērā financiālo atbildību, par pilntiesīgām organizācijām padomē iekļaujas arī ALTS un Korporāciju kopa. Dziesmu svētku padomē pārstāvētas 27 vietējās organizācijas, bet starp rīkotājiem ir Latviešu koŗu apvienība ASV, Latviešu tautas deju apvienība un ALA.

No 11 komitejas locekļiem jau izraudzīti 9. Rīcības komitejas priekšsēdis J. Bībelnieks teicās meklēt dziesmu svētku sarīkošanai amerikāņu fondu balstu. Jā tādu dabūtu, varētu izrādīt operu Baņutu. Iecerētas visas līdzšinējās dziesmu svētku kultūrālās norises, kā simfoniskais, garīgais, jaundarbu koncerts u. c. Ir nodoms jau laikus aizrunāt A. Jansona vadīto tautisko ansambli Ņujorkā. Paredzēti arī vairāki rakstnieku rīti, izstādes, jaundeju uzvedumi un, protams, lielais kopkoncerts.

Iespējams, ka koncerts varētu notikt arī brīvā dabā, kādā sporta stadionā, tāpat kā dziesmu svētki Latvijā arvien notikuši zem klajas debess. Bijusi runa par sporta arēnas Boston Garden nomāšanu šim vajadzībām, un solīts, ka dziesmu svētkus varēs noturēt pavisam jaunajā stadionā pie Dienvidu stacijas, bet šie būvdarbi vēl pat nav sākti. Rīcības komitejas priekšsēdim ir zināmas grūtības izlemt, kuŗa latviešiem būtu piemērotākā vieta, jo daudzi Boston Garden neuzskata par piemērotu, tomēr tur savā laikā bez parastajām sporta spēlēm notikušas vai visas lielākās mākslinieku trupu izrādes, koncerti un daiļslidošanas priekšnesumi.

Dziesmu svētku apmeklētājiem Bostonā iespējas apmesties gan dārgās, gan mazākās viesnīcās, kuŗu ir pārpilnība.

O. A.

RICHARDA ZARIŅA BALVA

Richarda Zariņa balvas komiteja izsludina Richarda Zariņa balvas konkursu 1974. gadam.

Konkursā var piedalīties neatkarīgi no dzīves vietas un pavalstniecības latviešu mākslinieki visos kontinentos. Māksliniekiem jāiesūta no katras grāmatzīmes 2 oriģinālnospiedumi, atzīmējot vārdu, adresi, dzimšanas gadu, grāmatzīmes iespiešanas gadu, vietu, lietoto techniku un arī grāmatzīmes īpašnieka vārdu un dzīves vietu. Balva nodibināta cerībā rosināt māksliniekus, mākslas cienītājus, grāmatu draugus plašāk pievērsties šai grafikas nozarei. Šim gadam paredzētas 2 balvas — 100 dol. katra. Balvu piešķirs par mākslinieciski veiksmīgākām un interesantākām latviešu grāmatzīmēm, kas darinātas kopš 1972. gada 1. janvāŗa. Visi sacensības materiāli sūtāmi: Gvīdo Augustam, 322 Silvia Drive, Los Altos, Calif. 94022, USA. Tie jāsaņem līdz 1974. gada 31. jūlijam. Balvas ieguvēji tiks izziņoti 1974. gada 1. septembrī. Visi iesūtītie materiāli paliek žurnāla Jaunā Gaita īpašumā.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

● Uz 70 mūža gadiem šajās dienās atskatījās Jēkabs Grotēns. Kalamazū latviešiem viņš pazīstams kā nenogurstošs sabiedriskā darba darītājs. Deviņus gadus darbojies Kalamazū Latviešu biedrībā par valdes priekšsēdi, bet pēdējos četrus gadus ir tās vicepriekšsēdis. Sv. Jāņa draudzē 23 gadus ir padomes loceklis; 1960. gadā bija ALAs 9. kongresa rīcības komitejas priekšsēdis, bet šogad 23. kongresa rīcības komitejas vicepriekšsēdis. Sabiedriskajam darbam aktīvi pievērsies jau savā dzimtajā Vecsaules pagastā. Mācījies J. Kļaviņa ģimnazijā Bauskā, bet Vācijā pabeidza prof. N. Maltas dārzkopības skolu.

V. M.

LOSANDŽELOSA

● DV Dievidkalifornijas apvienība 5. un 6. aprīlī rīkoja jaunās paaudzes gleznotāja Jāņa Krišāna otru gleznu skati Losandželosā. Skati atklāja apvienības sarīkojumu nozares vadītājs O. Krādziņš. J. Krišānam ir dotumi. Par to varēja pārliecināties skates apmeklētāji, pēc tradicionālās šampanieša glāzes apskatot izstādītās gleznas, kuŗās jaunais mākslinieks turpina iet uzsākto ceļu. Lai gan DV apvienība bija skates rīkotāja, par tās gaumīgo iekārtojumu Latviešu namā bija rūpējies mākslinieks ar savu dzīvesbiedri Skaidrīti, zinātņu doktori no Sandiego valsts universitātes. Skati, kas tikai ar dažu nedēļu atstarpi sekoja kāda cita gleznotāja darbu skatei, apmeklēja pāri par simt mākslas cienītāju, arī pārējie Dienvidkalifornijas latviešu gleznotāji. Bija redzami 35 darbi ejļas un ogles technikā. Vairāki no šiem darbiem ieguva jaunus īpašniekus.

K. K.

ČIKAGA

● Čikagas Gaujas (6.) gaidu un Staburaga (70.) skautu vienību gadskārtējais sarīkojums „Mēs paši" notika Latviešu namā 31. martā. Programmu bija sastādījuši un iestudējušas D. Friša, M. Freimane, J. Pūliņš. Priekšnesumu virkni interesanti apvienoja slīdīšu skate par gadu un skautu gaitām. Priekšnesumos dzirdējām Silvijas Kļaviņas deklamēto dzejoli Kad būsim lieli, gaidu dziedāto Medību dziesmu kokletājas R. Veitmanes pavadījumā un dramatizēto pasaku par Karali, trim meitām, princi un pūķi (Paula Krūmiņa teksta lasījums). Bija arī gaidu dejas. Zāles un skatuves dekorējumus gatavoja gaidas vadītājas G. Augenšteinas pārziņā. Apgaismotājs bija V. Bērziņš, bet par mūziku rūpējās J. Zaļums un J. Drillis ar T. Brunovski pie klavierēm. Vecāku padomes iekārtojumā bija tirdziņš un loterija, kā arī ēdienu galds, par kuŗu rūpējās lielgaidas un roveŗi ar vad. I. Dumpi, V. Krūmiņu un Z. Mačulaiti.

I. L.

GRAND RAPIDI

● Uz 75 mūža gadiem 9. aprīlī atskatījās inž. mežkopis J. Ziediņš Jubilārs dzimis Ļaudonā, lauksaimnieka ģimenē. Piedalījies Latvijas atbrīvošanas karā, pēc tam beidzis Priekuļu lauksaimniecības skolu un Latvijas universitāti ar inženieŗa mežkopja gradu. Strādājis Daugavpils, Ventspils un Kuldīgas virsmežniecībā, bet bēgļu posmā Vācijā — Saksijas un Bavārijas mežniecībās. Uz ASV izceļoja 1950. g., apmetoties uz dzīvi Grand Rapidos, kuŗu tuvumā vēlāk ieguva lauku īpašumu, nodarbojoties arī ar biškopību. Pievērsies arī sabiedriskam darbam, sevišķi draudzē un pilda Mežvidu pārvaldes priekšnieka pienākumus. Ir Latvijas mežkopju un mežu darbinieku ASV kopas biedrs, ieņemot dažādus amatus. Ģimenē ziauguši divi dēli un meita, kas visi ieguvuši augstāku izglītību.

● Latviešu biedrības bibliotēkā pašreiz ap 1200 sējumu. Grāmatas pa lielākai daļai iegūtas dāvinājumu ceļā, bet bibliotēka cenšas iegādāties arī jaunākos izdevumus. Rēgulāro lasītāju skaits caurmērā ap 30, galvenokārt pensionāri. Bibliotēka atvērta trešdienās no pl. 6—8 vak., kad notiek latviešu koŗa mēģinājumi.

● Vašingtonas ansambļa viesizrāde ar Gunāra Griezes komēdiju Bez siltām vakariņām 10. maijā DV apvienības izkārtojumā.

● Lielu aktīvitāti parādījuši pensionāru apvienības biedri, ierodoties gandrīz simtprocentīgi savā gada sapulcē. To vadīja A. Barkāns, protokolēja J. Celmiņš. Ziņojumus sniedza priekšsēdis J. Sulainis, sekretārs A. Barkāns, kasieris A. Uzuliņš un revīzijas komisijas priekšsēdis A. Unglenieks. Visus ziņojumus un pārskatus pieņēma vienbalsīgi, nosakot līdzšinējo biedru naudu 2 dol. gadā. Apvienība reģistrēta Lansingā. Sapulce apstiprināja tekošā gada darbības plānu, pulcējoties reizi mēnesī kārtējās sanāksmēs un rīkojot izbraukumus. Priekšnieka amatu sapulce uzticēja līdzšinējam J. Sulainim, valdē ievēlot: A. Barkānu, J. Celmiņu, A. Uzuliņu un P. Putānu, bet revīzijas komisijā: A. Unglenieku, V. Pogu un Ž. Melbārzdi. Lūgšanas vārdus sapulcē teica A. Unglenieks, pieminot pag. g. mirušo biedru J. Grīnbergu. A. Barkāne un E. Doniņa bija gādājušas par cienastu, bet J. Sulainis atskaņoja mūziku.

V. Z.

Turpinās pētījumus par Celsmes līdzekļiem

Celsmes valdes priekšsēdis Kārlis Balodis sasauca 6. aprīlī Ņujorkā Celsmes valdes sēdi, kuŗā piedalījās arī šīs organizācijas padomes prezidijs un revīzijas komisijas priekšsēdis, lai izlemtu jautājumu par Celsmes līdzekļu nodošanu Amerikas latviešu apvienības aprūpes biroja veco ļaužu fondam, sakarā ar Celsmes padomes šā gada 2. februāŗa lēmumu.

Celsmes advokāts valdes priekšsēža K. Baloža uzdevumā sniedzis priekšsēdim plašu juridisku izklāstu, kas, balstoties uz attiecīgiem likumiem un Celsmes inkorporācijas akta noteikumiem, konstatē, ka Celsme likvidēšanas gadījumā vai arī neatkarīgi no tā var nodot savus līdzekļus (assets) vienīgi bezpeļņas labdarības organizācijām (non-profit and charitable corporations or institutions), kas līdzekļus izlietos līdzīgai vajadzībai, tas ir, pētīt un plānot veco ļaužu mītņu celšanu. Celsmes lēmumu par līdzekļu nodošanu kādai iepriekš minētā rakstura organizācijai vai institūcijai var pieņemt tikai tad, ja Ņujorkas pavalsts tiesnesis (Justice of the Supreme Court) šādai rīcībai devis savu apstiprinājumu.

Ievērojot sacīto, Celsmes valdes sēdes dalībnieki pēc šī stāvokļa izdebatēšanas vienprātīgi atzina, ka Celsmes padomes lēmums par līdzekļu nodošanu Amerikas latviešu apvienībai vai citai organizācijai, kā arī jautājums par saziedoto līdzekļu eventuālu atdošanu atpakaļ ziedotājiem paliek atklāts līdz tam, kad īpaša Celsmes turpmākās darbības iespējas pētīšanas komisija būs vēlākais viena gada laikā paveikusi savu darbu un pētījuma rezultātus nodevusi Celsmes padomei.

L. B.

Arvīds Rozītis †

Viņš mira pēc nelaimīga kritiena savas mājas pagrabā Hamiltonā. Skat. rakstu Latvija Amerikā 6. aprīļa numurā.

(27. turpinājums)

„Kas tad nu? Tas tik trūka. Puisis izaudzis kā milzis. Kājas līdz zemei. Drīz vajadzēs sievu pie sāniem, un nevar iemācīties šņabi dzert," zobojas Milda.

Atkal nosarkstu. Jūtos nokaunējies. Pirmā mirklī gribu laisties prom parka krūmos. Milda, to pamanījusi, saka: „Vai nobijies gan? Redzi, palicis sarkans kā karūsa. Nevari panest stiprāku valodu? Nekas, dzīvē pie visa jāpierod. Dzīve ne vienmēr ir rožu dārzs. Es jau tikai jokojos. Arī es šņabi neciešu. Gribēju tikai ar tevi pajokoties," un Milda smaidīdama skatās man acīs un pieķeras pie rokas.

Kad izejam uz ielas, sāku skatīties apkārt. Man bail, ka kāds neredz, ka eju ar sievieti zem rokas. Mājās gan kaimiņu meitas tiku vadījis uz mājām. Tad viņas, tāpat kā tagad Milda, pieķērās pie rokas. Jā, tas nekas. Toreiz bija tumsa un neviens neredzēja. Tagad man kauns iet ar meitu uz ielas zem rokas.

„Neskaties apkārt kā zirgs pēc auzām. Līdzko pieķeros tavai rokai, tā vien liekas, ka laidīsies lapās. Vai tad pirmo reizi esi sievietes tuvumā?" ieprasās Milda.

„Faktiski jā. Man ar sieviešiem nav bijis nekādu darīšanu," saku nopietni. Ceru, ka Milda sapratīs un palaidīs mani vaļā. Nekā. Viņa pieķeras vēl ciešāk manai rokai un saka:

„Vai tad vidzemnieki visi tādi kaunīgi kā auni?" Un vārdu auns viņa izsaka tik stipri, ka tagad man dūša galīgi papēžos.

„Nu labi, ja tev kauns ar mani uz ielas rādīties, tad iesim cauri Jaunajam parkam uz skolu," saka Milda, un mēs pagriežamies uz kreiso pusi.

Iela krustojumā pie Kārkliņa foto studijas ir aizklāta ar dēļu sētu.

Kad pārejam galveno ielu un aizgriežamies aiz sētas, jūtos labāk. Te staigā ļoti maz cilvēku. Līdzko pārejam Abulas upītes tiltiņu Jaunajā parkā, pretim nāk agronoms Jānis Tirzītis ar kādu kapteini. Tas izrādās viņa brālēns Kārlis Tirzītis. Satrūkstos tik traki, ka, sveicinot skolotāju, aizmirstu uzlikt atpakaļ galvā cepuri. Milda, atkal manu sajukumu pamanījusi, saka: „Liec taču cepuri galvā. Vai tev bail, ka staigā kopā ar savu nākošo saimnieci? Zini, mums kūts pārzinis Pikurs vienmēr stāsta, ka vislabākā saimniecība esot, kur lauksaimnieki apprecot pārraudzes. Tāpat viņš uzsver, ka labi saderoties zemgaliešu precības ar vidzemniekiem."

Šinī brīdī galīgi apjūku. Pagriežu galvu atpakaļ un redzu, ka abi Tirzīši noskatās uz mums un smej. Liekas, ka adatas būtu zem kājām. Iestājas nepatīkams klusums. Lai to pārvarētu, iesaucos:

„Nu, tad preci tik kādu nost. Ieliec precību sludinājumu Smiltenes ziņās. Ja tu gribi, to vari izdarīt caur mani. Uzraksti tikai tekstu. Es ielikšu avīzē. Sludinājums parastā lielumā maksā tikai vienu latu."

„Neņem nu katru vārdu tik tieši. Es tikai runāju tāpat vispārējā temā. Tu taču arī paliksi par saimnieku. Tad taču tev būs jāprecas," un viņa uzaicina apsēsties uz soliņa Abulas upes krastā.

Tā kā šeit ir daudz krūmu un neviens mūs neredz, Mildas priekšlikumam pievienojos. Atsēžamies. Milda stāsta, ka viņa ir zemgaliete. Nākusi Smiltenes skolā vienīgi, lai mācītos lopkopību un vidzemnieku samniekošanas metodes. Zemgalē visi audzējot kviešus un miežus. Lopkopība pa lielākai daļai esot atstāta novārtā. Viņa esot vecākā, un viņai palikšot māja. Viņiem esot 121 hektāru liela saimniecība. Jaunākā māsa tikai sākusi iet pamatskolā. Tēvs gribot viņu skolot.

Milda stāsta gaŗi un plaši par Zemgali. Viņa uzsveŗ, ka Vidzemē esot skaistāki dabas skati, bet viņiem vasara esot garāka. Man patīk klausīties Mildas stāstījumā un ka pašam nav jāveŗ mute vaļā. Man arī nekā nav ko stāstīt. Milda, kā jau sešus gadus vecāka par mani, ir ar daudz lielākiem piedzīvojumiem. Viņa arī ir smuka sieviete. Viņa viena no smukākām mūsu skolā. Šeit vientuļā vietā ir jauki ar viņu parunāties. Viņa arī ģērbjas grezni. Tagad pat viņai ir mugurā dārga zīda kleita un pēc mēra šūts rudens mētelis. No viņas izdveš maiga smarža. Lai gan man vēl nav nekādu piedzīvojumu, tomēr zinu, ka šai smaržai jābūt labas kvalitātes. Tā nav tik asa kā mūsu puses lauku meitām. Kādreiz pat viss pagalms pilns ar smaržu. Atceros, kādreiz puisis Pēteris smējās:

„Nu gan jūs visas tā saoderējušās, ka zirgi sāks sprauslāt."

„Reiz tiešām gadījās, kad sievieši iesēdās ratos, zirgs tiešām nosprauslājās." „Nu, vai neteicu?" — tā Pēteris.

Kad Milda neliek mieru, pastāstu, ka arī mums ir lielas lauku mājas. Arī es esmu veçākais dēls. Tēvs miris. Drīz būs jāsāk saimniekot. Tā pļāpājot gandrīz pastāstu Mildai, ka man ir sapnis dzīvē pašam atvērt sieru fabriku, bet apraujos un apklustu.

„Tu man gribēji kaut ko stāstīt. Pūt tik vaļā. Nekaunies. Varbūt kāds noslēpums. Esam gan sveši, lai jau sāktu atklāt noslēpumus. Dažreiz esot labāk uzticēties svešam nekā pazīstamam. Pazīstami cilvēki aprunā. Svešiem nav iemesla to darīt," saka Milda.

„Nekas, nekas. Laikam gribēju melot. Tā ir. Meliem īsas kājas. Tu pieķēri mani, iekām sāku. Labāk iesim mājās. Tas būs prātīgāk," saku.

„Vai tev pirtsaugša jau deg? Tu taču katru dienu satiecies ar savām klases daiļavām. Mani tu redzi tikai ēdamreizēs. Gan jau tavas Vidzemes piekstas neaizbēgs," saka Milda pieceldamās.

Vārds pieksta mani aizvainо. Esmu vidzemnieks. Ja arī viena otra no meitenēm ir mollīgāka, tas nekas. Mana acs to neredz. Viņas smukas un veselīgas meitenes. Negribu ar Mildu strīdēties. Esmu dzirdējis no pieaugušiem, ka nav pieklājīgi strīdēties ar sievietēm, sevišķi, ja tās ir svešas.

„Iesim, Milda. Šodien pietiks staigāts. Vēl jāsagatavo stundas," saku.

„Tev no meliem ausis kust. Šis te mācīsies? Saki labāk, ka gribi tikt no manis vaļā. Nekas. Ar laiku pieradīsi pie sieviešiem. Nākamā sestdienā iesim kopā uz kinīti. Izrāda Matu Hari. Tā ir spiegu filma. Labākā, kāda esot redzēta. Tā vismaz lasīju afišā uz tirgus laukuma." Un mēs ejam.

Jau piektdienas vakarā visi skolēni pošas uz kino izrādi. Tie, kas jau bijuši uz šīs filmas izrādi, sajūsmināti līdz asarām. Pusdienas ēdot, Milda pienāk pie manis un saka: „Nu tad iesim uz kino."

Visi mani klases biedri dzird, ko Milda saka. Mani atkal pārņem milzīgs kauns. Nevaru visiem klātesot teikt nē. Viņa taču ir sieviete. Pēc labām manierēm zinu, ka dāmām atklātībā atteikt ir nepieklājīgi. Kad es kavējos ar atbildi, Milda saka: „Ko sarksti kā jauna meitene. Runā. Saki jā vai nē." Pasaku jā, un Milda aiziet.

Viss galds sāk rēkt aiz smiekliem. Kārlis Dzenītis saka:

„Redzi, Jankam ir māte, kas aicina uz kinīti. Mums jāiet pašiem, kā katrs varam."

„Nu, tur jau tikpat kā jaunais pāris gatavs. Redzēs, vai mūs arī ielūgs kāzās," smejas Lazdiņu Jānis.

Piepeši man nāk palīgā Marta Priedīte un Elza Mince, kas strādā pie galda apkalpošanas.

„Ak tad greizsirdība gan. Tiem vienmēr ir lielas mutes, no kuŗiem sievieši bēg," saka Marta.

„Un vēl tie, kam sen jau laiks precēties. Janka jau tas jaunākais. Viņam laika diezgan. Tev, Kārli, drīz būs jāiet karadienestā, bet vēl nezini, kas ir sieviete. Tiešām kauns," saka Elza.

No šīm meitām nebiju to gaidījis. Tas man palika nenoskaidrots, vai toreiz viņas tiešām aizstāvēja mani vai vienkārši sieviešu izdarības.

(Turpmāk vēl)

SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz

LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.50

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010,
tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Var 2101	$3440.00
Jaunais, uzlabotais (Export Model) Zhiguli Vaz 2103 Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$3795.00
Moskvitch 412 IE	$3490.00
Moskvitch 408 IE	$3210.00
Moskvitch 426 IE Station Wagon Moskvitch 427	$3643.00
IE Station Wagon	$3910.00
Zaporozhets Zaz 968	$2200.00
Zaporozhets Zaz 968 E. jauns	$2353.00

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM, PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Domas par lūgšanu

Lūgšanai nav aizstājēja, tas ir, mēs nevaram neko likt lūgšanas vietā. Piemēram, laba kollekte svētdienā ir labs darbs, bet mūsu materiālie ziedojumi neatbrīvo mūs no lūgšanas. Sajūsmināšanās par misiju un vēlēšanās to balstīt ar ziedojumiem nevar aizstāt lūgšanu.

Apmeklēt slimos un vecos ir teicams darbs, bet arī ar to nevar aizstāt lūgšanu.

Lūgšanai nav aizstājēja. Tai ir sava vieta mūsu garīgajā dzīvē.

Bez lūgšanas mūsu garīgā dzīve izsīkst. Mēs esam labi draudzes locekļi, labi kristieši, tomēr mēs neesam garīgi, ja mūsu lūgšanas dzīve ir izsikusi. Tajā katēgorijā var nonākt katrs draudzes loceklis, tā ir bēdīga parādība.

Lūgšana ir visgrūtākā garīgā disciplīna. Garīga lūgšana nav viegla un vienkārša. Tā prasa laiku, garīgo un fizisko enerģiju, neatlaidību, bet galvenais — ticību. Bez ticības lūgšana nav lūgšana. „Bez ticības nevar Dievam patikt." (Ebr. 11:6)

Ticības lūgšana ir mērķtiecīga lūgšana. Jēzus skubināja savus klausītājus:

„Visu, ko jūs lūgsit ticībā, jūs dabūsit." Jeremijam Dievs tā teica:

„Piesauc mani, un es tevi uzklausīšu un tev rādīšu lielas un brīnišķas lietas." Dievs pats aicina pravieti (un mūs), lai mēs viņu piesaucam. Katrai lūgšanai jābūt ar kādu zināmu mērķi. Izklaidīgām lūgšanām nav rezultātu. Mērķtiecīga lūgšana un kristīgā dzīve iet kopā. Mērķtiecīga lūgšana pagodina Dievu, un tādēļ Dievs uz tādām lūgšanām atbild.

Lai lasām Jēzus vārdus par lūgšanu:

„Patiesi es jums saku: ja jums ir ticība sinepju graudiņa lielumā . . . tad nekas jums nebūs neiespējams." (Mat. ev. 17:20) un „Visu, ko jūs lūgdami lūgsit, ticiet, ka jūs dabūsit, tad tas jums notiks." (Marka ev. 11:24) — „Tas visu spēj, kas tic." (Marka ev. 9:23)

Te Jēzus apgalvo, ka visas ticības lūgšanas tiek atbildētas. Ja tas notiek, tad vaina nav debesīm, bet tā ir mūsos pašos. Ja mēs vienatnē un klusumā analizētu savas lūgšanas, vai mēs tajās atrastu ticības pazīmes?

Atbildētas lūgšanas ir normāla parādība ticīga cilvēka dzīvē. Ticīgs cilvēks nebrīnās, ka viņa lūgšana ir paklausīta, bet viņš brīnās, ja viņa lūgšana paliek bez atbildes. Kad ticīga cilvēka lūgšanas paliek neatbildētas, tad lūdzējs nemeklē vainu draudzē, neuzvel vainu debesīm, nevaino apstākļus, bet pārbauda sevi un savas lūgšanas.

Lūgšana nemaina Dievu, bet lūgšana maina pašu lūdzēju. Dievs grib atbildēt uz mūsu lūgšanām, bet Viņš nevar atbildēt uz lūgšanām bez ticības. Ieliksim savās lūgšanās ticību!

Ja mēs ticībā nākam pie Dieva, tad Dievs ir tur, kur mēs ticībā lūdzam. Neaizmirsīsim, ka Dievs ir Gars, un Dievu varam pielūgt tikai garā un patiesībā. Vai mēs lūdzam savās mājās, vai dievnamā, Dievs un debesis ir turpat. Starp Dievu un patiesu dievlūdzēju nav novilktas nekādas robežas. Kā bērns nāk pie tēva vai mātes un teic savas vēlēšanās, tā mēs varam nākt pie Dieva un izteikt savas vēlēšanās. Bērns tic saviem vecākiem, es ticu savam debess Tēvam.

Mācīsimies lūgt Dievu, lai mūsu lūgšanas nav tikai vārdi vien, bet lai tajās ir ticība un mērķis.

Janīna Babre

TAVS SAUCIENS

Tava balss nekad nepavēl —
tā aicina un sauc
un sauciens Tavs
ir n e p i e k ā p ī g s.

Kas sadzird to,
tas savu ceļu nevar iet.
Tam Tavas pēdas jāatrod
un tajās jāseko;
ar Tavu kroni,
ar krusta spieķi
tam jākāpj tronī augstākā —
Golgātā.

VIŅŠ IR AUGŠĀMCĒLIES

Jēzus zemes dzīve nobeidzās ar vārdiem: „Viss piepildīts." Tie ir traģiski vārdi: ceļa gals ir sasniegts: gals ciešanām, gals ienaidam un varas darbiem, gals tam, ko cilvēki šeit mēdz saukt par dzīvi.

Tas bija patiess gals — brutāls, neatvairāms, neizbēgams. Tikai 30 gadi no dzīves, tikai 3 gadi no darbības, un jau viss ir piepildīts?

Ja te stāsts nobeigtos, tad mēs būtu visnelaimīgākie starp cilvēku bērniem. Tad nebūtu Lieldienas, nebūtu uzvaras, nebūtu prieka!

Bet — — — Viņš ir augšāmcēlies. Tā „gals" bija jauns „sākums".

Tomēr pasaule vēl ir tumša. Jēzus teica saviem mācekļiem: „Jūs neesat no pasaules." — Pasaulē un tomēr ne no pasaules. — Kādreiz jūs bijāt, tagad jūs esat, kādreiz bija krusts, tagad tukšais kaps. Vakar Lielā Piektdiena, šodien Lieldienas. „Tas Kungs ir augšāmcēlies!"

Arī šī tumšā pasaule pieder Viņam, arī šajā tumšajā pasaulē ir Lieldienas!

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

Māc. I. Gaide mainījis savas runas stundas un sastopams baznīcas kancelejā katru dienu no pl. 9.30 līdz 12.30, izņemot pirmdienās, kad kanceleja slēgta, un otrdienās no pl. 5.30 — 9 vakarā.

21. aprīlī Baltās svētdienas dievkalpojums.

28. aprīlī dievkalpojums.

5. maijā dievkalpojums.

12. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma azaids un programma.

19. maijā Jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas.

26. maijā dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale, Ont., tālr. 493-8211. Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 5 līdz 8 vakarā, piektdienās no 12 dienā līdz 7 vakarā. arī citā laikā, iepriekš piesakoties. Māc. A. Čops, 84 John Street, Weston. Tel. 249-6593.

21. aprīlī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

28. aprīlī plkst. 11 no rīta dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

21. aprīlī plkst. 9.30 pavasara talka Tālavā.

28. aprīlī plkst. 2 pēc pusd. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str.

12. maijā pl. 12.30 dievkalpojums.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

21. aprīlī, plkst. 10.30 rītā bērnu dievkalpojums ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums. pl. 10.15 stunda abām bībeles kl.

28. aprīlī, pl. 5 pēcp. dievkalpojums; piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā; pēc dievkalpojuma draudzes vakars E. Melngaiļa 100 gadu atcerei ar īsu referātu un koŗa dziesmām dir. A Kārkliņas vad.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 8 — 8.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl 1.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

Vai iespējama pasaules brāliba bez kristietības?

Kristīgās mācības mīlestība uz Dievu un kalpošana Viņam, tāpat mīlestība un kalpošana tuvākam, sociālisma sludinātājiem liekas neskaidra, mistiska un patvaļīga. Tie pilnīgi noliedz mīlestību un kalpošanu Dievam. Šī doma ir aplama. Kristus mīlestības, lēmprātības un piedošanas mācība, kas sakņojas Dievā un sociālistisko vispasaules brālības sludinātāju mācībā, kas dibināta uz kailā materiālisma, šķiru naida un varas, ir diametrāli pretējas.

Kristīgās reliģijas vispasaules brālība un savstarpēja visu cilvēku mīlestība dibināta Dievā, visu cilvēku Debestēvā. Cilvēki, kā viena Debestēva bērni garā, ir patiesi brāļi un māsas savā starpā, tos saista un stiprina savstarpējā mīlestība. Dievu, kā mūsu garīgu Tēvu, Kristus evaņģelijā izsaka daudzkārtīgi: Mat. 5, 16, 45, 48. — Tāpat: „Lai jūsu gaisma spīd ļaužu priekšā, ka tie ierauga jūsu labos darbus un godā jūsu Tēvu, kas ir debesīs. Ka jūs topat sava Debestēva bērni, jo Viņš liek savai saulei uzlēktu pār ļaumiem un labiem." Lūk. 6, 36. Tāpēc esiet žēlīgi, kā jūsu Tēvs ir žēlīgs. Tāpēc esiet pilnīgi, kā jūsu Debestēvs ir pilnīgs.

Jēzum Dievs ir mīlestība, kas uzskatāmi vislabāk parādās Tēva tēlā. Kristus Dievā redzēja visu cilvēku garīgu Tēvu, un ka visi dzīvo Viņa mīlestībā. To rāda arī galvenie baušļi, uz kuŗiem dibinās visa mācība, Mat. 22, 37–39: „Tev būs Dievu savu Kungu mīlēt no visas sirds," un otrs — „Tev būs savu tuvāku mīlēt kā sevi pašu." Dieva būtība kļūst redzama mīlestībā. Tanī atklājas dievišķais. Kristiānisms ir saprotams kā ar mīlestību caurausta dzīve. Kristīgā dzīve ir dzīve mīlestības entuziasmā. Kristiānisms ir mīlestības reliģija. Tā dvēseles glābšanu redz aktīvā darbīgā mīlestībā. Kristīgā ētikā mīlestība nav pienākums blakus citiem pienākumiem, tikums blakus citiem, bet tā ir vienīgais un viss. Mīlestība nav svētdienas darbs, un tā nav svētdienas drēbes, kuŗās ietērpties dvēselei svētku brīžos, bet tā ir ikdiena. — Tas ir Jēzus evaņģelija īstais saturs. Kristiānisms ir jauna dzīve, kur saskaņā ar evaņģeliju mums ir Dievs jāmīl cilvēkā un cilvēks Dievā. Tāpēc kristiānismā visi ļaudis ir brāļi, mīl viens otru un visu cilvēci, jo viņu mīlestība sakņojas Dievā.

Kristīgā mīlestība izriet tikai no kristīgās dzīves izpratnes, pēc kuŗas dzīves jēga pastāv mīlestībā uz Dievu un kalpošana Viņam. Tikai kristiānismā sakņojas mīlestība ne vien pret visu cilvēci, bet visu dzīvo radību. Katra cilvēka dvēselē Radītājs ielicis dievišķā gara sēkļu, kuŗu cilvēka uzdevums savā šīs zemes dzīvē izkopt un uzaudzināt par krāšņu, Dievam patīkamu ziedu. Šī sēkla kopjama un izaug ziedā ar mīlestību pret Dievu un savu tuvāko. Taisni šis dievišķais cilvēkā ir tas, kas pamudina un liek mīlēt cilvēkiem vienam otru, mīlēt visu cilvēci. Cilvēks, mīlot otru cilvēku, mīl viņā arī dievišķo, un tas ir tas, kas viņa mīlestību dara īstu un stipru. Bet komūnisti un citi vispasaules brālības sludinātāji ņaisni šo dievišķo cilvēkā noliedz. Ja tie izdzēš ļaudīs dievišķo, pārvēršot tos par pagāniem, kā cilvēki tad var mīlēt viens otru?

Pēc kristīgā pasaules uzskata mīlestība ir cilvēka dvēseles būtiskā īpašība. Cilvēks mīl tāpēc, ka viņš nevar nemīlēt. Kristīgā mācība ir cilvēkam norādījums, ka viņa dvēseles būtība ir mīlestība, ka viņa laime rodas no tā, ka viņš mīl visa sākumu — Dievu, kuŗu apzinās sevī un otrā cilvēkā ar mīlestību. Tāpēc patiess kristietis mīlēs visus un visu.

Komūnisms kristīgās mīlestības vietā kultivē naidu (šķiru cīņu) cilvēku starpā, pasaules brālību grib dibināt uz kaiļas, brutālas varas. Cik tālu šī „brālība" — upurēšanās kollektīva labā, visiem strādāšana priekš viena un vienam priekš visiem, ir tikusi, to mēs redzam no šīm „laimīgām" zemēm. Ar varu nevar piespiest cilvēkus mīlēt vienam otru, ar naidu nevar nodibināt pasaulē brālību. Kā var sējot naidu pļaut mīlestību un brālību?

Bez kristīgās reliģijas brālība pasaulē nevar iestāties.

Jānis Šķirmants

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties
tālr. 921-3924

470 College St. (pie Bathurst)
Toronto M6G 1A1

Saviem radiem un draugiem Latvijā
Jūs varat nosūtīt
PARTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKĀTUS
AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS
Tuvāka informācija
DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

BEIDZAMAIS LAIKS AIZRUNĀT
TELPAS ATVAĻINĀJUMIEM
Skaistajā SANALULU salā
— Nipisinga ezera dienvidlīcī
- Vasarnīcas un atsevišķas istabas.
- Visa 10,5 akru sala vasarnieku rīcībā.
- Priežu mežs, peldēšanās un zivju bagātība.

INFORMĀCIJAI RAKSTĪT:
Mr. K. Suntažs, 51 Wexford Blvd.,
Scarborough Ont., tālr. 751-6829.

VĪRU KORU
Viesturs un Junda
KONCERTS - BALLE
20. aprīlī plkst. 7.00 vak.
Royal Canadian Legion Hall
111 Church St., St. Catharines, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1710—1800	$22.50
Latvju dainas — Reiņa Birzgaļa ilustr.	8.00
Bergmaņu Valerijas — Velga, rom. I	6.00
Oļģerta Liepiņa — Stirnas pār kalniem I—II	15.00
Ceļa zīmes Nr. 53	2.50
G. Janovskis — Kur gaili nedzied, rom.	7.50
Al. Grīns — Trīs Vanagi, rom.	6.00
A. Barons — Paaudžu mezglos, rom.	6.00
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā, dzej.	4.00
Indriķa Livonijas chronika	6.00

DV GRĀMATNICA
491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5. Tālr. 921-7121
Pārsniedzot $10 pasūtinājumu, pieskaitiet 5% pasta izdevumu segšanai. Zem desmit dolariem 10 % pasta izd.

Vieninieki vai pensionāri
jums patiks dzīvot
jaunajos
„RICHMOND SQUARE"
dzīvokļos
(bachelor suites)
Maksa 120 dol. mēnesī
Queen ielā,
pie Niagara ielas,
3 ielas uz rietumiem
no Bathurst ielas
TĀLR. 863-1048

AA-PO FURNITURE
MĒBELES
(pēc pasūtinājuma)
KERAMIKA LAMPAS,
GLEZNAS u.t.t.
Martti Hyhko
2088 Yonge Street,
starp Davisville un Eglinton
pazemja pieturām
Tel. 484-9375

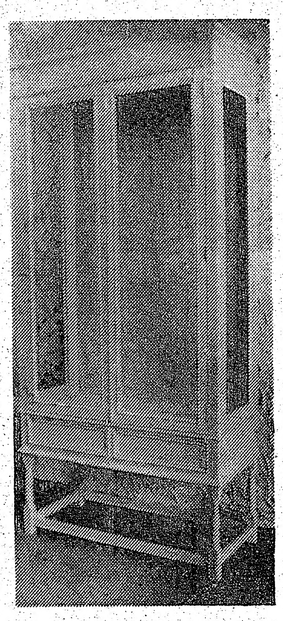

Augstas kvalitātes mēbeles, darinātas no pirmklasīga cietkoka.
Colonial un franču proviciala stila,
virtuves un cita veida skapji
pēc pasūtinājuma.

Rūpēsimies par savu veselību

Kā izsargāties no saslimšanas ar vēzi

Kanadas vēža apkarošanas savienības (Canadian Cancer Society) gala mērķis — iespējama uzvara pār slimību — tiks sasniegta īsākā laikā, ja visi pilsoņi ievēros zemāk minētos septiņus noteikumus savas veselības nodrošināšanai.

Sekojot šiem vienkāršajiem likumiem, iespējams izsargāties no dažiem vēža veidiem, kā arī citus atklāt agrā stadijā un ārstēt, izsakās Lieltoronto izglītības lietu priekšsēde J. Leiborne (Jeanne Leybourne). „Mums šķiet, ka šie noteikumi ir spēcīgāki par veselības likumiem, ko lietājām pagātnē, kā arī būs iespaidīgāki un pārveidos visu sabiedrības nostāju pret vēža slimību."

Kas jāievēro:

Izdarīt kārtēju medicīnisku un zobu pārbaudi. — Ievērojiet katras pārmaiņas savā normālajā veselības stāvoklī. — Atklājiet sev katru uztūkumu vai brūci, kas nedzīst. — Pasargājiet sevi no karstas saules stariem. — Nesmēķējiet. — Lieciet ārstam izdarīt kārtēji „Pap" pārbaudi. — Sievietēm ik mēnesi pašām izdarīt krūšu pārbaudi.

„Savienība ir organizācija, kas darbojas, apzinoties lielo nepieciešamību," sacīja J. Leoborne. „Šogad tiks ziņoti vēl 65.000 vēža saslimšanas gadījumi. Mūsu nolūks ir ikvienam Toronto mācīt, kā sevi pasargāt, agrā stadijā atklājot slimību, un cik nozīmīga ir veselības pārbaude."

Kanadas vēža apkarošanas savienības izglītošanas darbs zīmējas uz trim galvenām grupām: jauniešiem, pieaugušiem un rūpniecību strādniekiem. Ziņa ir tā pati: 66% līdz 80% gadījumos iespējams izsargāties no jauniem saslimšanas gadījumiem. Šie septiņi noteikumi, pārraugot savu veselības stāvokli, var daudziem pasargāt dzīvību.

Jūsu ziedojumi, ko Kanadas vēža apkarošanas savienība ik gadus veic, var atbalstīt minēto sabiedrības izglītības programmu, vēža slimnieku aprūpi, kā arī zinātniskus pētījumus, ārstēšanu un iespējamu izdziedināšanu no šīs slimības.

Canadian Cancer Society

SISEŅI — AFRIKAŅU DELIKATESE

Afrikā sācies siseņu ķeršanas laiks. Vakaros, kad ielās iedegas ugunis, veci un jauni iedzīvotāji iziet ķert šos kukaiņus, kas salido uz spilgtu gaismu. No decembŗa līdz janvārim visas apgaismotās vietas bija siseņu apsēstas. Siseņu „mednieku" hazards nereti apgrūtina ielu satiksmi. Viena no siseņu pasugām „minsongi", afrikaņu virtuvē tiek uzlūkoti par delikatesi. Gardēži apgalvo, ka ēdiens „kalinga", ko pagatavo no palmu eļļā ceptiem sienāžiem, esot īsta delikatese. Kongolēziešiem labāk patīk sienāži vārītā un ceptā veidā, Vidusafrikas republikā ļoti populārs siseņu ēdiens ir „kipdagozo". Vispirms kukaiņus izkaltē, tad samaļ. No siseņu miltiem izgatavo kaut ko līdzīgu kotletēm, kuŗas aplej ar asām, pikantām mērcēm un ēd ar karstu manioku. Daudzās Afrikas valstīs siseņus lieto izkaltētus. **St.**

SUECAS KANĀLI IZTĪRA NO MĪNĀM

Ēģipte sākusi iztīrīt Suecas kanāli. Izmanto visjaunākos sapieŗu techniskos līdzekļus, lai kanāli iztīrītu no bumbu šķembām un artilerijas lādiņiem. Vairāk jūdžu gaŗumā kanālis jau iztīrīts arī ņo mīnām.

Ēģiptes rekonstrukcijas ministrs Achmeds Osmans žurnālistiem izteicies, ka jau šā gada oktobrī kanālis būs atklāts starptautiskai kuģniecībai. Līdz tam laikam vajadzēs veikt lielus tīrīšanas un drenēšanas darbus. Par kanāļa paplašināšanu un padziļināšanu acīm redzot pagaidām nedomā, jo tas prasa ieguldīt milzīgus kapitālus. Daži eksperti domā, ka milzīgo supertankkuģu ēra drīz beigsies, tādēļ Suecas kanālis tiks atvērts tādā veidā, kādā bija līdz 1967. gada kaŗam.

Achmeds Osmans, kas vadījis Asuanas dambja būvi, vadīs arī pilsētu atjaunošanas darbus Suecas kanāļa zonā — Suecas, Kantari, Ismailijas un Portsaidas atjaunošanas darbus. Šīs pilsētas kaŗā gandrīz pilnīgi iznīcinātas. Tās paredz atjaunot piecos gados, un šim nolūkam vajadzēs 6 miljardus dolaru. Paredzēts, ka atjaunotās pilsētās varēs izvietot 1 milj. iedzīvotāju. **St.**

ALL SEASONS TRAVEL
(Baltic Division)
2227 Dundas St. W. (pie Bloor), Toronto, Ont.
Piedāvājam individuālus un grupu lidojumus uz Eiropu
Palīdzam izkārtot ceļojumu formālitātes
G. KĀRKLIŅŠ (vakaros) 625-0500, V. BACENAS 533-3531

— PAŠU SKOLA, SAVA SKOLA —
— LATVJU SKOLA —
Latviešu jaunatne,
MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJĀ TAVA VIETA!
Uzņem jaunus audzēkņus visās klasēs (1. — 13.).
Jaunais mācību gads sāksies š. g. 9. septembrī.
Internātā vairs nedaudz vietu.
PIEDĀVĀ:
Pilnu vidējo un latvisko izglītību,
trūcīgiem stipendijas.
Stipendijas pieprasāmas līdz š. g. 1. jūnijam.
Uzņem uz pēdējās skolas liecības pamata.
Rakstiet tūlīt direktoram:
Dr. Z. Vitens, LETTISCHES GYMNASIUM,
44 MÜNSTER/WESTF.
Wienburgstr. 52-54
GERMANY

Brežņeva runas maizes vietā

Maskavas grāmatveikalos un laikrakstu kioskos parādījušās Brežņeva sakopotās runas par dažādiem lauksaimniecības jautājumiem. Runu krājums izdots vairāk miljonos eksemplāru, un tur izpausti partijas vadītāja prātojumi, sākot ar 1954. gada maiju, kad Brežņevs vēl bija otrās šķiras figūra partijas vadībā, līdz laikam, kad viņš jau runā visas „tautas vārdā".

Runu krājumā ir arī izvilkumi no Brežņeva teiktās runas komūnistu partijas centrālkomitejas plēnumā pirms Pad. savienības augstākās padomes sesijas pagājušā gada decembrī. Izrādās, nekādi brīnumi ar pagājušā gadā plaši izreklāmēto rekorda ražu nav bijuši. Milzīga daļa no labības aizgājusi bojā uz lauka, jo valstī vēl arvien trūkst elevātoru un citu ēku labības uzglabāšanai. Labība sapuvusi lietū, bieži pat neapsegta ar brezentu. Noticis tas pats, kas jau agrākajos gados.

Jau kuro reizi partijas dižvīri teikuši gaŗas runas, sākot ar paziņojumu, ka „sasniegta liela darbā uzvara". Ieteic gan būvēt labības elevātorus, bet nekas nav paveikts.

Tagad Brežņevs izdomājis jaunu plānu. Viņš grib piespiest kolchozus un sovchozus elevātorus izbūvēt. Kolchoznieku un sovchozniekū jau tā niecīgos ienākumus piespiedu kārtā izlietos tādu objektu būvei, kas nedos nekādus ienākumus un nemaz nebūs kolchoza īpašums.

Brežņevs domā, ka tas nepieciešams, lai 3 līdz 4 gadu laikā uzkrātu labības rezervi, ar ko varētu apgādāt ar maizi Pad. savienības Austrumeiropas satelītus. Dati liecina, ka pag. gada raža it kā bijusi 222,5 milj. tonnu. Rietumu speciālisti domā, ka tas neatbilst īstenībai. Ražas reālais svars bijis tikai 165 milj tonnu. Šo skaitli samazina vēl labības zaudējumi elevātoru trūkuma dēļ, nepietiekamais transports un nobirumi, vedot uz tālākām vietām.

Brežņevs ziņojis par lieliem lopbarības kultūru zaudējumiem, kādēļ lopi nesaņem vajadzīgo normu. Cēloni visām šīm neveiksmēm Brežņevs saskata nepareizā plānošanā un vadībā. St.

SPORTA APSKATS

MEISTARSACĪKSTES SLĒPĒŠANĀ

Šā gada Ziemeļamerikas baltiešu kalnu slēpēšanas meistarsacīkšu 55 dalībnieku vidū igauņu „Velna elkonī", Betanijā, bija 11 Montrealas un 18 Toronto latviešu slēpētāji, kas guva labas sekmes. Sacensības notika divos slaloma un vienā milzu slaloma braucienā, un pirmā disciplīnā sieviešu klasē uzvarēja Ingrīda Kalace (Montreala) 1:43,09 min. Tādu pašu panākumu jaunāko zēnu grupā guva arī Andris Briedis (Montreala) 1:15,5 min. un Ēriks Kalacis vecāko zēnu klasē — 1:15,09 min. Vīriešu elite klasē ātrākais bija lietuvietis Alašauskas (1:04,09), otrā vietā igaunis Kunders (1:06,14), bet trešā Imants Krūmiņš (Montreala) 1.14,03 min. Arī visas tālākās vietas (no 4.—11.) guva mūsu slalomisti — Raimonds Rūtītis (Toronto), Ēriks Suchovs (Toronto), Egils Kļaviņš (Toronto), Imants Jansons (Toronto), Juris Jansons (Toronto), Ģirts Jansons (Toronto), Guntars Tannis (Toronto) un R. Ribakovs (Montreala). Vīriešu senioru klasē pārākais bija Jānis Verners (Montreala) 1:26,08, bet veterānu klasē Helmuts Lāsums (Montreala) bija otrā vietā un Alfreds Krūmiņš (Montreala) ceturtā. Milzu slalomā sieviešu klasē uzvarēja lietuviete Strīpiņa (35,03 sek.), bet otrā bija mūsu I. Kalace. Jaunāko zēnu klasē pirmā vietā A. Briedis (33,07 sek.), bet vecāko zēnu grupā ātrākais bija igaunis Valjas (32,00 sek.), 2. vietu iegūstot E. Kalacim (32,03 sek.) un 6. J. Grāvlejam (38,08 sek.). Slite klasē uzvarēja Roberts Stirājs (Otava) 29,09 sek. laikā. 2. v. Ališauskas (30,04 sek.). 3. v. E. Suchovs (21,09 sek.). Senioru klasē labākais bija J. Verners (46,04 sek.), bet veterānu sacensībā O. Stirājs bija 3. un H. Lāsums 4. vietā. Distanču slēpēšanā, kurā startēja tikai igauņu un mūsu slēpētāji, 10 km. jaunatnei uzvarēja Elgars Vaivars (53,51 min.), 2. Guntars Tannis (1:05,00 st.), 3. Ēriks Suchovs (1:08,21 st.).

SPORTA APSKATA marta izdevumā, ko publicē Latviešu sporta padomes prezidijs, Arnolds Šmits raksta par latviešu visu laiku ārtāko peldētāju Ritu Saivu; statistikas daļā minēti pārskati par mūsu labākiem šķēpraižiem un vesera metējiem, kā arī latviešu visu laiku labākais šķēpa metēju desmitnieks un pasaules labāko ātrslidotāju sasniegumu tabula. Chronikā atzīmēti mūsu sporta dzīves notikumi, kā arī sniegts plašs pasaules sporta notikumu apskats, ziņas par sporta notikumiem dzimtenē un illustrācijas. Izdevuma paraugeksemplāri pieprasāmi Mrs. A. Ansons, 150 Wellbourn Dr., Hamilton, Ontario L9A 3N4.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5 (atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta). Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus. Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

JUMS VĒL IR LAIKS!

LAI IEGŪTU ATMAKSU, JUMS JĀIZPILDA ABI:

a) Federal income tax return (federālās valdības ienākuma nodokļa atskaite)

b) Ontario Tax Credit Form (Ontario valdības nodokļu atmaksas veidlapas), pat ja jūs nemaksājat ienākuma nodokli.

SAŅEMIET SAVU PIENĀCĪGO DAĻU NO ONTARIO PROVINCES JAUNĀS 300 MILJONU DOLARU ATMAKSĀJAMĀS KOPSUMMAS.

Ģimenes, pensionāri, istabu īrnieki ar vai bez pansijas, darbam nespējīgie un citi iegūs daļu no šīs summas. Ontario jaunajā Tax Credit System (nodokļu atmaksas sistēmā) paredzēti trīs dažādi atmaksas veidi:

7. *Māju īpašnieki un īrnieki (ieskaitot istabu īrniekus ar vai bez pansijas) var saņemt Property Tax Credit (nekustama īpašuma nodokļa samazinājumu).*

2. *Izpildot Federal income tax return (federālās valdības ienākuma nodokļa veidlapu), iespējams saņemt Sales Tax Credit (tirdzniecības nodokļa samazinājumu).*

3. *Ikviens, kas pāri 65 gadiem, var saņemt Pensioner Tax Credit (nodokļa samazinājumu pensionāriem).*

Pat ja jūs šinī gadā nemaksājāt ienākuma nodokli, lūdzu katrā ziņā izpildiet abas — Federal income tax (federālās valdības ienākuma nodokļa veidlapu) un Ontario Tax Credit Form (Ontario valdības nodokļu atmaksas veidlapas). Tās abas atrodamas tanī pašā aploksnē — jūs atradīsit Ontario Tax Credit Form (Ontario valdības nodokļu atmaksas veidlapas) T1 pielikuma 2. un 3. lp.

Kādi jautājumi?

Lieltoronto iedzīvotāji var zvanīt pa tālruni 965-8470, bet ārpus Toronto dzīvojošiem jāuzgriež 0 un telefonistei jāprasa Zenith 8-2000. Tas viss bez maksas.

Jaunās pagarinātās runas stundas: no plkst. 8 rītā līdz 9 vak. no pirmdienas līdz piektdienai. No plkst. 12 līdz 5 vak. sestdienās un svētdienās.

Ontario's fair share

TAX CREDIT SYSTEM

William G. Davis, Premier
Arthur K. Meen, Minister of Revenue

Grāmatas dāvanām un pašu priekam

J. Zariņš — Kāvu gados III d.	$10.00
A. Rasa — Tā stunda ir klāt, stāsti	$5.50
A. Erss — Lauku varoņi, st.	$6.50
A. Austriņš — Garā jūdze, rom.	$7.50
J. Rudzītis — Tālos ceļos, savos ļaudīs	$6.00
Janis Gailis — gleznu repr. mape - krāsās	$25.00
D. Švīkule — Veselības un ilga mūža nosl.	$7.00
K. Arums—Ganu zēns un velns un citas pasakas	$2.50
A. Lindgrēma — Trakais Emīls, bērnu bilž. gr.	$4.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
T. Puisāns — Nogrimušās jaunavas mantojums	6.50
L. Bārene — Ardievas, romāns	6.00
J. Babre — Svētums nav greznība	6.50
Kā to sauc (latviski un angliski) bērniem	7.00
A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr.	$9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kara vidē)	6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00
Ā. Zveja — Vārdi - atspulgi, dzeja	4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom.	6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	11.00
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom.	7.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas	6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	5.60
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	6.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	5.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs	7.50
V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom.	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	7.50
A. Grīns — Zemes atjaunotāji	12.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pasta sūtījumiem 10% no pasūt. Tālr. 921-7121

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$21.—
☐ 6 mēnešiem	$11.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Dārziņš pa kreisi

PIEZĪMES NO PIENA ZEMES

Medisonas tautas deju kopa Dārziņš pa kreisi martā svinēja savus piektos gadasvētkus. Bija ieradušies kādi 60 viesi, gandrīz visi Medisonas latvieši.

Medisonas tautas deju kopa savus dejotājus gūst no nepilnā iedzīvotāju simta un ar savu noturību pārsteigusi pat optimistiskākos dibinātājus pirms pieciem gadiem. Kopu toreiz vadīja Gundega Michele, kas uz gadasvētkiem bija ieradusies no Čikagas, kur strādā par mācībspēku Rūzvelta universitātē. Dejotāji toreiz bija Viskonsinas universitātes studenti un mācībspēki; bija grūtības dabūt kopā četrus pilnus pāŗus. Pirmo reizi kopai publiski uzstājoties Toronto dziesmu svētkos 1970. gadā, tai vēl nebija nosaukuma, un sastāvā dēļ to pieteica kā „Medisonas profesorus".

Kopas nosaukuma rašanos savā vēsturiskajā atskatā izskaidroja Jānis Tupesis: „Daudzi saskata te kādu politisku nozīmi, bet tā nebūt nav. Mēs esam tikai tāda neparasta grupa, un tautas deju vairums parasti sākas ar dārziņu pa labi . . ."

Savos piecos gados „Dārziņš pa kreisi" šai nozīmē kļuvis vēl „kreisāks". Profesoru un doktoru sastāvs daudz nav mainījies, un kopa vēl arvien var droši vien lepoties ar lielāko akadēmiķu skaitu. Kopas sastāvā vēl arvien neparasts skaits vecāku dejotāju trīsdesmitajos un četrdesmitajos gados. Tā DV dienās Milvokos 1972. gadā kopas tagadējai vadītājai Anitai Briedei bija jādzird atzinība par „darbošanos ar jauniešiem", pašai kopā esot jaunākajai.

Vai nu šo vārdu dēļ vai arī, lai kopas sastāvu padarītu vēl neparastāku, Anita Briede pēdējā laikā piesaistījusi arī vairākus gados jaunākus dejotājus, pat zem 10 gadiem. Tagad kopa var lepoties ar vienu tēva un dēla (Valdis un Viljams Zeps) un vienu mātes un meitu (Rita, Sandra un Anita Kalniņas) kombināciju. Kopa arī pirmoreiz savā vēsturē dejoja astoņpāŗu deju, kas liecina pat par skatlisku augšupeju. Vērojot bērnu pulku kopas dalībnieku un viesu vidū, jādomā, ka šai ziņā „Dārziņa pa kreisi" nākotne ir nodrošināta.

Kā izskaidrojami kopas panākumi tik neizdevīgos apstākļos? Ir taču diezgan daudzas vietas, kur tikpat maz latviešu, bet kur tautas deju kopu nav. „Mēs dejojam sava prieka dēļ — tāpēc, ka mums patīk," izsakās Anita Briede, „tāpēc arī mums mēģinājumos reti kāds trūkst." Patīk arī gatavoties sarīkojumiem un piedalīties dziesmu svētkos. Bez Toronto dziesmu svētkiem un DV dienām Milvokos kopa arī dejojusi pēdējos dziesmu svētkos Klīvlandē, draudzes sarīkojumā Omahā, nesenajās „Zābaku dienās" Milvokos un Viskonsinas universitātes Starptautiskā kluba sarīkojumos.

Kādi ir „Dārziņa pa kreisi" nākotnes plāni? „Ierasties uz mēģinājumu trešdien," tā Anita Briede. Bet domās viņa jau pie nākošajiem dziesmu svētkiem Toronto — un Bostonā — un, kas zina, kur vēl pa starpu iznāk padejot. Bet viens ir drošs — tie trešdienas vakari. Sava prieka dēļ? Kāpēc gan ne?

Valters Nollendorfs

LATVIEŠU NAMS TORONTO MEKLĒ

PĀRVALDNIEKU,
kas namā nedzīvo

un nama aptīrītāju ar dzīvokli namā.

Alga pēc vienošanās.

Pieteikties no pl. 10 rītā līdz 7 vak. tālr. 924-2551, vakarā — 465-4803.

Latviešu nama Toronto birojs pagaidām būs atvērts tikai vakaros no pl. 6 — pl. 9. Tālr. 922-2931.

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1974. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

ziggy's
fantastic foods

Līdzšinējais TIP-TOP MEATS delicatessen

Eiropiešu delikatešu un gaļas veikali

Minētajos veikalos jūs vienmēr atradīsit

„SPECIĀLAS CENAS"

1727 Bloor St. W. (pretim Keele pazemja stacijai) ● Yorkdale Shopping Centre ● Fairview Mall ● Ziggy's at Sherway Gardens ● Scarborough Town Centre ● Bramalea City Centre ● Huron Square Shopping Centre, Cooksville, 2500 Hurontario St. ● Westcliffe Mall, Hamilton, Mohawk Rd. & Upper Paradiese ● un šādos LOBLAWS veikalos: 480 St. Clair Ave. West ● 2877 Bayview (Bayview Village S. C.) ● Eastgate Square ● Stoney Creek White Oaks Plaza, London ● 596 Montreal Rd., Ottawa ● 2085 Carlingwood, Ottawa ● 2241 Riverside Dr. (Billings Bridge), Ottawa ● 1040 Princess Street, Kingston.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā, 491 College St., kā arī LA spiestuvē, 125 Broadview Ave.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, **CLAUSEN Ltd.**, Hwy. 7., svētd. no pl. 1—5. EINAR nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ.

125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai lesk. piekt. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

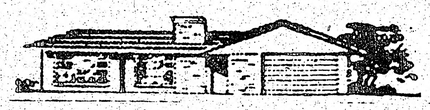

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶIZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984 536-5794
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

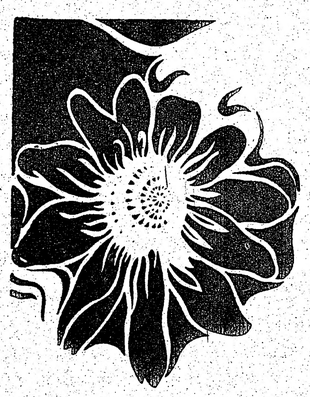

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. KRISTAPSONA
izstrādājumu veikals
gaļas un gaļas
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

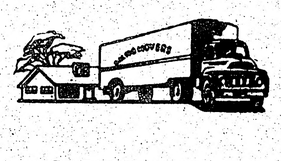

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

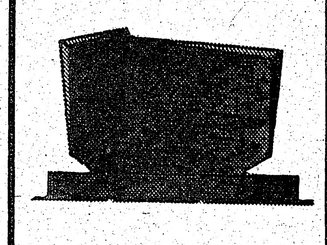

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZIGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

Eiropa jāievirza atpakaļ sliedēs

APSPRIEDE PAR EIROPAS NĀKOTNI BRISELĒ

Tā ka maija vidū paredzēta starptautiskās Eiropas kustības padomes sesija Parīzē, organizācijas prezidents prof. V. Halšteins bija sasaucis 30. martā Briselē Eiropas kustības komitejas sēdi, kuŗā Austrumu un Centrāleiropas tautu nacionālās komitejas pārstāvēja Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra priekšsēdis Pauls Reinhards.

Prezidents Halšteins sēdes ievadā raksturoja politiskās grūtības, kādas Eiropas kopībai pašreiz pārdzīvojamas, un pieskārās arī Anglijas jaunās valdības runām par attālināšanos no Eiropas kopības principiem, par kuŗiem 9 Eiropas valdību galvas bija vienojušies gadu iepriekš.

Kaut gan vairs neesot jābaidās par Anglijas izstāšanos no Eiropas kopības, jo parlamenta vairākums esot domās, ka šai kopībai jāpaliek, tomēr šādas runas radījušas stāvokļa nedrošību.

Pašreizējā krize uzliek morālu pienākumu visiem, kas tic vienotai Eiropai, rūpēties, lai Eiropa to piedzīvotu, un mudināt savu zemju parlamentus un valdības darīt iespējamo, lai līdz 1980. gadam Eiropa arī kļūtu par patiesu vienību ar vienotu politiku. „Eiropas kustībai ir jāveic nopietns politisks darbs, nevis jābūt par elegantu arēnu politiķu ambīcijām," piemetināja prezidents.

Pašos pamatos ir kardinālais jautājumus par Eiropas parlamenta radīšanu tiešās vispārējās vēlēšanās. Zināmas zemes (kā Anglija un Francija) tam pretojas, citas nostājas pozitīvi (Vācija, Itālija), bet citām valstīm joprojām šai jautājumā vēl ir „zināmas grūtības". Eiropas parlamenta politiskās partijas radīsies, tiklīdz būs izsludinātas vēlēšanas.

Zīmīgi, ka „trešo zemju" interese par Eiropas kopības valstīm pieaug un tās meklē ciešākas saimnieciskas saites ar šo valstu grupu un arī ar Eiropas komiteju Briselē. Arī Pad. savienība un ASV arvien vairāk sāk „atzīt" Eiropas kopības eksistenci, un šīm abām lielvalstīm sāk pieaugt interese, lai attieksmes būtu „nokārtotas".

Arākās Eiropas kustības Austrumu un Centrāleiropas komitejas priekšsēdis Delavallē salīdzināja pašreizējo Eiropas krizi ar no sliedēm noskrējušu tramvaju; tas, protams, ir traucējums, bet ar pūlēm to var novietot uz sliedēm. Eiropas nacionālās zemes iekšēju grūtību dēļ vairs nespēj domāt par kopēju Eiropas politiku, tāpēc Eiropas kustībai ir jāsāk aktīvi norādīt uz krizes cēloņiem un ceļiem, kā šīs pretišķības nolīdzināmas.

Kad izsludinās Eiropas parlamenta vēlēšanas, prese par tām rakstīs un sociālisti, liberāļi un kristīgie demokrati vai konservātīvie paši tūlīt nāks ar savām Eiropas programmām.

Interesnts bija Anglijas Eiropas kustības padomes pārstāvja paziņojums, ka no 630 parlamenta locekļiem Vestminsterā 329 ir aktīvi Eiropas kustības biedri (no tiem 82 ir strādnieku partijā un 11 ir liberāļi), kuŗiem tuvākā laikā pievienošoties vēl citi simpatizētāji. Tātad pašreizējā sastāvā Anglijas pievienošanās līguma revīzijai parlamentā nav vairākuma. Diskusijas var vienīgi notikt par Anglijas maksājuma kvotu Eiropas kopībai atkarā no Anglijas nacionāliem ienākumiem. Izredzes izdarīt tautas nobalsošanu ir niecīgas. Nākamās vēlēšanas iespējamas jūnijā, oktobrī vai nākamā gadā. Ja strādnieku partija nākamās vēlēšanās uzvarētu, tautas nobalsošana notiks neizbēgami. Tāpēc Anglijas Eiropas kustības nacionālā padome jau tagad gatavosies attiecīgai kampaņai, lai noskaņotu sabiedrisko domu par palikšanu Eiropas kopībā. Tā lūdz pārējās Eiropas kopības zemes nereaģēt pārāk asi pret Anglijas valdības pārstāvju zināmām runām, lai stāvokli nevajadzīgi nesamaitātu vēl vairāk.

Arī citu zemju pārstāvji uzsvēra piešķirt lielākas tiesības Eiropas komisijas Briselē priekšlikumiem saimnieciskos jautājumos, norādot, ka jau tagad gadījumos, kur Eiropas ārlietu ministru padome nav spējusi vienoties, bieži par kompromisu pieņem Eiropas komisijas izstrādātos atzinumus, jo tie ir objektīvi un dibinās uz reāliem saimnieciskiem apsvērumiem. Lai viņu darbam būtu patiesa nozīme, ir vajadzīgs vēlēts Eiropas parlaments, kuŗa kontrolei tā būtu padota.

Bijušais Eiropas komisijas prezidents Džīns Rejs (prof. Halšteina pēcnācējs šai amatā) vēl īsi raksturoja, cik gludi rit šīs komisijas darbs, ja tai kādā jautājumā tiek dota brīvība, bet ja Anglijas premjērs Vilsons prasītu revidēt pievienošanās līgumu, Eiropas kopībai šī prasība ir jānoraida, tāpat kā 1965. gadā kopība noraidīja prezidenta Degolla prasību revidēt Romas līgumu. Par Anglijas grūtību izlīdzināšanu, protams, var runāt katrā laikā, tāpat kā to dara citu zemju gadījumos.

Tā kā šī bija pēdējā galvenās komitejas sēde pirms Eiropas kustības padomes sanākšanas Parīzē maijā, iztirzāja arī vēl event. statūtu grozījumus attieksmē pret eksekutīvās komitejas locekļu skaitu un un darba apjomu.

Komiteja vienojās par Eiropas kustības ģenerālsekretāru nominēt līdzšinējo R. Vanšendelu, bet par prezidentu aizejošā prof. Halšteina vietā vēlēt bij. Eiropas komisijas prezidentu Džīnu Reju.

Eiropas kustības padome sanāks 17.—18. maijā Parīzē. Šoreiz Francijas valdība ir šai sesijai atvēlējusi Francijas senāta telpas un padomes locekļus pieņems senāta prezidents, kas pašreiz ir Francijas valsts prezidenta vietas izpildītājs.

Pauls Reinhards

7500 dol. Divreiz divi nometnei

Kanadas iekšlietu ministrs Dr. Stenlijs Haidašs, kas pārzina arī daudzkultūru lietas, apstiprinājis 7.500 dolaru piešķīrumu latviešu jauniešu semināram Toronto resp. Divreiz divi nometnei, kas šovasar pirmoreiz risināsies Kanadā pie Boltonas, Toronto tuvumā. Piešķīrums izdarīts federālās valdības daudzkultūras programmas ietvaros. Ministra paziņojumā teikts, ka šīs organizācijas mērķis ir iepazīstināt latviešu jauniešus ar tautisko mantojumu, sagādāt izdevību latviešu jauniešiem visā Kanadā sanākt kopā, izmainīties idejām, kā arī mācīties nometnes un jaunatnes vadīšanu. Paziņojumā vēl minēts, ka piešķīrums veicinās organizācijas projektu — latviešu jaunatnes semināru īstenošanu, kas risināsies nometnē ar lekcijām, studijām, individuāliem un grupu projektiem, lai palīdzētu jauniešiem literātūras, drāmas, vēstures, mūzikas, paražu un daiļamatniecības studijās, un ka programmā arī paredzēta etnisko sadarbības metožu pētīšana un apmācības etniskās nometnes vadības prasmē.

—ls—

Inflācijas burvju aplis

(Turpinājums no 1. lp.)

un Ēģiptes pamiera sarunas, bet tanī pašā laikā otrā frontē — Golanas augstienē jau vairākus mēnešus nepārtraukti turpinās Izraēlas un Sirijas bruņoto spēku sadursmes. Šīs sadursmes kuŗu katru dienu var uzliesmot pilna kaŗa ugunīs. Izraēla ar ASV ārlietu ministra Kisingera starpniecību iesniegusi pamiera radīšanai konkrētu plānu, bet Sirijas atbilde vēl arvien nav saņemta. Rietumu pasaulē palicis noklusēts tas, ka pašreizējā konfliktā Siriju militāri, financiāli un politiski atbalsta Pad. savienība. Tā ir spēlēšanās ar uguni, bet acīm redzot Kremlis šeit uz vienas kārts ir licis politiskā iespaida paturēšanu Vidējos austrumos. Maskava aizgājusi pat tik tālu, ka tā ir ar mieru riskēt ar Vašingtonas un Maskavas sadarbības izjukšanu. Manuprāt tas, kas pašlaik notiek Vidējos austrumos, ir salīdzināms ar pilsoņu kaŗu trīsdesmitos gados Spānijā — tas ir ģenerālmēģinājums priekšā stāvošai liela apmēra militārai sadursmei. Pašreizējā grēkāža meklēšana Izraēlā — vairāku ģenerāļu atcelšana vai morāla nosodīšana — medaļas viena puse. Otra puse ir tā, ka gandrīz visi „vainīgie" žīdu ģenerāļi savu militāro izglītību ieguvuši ASV.

Ir jāšaubās, vai eventuālas Maskavas un Vašingtonas sadursmes gadījumā amerikāņu pārrēķināšanos un šī kaŗa iznākumu varētu saglābt ar dažu ģenerāļu degradēšanu vai atklātu atzīšanos, ka pretinieka spēks bijis novērtēts par zemu.

Un tā Vidējo austrumi joprojām paliek visbīstamākā lielvaru spēļu lietiņa, sērkociņu kastīte, kas viegli var iedegt trešo pasaules kaŗu. Kaŗu neviens pasaulē nevēlas, un tieši tādēļ daļa rietumu pasaules seko muļķa putna strausa priekšzīmei un, aizveŗot acis, iežūžo sevi maldīgā miera illūzijā.

Amerikāņu bruņoto spēku kontingenta samazināšana Eiropā ir tikai laika jautājums. Zīmīgā kārtā Dr. Kisingers uzskata, ka ar šādu rīcību Eiropas drošība netiktu samazināta. Šis pieņēmums var izrādīties par Dr. Kisingera lielāko kļūdu. Tanī pašā laikā Vecais kontinents pārcieš vairākas ļoti bīstamas politiskas krizes. Francijai ir jāatrod pēkšņā nāvē mirušā prezidenta Pompidū pēctecis. Labā spārna gollisti sašķēlušies vairākās frakcijās prezidenta kandidāta izvēlē. Tanī pašā laikā sociālistu un komūnistu koalicija iziet vēlēšanas ar vienu kandidātu Miterandu. Miterands ir veikls politiķis, un Francijā viņam piešķirta ne visai daiļskanīga palama — „Mūžīgā žurka."

Jau tas vien, ka Miterandu visiem spēkiem atbalsta komūnisti, ir ļoti zīmīgs faktors. Ja Miterands vēlēšanās uzvarēs, tad šis franču „Kirchenšteins" sagatavos ceļu komūnistiem uz pilnīgu varas sagrābšanu. Ir cerības, ka labā spārna partijas līdz vēlēšanām panāks kompromisu un vienosies par viena kandidāta nominēšanu. Nav domājams, ka 5. maija vēlēšanās kāds no kandidātiem iegūs nepieciešamo balsu vairākumu un tādēļ 21. maijā sekos izšķirīgās vēlēšanas. Lai kā arī marksistu koalicija necenstos, domājams, ka vēlēšanu pēdējā gājienā uzvarēs labā spārna kandidāts. Franču tautas vairākums nepieļaus Francijas nokļūšanu Pad. savienības orbitā. Kaut arī franču un amerikāņu politiķi tieši Parīzes nostājas dēļ pagātnē ir bieži strīdējušies, izšķirīgā brīdī Francijai nav citas izejas kā dot Vašingtonai priekšroku.

Lielbritanijā Vilsona valdībai nav paredzams ilgs mūžs. Vai pēc šī smagā pārbaudījuma laika britu vēlētāji valdības grožus atkal uzticēs konservātīvajiem, ir liels jautājums, kas atsauksies arī uz Lielbritānijas lomu starptautiskā politikā.

Vispārsteidzošākā nākotnes prognoze nāk no Italijas. Italijas daudzpartiju auglis ir gandrīz nepārtrauktās valdību maiņas. Tautā ir atkal nobriedusi prasība pēc autoritātīvas valdības. Tā kā neviens no pašreizējiem politiķiem nav Musolīni kalibra vadonis, tad vienīgā reālitāte ir tā, ka Italijā var notikt militārs apvērsums. Varbūt ka jau līdz 15. maijam Romā pie varas nāk jauns „duče". Pazīstot italiešu temperamentu, var gadīties, ka šī prognoze izrādās aplama.

Domas par austrumu un rietumu sadarbību kā Eiropā, tā arī citās valstīs, dalās. Pro un kontra balsis saskaitot, vairums paļaujas uz Vašingtonu. Ja tas tā, tad Vašingtonai jāturpina rietumu pasaules atbildīgā vadoņa pienākuma pildīšana. Rietumu pasaules nestabilās valdības, sīkas politiskas pretišķības apēno kāds cits vērā ņemams faktors — tā ir jau gandrīz visu pasauli aptveŗošā inflācija.

Pēdējo gadu laikā Eiropā, Jaunzēlandē, Austrālijā un Japānā, kā arī Ziemeļamerikas kontinentā dzīves dārdzība ir caurmērā augusi par 12%. Te jāpiezīmē, ka atsevišķās valstīs inflācijas koeficients ir dažāds. Tā pagājušā gadā Rietumvācijā tas bija tikai 7,6%, bet Grieķijā 33,4% un Kanadā 10,4%.

Pasaules bankas inflācijas lietpratējs Irvings Frīdmans nesen Vašingtonā deklarēja: „Šodien visā pasaulē nav nevienas valdības, kuŗai būtu iespējams tikt galā ar inflācijas problēmu. Tā ir universāla problēma, un ar to mums būs jārēķinās vēl daudzus gadus." Algu līmeņa paaugsināšana un cenu celšanās ir burvju aplis, kuŗu pāršķelt izmēģinājušās pasaules gudrākās galvas. Nekas konkrēts līdz šim nav panākts.

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Dr. Kurts Valdheims ir sasaucis delegācijas no visām pasaules valstīm, lai apspriestu izejvielu, pārtikas un citu preču taisnīgu sadali. Šī apvienotā sesija, droši vien, būs tikpat neauglīga kā daudzas iepriekšējās. Formulu taisnīgai izejvielu, pārtikas un preču sadalei neizdosies atrast. Dzimstības rēgulēšana, ražības celšana, peļņas ierobežošana ir sarežģītas problēmas, par kuŗām jau spriests, bet konkrēti nekas nav īstenojies. Vairākās valstīs, to starpā Kanadā un arī ASV, daudzu lieluzņēmumu vadītāji pēdējā laikā labprātīgi sākuši maksāt saviem darbiniekiem inflācijas piemaksas, t.i. 10 līdz 15 centu par katru darba stundu. Šis solis palīdz daudziem vieglāk tikt galā ar inflācijas lietuvēnu, bet tā nav atbilde inflācijas aizdzīšanai vai paralizēšanai. Ar katru piemaksu pieaug darbinieku faktiskā izpeļņa, apgrozībā ir vairāk naudas, precēm ir vairāk pircēju, cenas iet uz augšu, un burvju aplis tā paliek nesalauzts. Un tā, ja šodien mums būtu vārdā jāsauc vislielākā aktuālitāte, tad caurmēra Jānim vai Līzei tā nav Votergeite, ne Niksona nedienas, ne Maskavas un Vašingtonas detante, ne Izraēlas ķīviņš ar arabiem, bet gan dienišķā meizes kumosa nepārtraukta sadārdzināšanās.

Tautsaimniekam, kam izdosies atrast formulu izkļūšanai no inflācijas labirinta, jau tagad var pieprasīt Nobela prēmiju. Šī prēmija ir varbūt vienīgā lieta pasaulē, kas aizvadītajos gados palikusi nemainīta. Bet ja ievēro to, ka zelta vērtība brīvajā tirgu ir gandrīz pieckāršojusies, tad arī šai prēmijai taisnības labad būtu jāpieskaita inflācijas apkaŗošanai domātā piedeva.

Starplaikā priecāsimies, ka mums ir jumts virs galvas, reizi nedēļā varam iegriezties tuvējā skārnī un pabrīnīties par pieaugošām gaļas cenām.

Aleksandrs Ķegumnieks